

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY

*Odra – Vistula
Flood Management Project*

PODREČZNIK OPERACYJNY PROJEKTU

Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły
Wrocław 2015

Pożyczka Banku Światowego Nr 8524 POL

Rzeczypospolita Polska Republic of Poland

BKP

Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły
al. Jaworowa 9-11, Wrocław, Polska

PCU

Odra Vistula Flood Management Project Coordination Unit
al. Jaworowa 9-11, Wrocław, Poland

*Podręcznik Operacyjny Projektu został zatwierdzony przez Komitet Sterujący Projektu 28 października 2015 r.
Project Operations Manual was approved by the Project Steering Committee on October 28, 2015*

*Podręcznik Operacyjny Projektu został zatwierdzony przez Bank Światowy 26 października 2015 r.
Project Operations Manual was approved by the World Bank on October 26, 2015*

Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły (POPDOWN) jest już trzecim realizowanym w Polsce po powodzi z 1997 roku projektem działań przeciwpowodziowych, wdrażanych przy wsparciu międzynarodowych instytucji finansujących. Został przygotowany w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry, jako jego kontynuacja dla dorzecza Odry poszerzona o działania w dorzeczu Wisły. Ma on na celu dalszą poprawę ochrony przed powodzią w dorzeczu Odry, ze szczególnym uwzględnieniem środkowego i dolnego jej odcinka oraz dorzecza Nisy Kłodzkiej, a doświadczenia wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry (POPDO) mają zostać wykorzystane do przygotowania i realizacji zadań inwestycyjnych w dorzeczu Górnej Wisły, z rozpoczynanymi kompleksowymi działaniami inwestycyjnymi ochrony przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzega. Wraz z rozbudową i modernizacją infrastruktury hydrotechnicznej w wyniku realizacji Projektu nastąpić ma również wzmocnienie instytucjonalne służb odpowiedzialnych za gospodarkę wodną, przede wszystkim poprzez rozwój metod i systemu prognozowania zjawisk i zdarzeń sprzyjających powstawaniu zagrożeń powodziowych.

Prace nad Projektem ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły zostały rozpoczęte w 2013 r. Zaangażowani w nie byli przedstawiciele Banku Światowego, Banku Rozwoju Rady Europy, konsultanci Biura Koordynacji Projektu OPDO oraz dodatkowo zatrudnieni przez te instytucje specjaliści i eksperci. Wiodącą rolę w przygotowaniu koncepcji Projektu i niezbędnej dokumentacji odegrali pracownicy Banku Światowego: Guy Alaerts oraz Winston H. Yu. Ich wiedza i doświadczenie w przygotowaniu i realizacji dużych projektów w gospodarce wodnej finansowanych ze środków Banku Światowego pozwoliły na sprawne i skuteczne przeprowadzenie prac przygotowawczych w bardzo krótkim okresie czasu, jak na skalę i złożoność planowanych zamierzeń, a w efekcie finalnym, doprowadziło to do podpisania umowy pożyczki pomiędzy Bankiem Światowym i Rządem Rzeczypospolitej Polskiej 10 września 2015 r. Jest to jednak również efekt wytężonej pracy dużego zespołu specjalistów krajowych, jak i międzynarodowych, w wyniku której zostały przygotowane opisy poszczególnych komponentów, analizy finansowe, jak i niezbędne dokumenty poprzedzające uruchomienie Projektu finansowanego ze środków Banku Światowego i Banku Rozwoju Rady Europy. Kluczową rolę w sfinalizowaniu Projektu miało zaangażowanie Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Finansów oraz Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Warunkiem uruchomienia Projektu OPDOWN było również przygotowanie Podręcznika Operacyjnego Projektu. Został on opracowany w 2015 r. przez Biuro Koordynacji Projektu, jako końcowy etap przygotowania Projektu do uruchomienia. Końcowa wersja robocza Podręcznika została zweryfikowana przez specjalistów Banku Światowego. Projekt dokumentu został skonsultowany w ramach prac Komitetu Roboczego Projektu OPDO, a jego członkowie wnieśli szereg uwag i poprawek. Tak przygotowany projekt uzyskał w dniu 26 października 2015 r. akceptację Banku Światowego, a następnie akceptację Komitetu Sterującego Projektu OPDOWN w dniu 28 października 2015 r. Dla zachowania spójności Podręcznika z istniejącymi już wcześniej dokumentami Projektu (Umową pożyczki, Protokołem z negocjacji, Dokumentem Oceny Projektu (PAD), Planem Realizacji Zamówień (PP), Ramowym Planem Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi (ESMF), Ramowym Planem Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń (LA&RAP), odpowiednimi wytycznymi Banku Światowego) jego część opisowa w wielu miejscach bazuje na treści tych właśnie dokumentów. Powoduje to określoną specyfikę używanych sformułowań i pojęć, które stosują instytucje finansujące Projekt i ich eksperci.

W Projekcie funkcjonują dwa języki komunikowania się: język polski (wewnątrz jednostek i pomiędzy jednostkami), ale również język angielski (w którym podpisana została umowa pożyczki i prowadzona jest korespondencja z Bankiem), z uwagi na udział w tym Projekcie i jego systemie wdrażania takich instytucji jak Bank Światowy i Bank Rozwoju Rady Europy. Podręcznik Operacyjny Projektu przygotowany został w związku z tym w obu wersjach językowych. Należy podkreślić, że przestrzeganie zapisów i procedur zawartych w Podręczniku Operacyjnym Projektu jest niezbędne. Odstępstwa mogą być bowiem uznane przez Bank Światowy, jako naruszenie warunków umowy pożyczki.

Wrocław, 1 grudnia 2015 roku

Dyrektor Projektu
Prof. dr hab. inż. Janusz Zaleski

Spis treści

Skróty i skrótownice	9
1. Wprowadzenie.....	12
1.1 Podręcznik Operacyjny Projektu	12
1.2 Tło Projektu	12
1.3 Dokumenty Projektu.....	14
2. Cele Projektu i jego beneficjenci.....	16
2.1 Cele	16
2.2 Beneficjenci wdrożenia Projektu	16
3. Projekt (POPDOW)	20
3.1 Komponent 1: Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry	21
3.2 Komponent 2: Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej	23
3.3 Komponent 3: Ochrona przed powodzią Górnej Wisły	24
3.4 Komponent 4: Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania	26
3.5 Komponent 5: Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów	27
3.6 Szczegółowe tabele kosztów	27
4. Środowiskowe procedury ochrony	29
4.1 Wymagania Banku Światowego	29
4.1.1 OP / BP 4.01 Ocena środowiskowa.....	29
4.1.2 OP / BP 4.04 Siedliska przyrodnicze.....	30
4.1.3 OP / BP 4.11 Zasoby kulturowe.....	30
4.2 Prawo unijne i prawo krajowe	31
4.3 Oddziaływania środowiskowe	36
4.4 Podsumowanie	37
5. Społeczne procedury ochrony oraz ramowe zasady pozyskiwania nieruchomości	
na cele inwestycji i przesiedlenia ludności	40
5.1 Pozyskiwanie gruntów i przesiedlenia ludności.....	40
5.1.1 Pozyskiwanie nieruchomości i przesiedlenia	40
5.1.2 Podstawowe zasady przyjęte w RPF.....	41
5.2 Ramy Prawne.....	42
5.2.1 OP / BP 4.12 Przesiedlenia – wymagania	42
5.2.2 Wymagania prawa polskiego	43
5.2.2.1 Wymagania ogólne	43
5.2.3 Konsultacje społeczne	45
5.2.4 Procedury odwoławcze.....	45
5.3 Analiza spójności prawa polskiego i OP 4.12 oraz instrumenty korygujące	46
5.4 Metody wyceny	48
5.4.1 Zasady wyceny.....	48
5.4.2 Wycena nieruchomości	49
5.4.3 Wycena obiektów niezwiązanych trwale z nieruchomością	50

5.4.4	Wycena nasadzeń i zasiewów.....	50
5.4.5	Wycena pozostałych składników majątku	50
5.5	Kryteria kwalifikowalności i katalog osób uprawnionych	51
5.5.1	Kwalifikowalność	51
5.5.2	Uprawnienia.....	53
5.5.3	Matryca działań kompensujących.....	56
5.6	Opracowanie planów przesiedleń RAP	62
5.6.1	Struktura instytucjonalna i zespół realizacyjny RAP.....	62
5.6.2	Proces opracowania i zatwierdzania RAP	64
5.6.3	Kryteria i proces przeprowadzania inwentaryzacji nieruchomości	66
5.6.4	Kryteria i proces przeprowadzenia spisu ludności i badań socjo-ekonomicznych na potrzeby RAP	67
5.6.5	Konsultacje społeczne	68
5.6.6	Interesariusze	68
5.6.7	Udział społeczny w przygotowaniu i realizacji Projektu	69
5.6.8	Mechanizmy dla skarg i wniosków.....	69
5.6.9	Monitorowanie i ocena realizacji RAP	71
5.7	Budżet i finansowanie realizacji RAP	72
6.	Inne polityki Banku i wymagania.....	73
6.1	OP / BP 4.37 Bezpieczeństwo zapór.....	73
6.2	OP / BP OP7.5 Międzynarodowe drogi wodne	74
6.3	Gender	74
6.4	Udział społeczeństwa	75
7.	Realizacja zamówień.....	76
7.1	Progi przetargowe.....	77
7.2	Procedury przetargowe	78
7.2.1	Zamówienia na roboty	78
7.2.2	Zamówienia na towary i usługi niekonsultingowe	78
7.2.3	Usługi konsultingowe	79
7.3	Weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy	79
7.3.1	Towary i roboty oraz usługi niekonsultingowe. Progi kwotowe dla przeglądu ex ante oraz przeglądu ex post.....	80
7.3.1.1	Progi kwotowe.....	80
7.3.1.2	Poprzedzająca weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy na etapach postępowania....	81
7.3.2	Usługi konsultingowe	82
7.3.2.1	Progi kwotowe.....	82
7.3.2.2	Poprzedzająca weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy na etapach postępowania....	82
7.4	Plan Realizacji Zamówień.....	83
7.5	Generalne zasady postępowania jednostek przy realizacji zamówień	83
7.5.1	Plan Realizacji Zamówień.....	83
7.5.2	Dokumenty przetargowe	84
7.5.3	Postępowania przetargowe.....	84

7.5.4	Ogłoszenia o przetargach oraz ich publikacja.....	85
7.5.5	Wprowadzanie zmian w kontraktach.....	86
7.5.6	Mechanizm protestów i skarg.....	86
7.5.7	Zarządzanie kontraktem.....	88
8.	Zarządzanie finansami	89
8.1	Źródła finansowania.....	89
8.2	Aplikowanie środków na realizację Projektu z międzynarodowych instytucji finansujących i budżetu państwa.....	90
8.2.1	MBOiR (BŚ)	91
8.2.2	Bank Rozwoju Rady Europy.....	92
8.2.3	Środki Funduszu Spójności	92
8.2.4	Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	92
8.2.5	Środki budżetu państwa	92
8.3	Przepływy finansowe i procedury pozyskiwania środków finansowych	92
8.4	Rozliczanie wydatków ponoszonych przez jednostki wdrażania i sprawozdawczość.....	96
8.5	Kontrola wewnętrzna	96
8.6	Monitoring kontraktów	97
8.7	Audyt zewnętrzny	97
9.	Wdrażanie i procedury.....	98
9.1	Struktura organizacyjna.....	100
9.1.1	Komitet Sterujący Projektu	100
9.1.2	Komitet Roboczy Projektu.....	100
9.1.3	Biuro Koordynacji Projektu	101
9.1.4	Jednostki Wdrażania Projektu / Jednostki Realizacyjne Projektu.....	102
9.1.5	Międzynarodowy Panel Ekspertów ds. bezpieczeństwa zapór	103
9.2	Monitoring, Ewaluacja i Raportowanie.....	104
9.2.1	Monitoring i ewaluacja	104
9.2.2	Raportowanie.....	105
10.	Załączniki	106
	Załącznik 1.1. Nazwy zadań, podkomponentów i komponentów Projektu (PL / EN)	106
	Załącznik 5.1. Tabela monitoringu pozyskania Nieruchomości - w wersji anglojęzycznej	110
	Załącznik 7.1 Plan Realizacji Zamówień / Procurement Plan (PP) – w wersji anglojęzycznej	
	Procurement Plan dated July 30, 2015.....	115
	Załącznik 8.1 Tabela rocznego planowania wydatków	128
	Załącznik 8.2 Wzór rozliczenia miesięcznego jednostek wdrażania.....	129
	Załącznik 8.3. Wzór raportu IFR	130
	Załącznik 9.1. Organogram zasadniczej struktury BKP wraz z Międzynarodowym	
	Panelem Ekspertów ds. bezpieczeństwa zapór	141
	Załącznik 9.2. Opis głównych zadań kluczowych konsultantów i pracowników BKP	
	oraz kluczowych pracowników JRP	142
	Załącznik 9.3. Tabela Results Framework and Monitoring and Evaluation	147

Skróty i skrótowce

EN	PL	EN	PL
AAD		Annual Average Damages	średnie roczne szkody
ARPA	ANR	(Agricultural Real Property Agency)	Agencja Nieruchomości Rolnych
BD	(BD)	Bidding documents	dokumentacja przetargowa
CEB	BRRE	Council of Europe Development Bank	Bank Rozwoju Rady Europy
CEUTP	CUPT	Centre for EU Transport Projects	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
CF	FS	Cohesion Fund	Fundusz Spójności
CP	PnB	Construction permit	pozwolenie na budowę
CPS		Country Partnership Strategy	Krajowa Strategia Partnerstwa
DA	(DA)	Designated Account	wyodrębnione konto
DG	DG	Directorate General (a unit in the EC)	Dyrekcja Generalna
EA	OOŚ	Environmental Assessment	ocena oddziaływania na środowisko
EMF	(EMF)	Environmental Management Framework	Ramowy Plan Zarządzania Środowiskiem
EMP	PZŚ	Environmental Management Plan	Plan Zarządzania Środowiskiem
ERR	(ERR)	Economic Rate of Return	ekonomiczna stopa zwrotu
ESMF	(ESMF)	Environmental and Social Management Framework	Ramowy Plan Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi
EU	UE	European Union	Unia Europejska
FD		Flood Directive	Dyrektywa Powodziowa / Dyrektywa w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim
FF	(FF)	Flash Flood	powódź gwałtowna (błyskawiczna)
FIDIC	(FIDIC)	Fédération internationale des ingénieurs consultants (International Federation of Consulting Engineers)	Międzynarodowa Federacja Inżynierów Konsultantów
FM		Financial Management	zarządzanie finansami
IA	JWP	Implementing Agency	jednostka wdrażania
ICB	(ICB)	International Competitive Bidding	międzynarodowy przetarg konkurencyjny
ICR		Implementation Completion Report	raport końcowy
IE OP	PO IŚ	Infrastructure and Environment Operational Program	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
IFR		Interim Financial Report (un-audited)	Śródkresowy raport finansowy
(IMGW-PIB)	IMGW-PIB	(Institute of Meteorology and Water Management - National Research Center)	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy

EN	PL	EN	PL
IPIP	PNRI	Investment project implementation permit	pozwolenie na realizację Inwestycji
IT	(IT)	Information Technology	technologia informacyjna
IWRM		Integrated Water Resources Management	zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi
(KZGW)	KZGW	(National Water Management Authority)	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
LA		Loan Agreement	Umowa Pożyczki
LA&RAP (RAP)	PPNiP (RAP)	Land Acquisition and Resettlement Action Plan	Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń
LA&RPF	(LA&RPF)	Land Acquisition and Resettlement Policy Framework	Ramowy Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń
M&E	MiO	Monitoring and Evaluation	Monitoring i Ocena
MAD	MAiC	Ministry of Administration and Digitization	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
MoE	MŚ	Ministry of Environment	Ministerstwo Środowiska
MoF	MF	Ministry of Finance	Ministerstwo Finansów
MIRD	MIR	Ministry of Infrastructure and Regional Development	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MIS	(MIS)	Management Information System	informacyjny system zarządzania
NCB	(NCB)	National Competitive Bidding	krajowy przetarg konkurencyjny
(NFOŚiGW)	NFOŚiGW	(National Fund for Environmental Protection and Water Management)	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NGO	(NGO)	Nongovernmental Organization	organizacja pozarządowa
(NIK)	NIK	(Supreme Audit Office)	Najwyższa Izba Kontroli
NO / NOL	(NO)	“no objection” / no objection letter	(akceptacja WB wyrażona w postaci tzw. “no objection”)
O&M		Operation and Maintenance	obsługa i utrzymanie
ONDR	DUSKŻiZK	(Department of Natural Disaster Recovery and Crisis Management)	Departament do spraw Usuwania Skutków Klęsk Żywiolowych i Zarządzania Kryzysowego (w MAiC)
OP	(OP)	Operational Policy	Polityka Operacyjna (Banku Światowego)
ORFPP	POPDO	Odra River Basin Flood Protection Project	Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry
OVFMP	POPDOW	Odra-Vistula Flood Management Project	Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły
PAP	(PAP)	Project Affected Person(s)	Osoba(-y) dotknięta(-e) skutkami realizacji Projektu
PCU	BKP	Project Coordination Unit	Biuro Koordynacji Projektu
PIU	JWP/JRP	Project Implementation Unit / Project Implementation Office	Jednostka Wdrażania Projektu / Jednostka Realizująca Projekt

EN	PL	EN	PL
POM	(POM)	Project Operations Manual	Podręcznik Operacyjny Projektu
PP	(PP)	Procurement Plan	Plan Realizacji Zamówień
PQER	(PQER)	Pre-qualification Evaluation Report	raport z procedury wstępnej kwalifikacji wnioskodawców
Project	Projekt	Odra-Vistula Flood Management Project	Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły
PSC	KSP	Project Steering Committee	Komitet Sterujący Projektu
RAP	(RAP)	Resettlement Action Plan	Plan Przesiedleń
RBMP	PGW	River Basin Management Plan	plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza
(RDOŚ)	RDOŚ	(Regional Directorate for Environmental Protection)	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
(RZGW)	RZGW	(Regional Water Management Authority)	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
RPF	(RPF)	Resettlement Policy Framework	Ramowa Polityka Przesiedleń
SBD	(SBD)	Standard Bidding Documents	standardowe dokumenty przetargowe
(SMOK)	SMOK	Hydrometeorological Monitoring, Forecasting and Warning System	System Monitoringu i Osłony Kraju
SOE	(SOE)	Statement of Expenditures	zestawienie wydatków
TA	(TA)	Technical Assistance	wsparcie techniczne
TOR	OPZ	Terms of Reference	opis przedmiotu zamówienia
WFD	RDW	Water Framework Directive (of the European Union)	Ramowa Dyrektywa Wodna
WB IBRD	BŚ MBOiR	World Bank International Bank for Reconstruction and Development	Bank Światowy Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju
(ZMiUW)	ZMiUW	(Board of Amelioration and Hydraulic Structures) in Loan Agreement - Voivodship Board of Land Reclamation and Waters	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
	KPA	the Law of 14 June 1960 – Code of Administrative Procedure	Kodeks postępowania administracyjnego
EIA Law	UOOS	the Law of 3 October 2008 on access to information on the environment and its protection, public participation in environment protection and environmental impact assessments	ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
RPM Law	UGN	the Law of 21 August 1997 on the real property management	ustawa z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami
	UOP	the Law of 16 April 2004 on the nature protection	ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

1 Wprowadzenie

1.1 Podręcznik Operacyjny Projektu

Podręcznik Operacyjny Projektu (Project Operations Manual – POM) jest podręcznikiem opracowanym przez Pożyczkobiorcę, który został zaakceptowany przez Bank Światowy. Określa on między innymi zakres odpowiedzialności, procedury udzielania zamówień, zarządzania finansami, wymagań środowiskowych oraz zgodności z procedurami zabezpieczenia socjalnego, opracowania rocznego planu pracy, i obejmuje również załączniki do podręcznika jak i zmiany, które mogą być okresowo wprowadzane do niego za zgodą Banku Światowego (1).

Celem Podręcznika Operacyjnego Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły (POPDOW) jest przedstawienie wszystkim interesariuszom Projektu wytycznych dotyczących efektywnej jego realizacji.

Niniejszy podręcznik powinien być przyjęty do stosowania przez wszystkie strony uczestniczące w realizacji POPDOW, w tym:

- Komitet Sterujący Projektu (KSP);
- Biuro Koordynacji Projektu (BKP);
- Jednostki Realizujące Projekt (JRP);
- Konsultantów wsparcia technicznego;
- Wykonawców;
- konsultantów wyznaczonych do wykonania konkretnych zadań.

Cały zaangażowany personel zobowiązany jest zapoznać się z treścią niniejszego podręcznika. Podręcznik należy czytać w połączeniu z Umową Pożyczki dotyczącą finansowania Projektu, dokumentami Projektu oraz instrukcjami i procedurami wydanymi przez Bank Światowy.

POM został zatwierdzony do stosowania przez Komitet Sterujący Projektu (KSP). Ponadto Bank Światowy przekazał swoje „no objection”.

Należy mieć na względzie, że jest to dokument dynamiczny i będzie on okresowo aktualizowany przez BKP w odpowiedzi na zmiany i rozwój wdrażania Projektu i sposób jego realizacji. Wszystkie zmiany wymagają uprzedniego zatwierdzenia przez KSP i Bank Światowy.

1.2 Tło Projektu

Od wczesnych lat dziewięćdziesiątych Polska konsekwentnie realizuje reformy rynkowe, dzięki którym nastąpił trwały wzrost gospodarczy. W 2004 r. Polska przystąpiła do Unii Europejskiej (UE). Członkostwo w Unii Europejskiej przyczyniło się do modernizacji struktur administracyjnych i polityki państwa w wielu obszarach. Polska stała się jednym z największych odbiorców funduszy strukturalnych z UE przeznaczonych

(1) Umowa Pożyczki.

na drogi i autostrady, rozwój miast, środowisko oraz, w mniejszym stopniu, na zarządzanie zasobami wodnymi. Jeśli chodzi o infrastrukturę publiczną, Polska również ustaliła priorytety, stawiając m.in. na budowę korytarzy transportowych oraz infrastruktury miejskiej. Niszczycielskie powodzie przypomniły Jednak o istniejącym w kraju zagrożeniu powodziowym związanym m.in. z górzystym ukształtowaniem południa Polski i z dziesięcioleciaми zaniedbań. Tempo urbanizacji i industrializacji w ostatnim półwieczu – a zwłaszcza od 1995 roku – znacznie przewyższyło inwestycje w zasoby wodne i zarządzanie powodziowe. Większość systemów wałów ochronnych i znaczna część infrastruktury hydrotechnicznej pochodzi z początku XX wieku. Od tego czasu zmieniło się zagospodarowanie terenu, nasilając powstawanie fal powodziowych, a straty powodowane powodzią wzrosły. Przewiduje się dalszy wzrost zagrożenia powodziowego ze względu na zmiany klimatyczne, które – o ile nie na poziomie regionalnym, to na poziomie lokalnym – przyniosą stopniowy wzrost temperatur, bardziej suche lata oraz intensywniejsze opady.

Szkody powodziowe pod względem kosztów odtworzenia i strat ekonomicznych związanych z utraconym dochodem są znaczne i nawracające. Skutkiem ostatnich wielkich powodzi były też ofiary śmiertelne. Powódź z 1997 r. dotknęła głównie obszar dorzecza Górnej Odry, zwłaszcza miasto Wrocław, będące jednym z polskich biegunów wzrostu. W roku 1997 i 1998 powódź na Nysie Kłodzkiej, jednym z głównych dopływów Górnej i Środkowej Odry, spowodowała poważne straty i rozległe zniszczenia w Kotlinie Kłodzkiej. W 2006 i ponownie w 2010 roku zachodnia i południowa część Polski – w której zamieszkuje 60 procent populacji i która odpowiada za 80 procent produkcji gospodarczej – została dotknięta poważnymi i długotrwałymi powodziąmi. Najbardziej ucierpiały wówczas obszary dorzecza Górnej Wisły, Odry oraz Kotliny Kłodzka. W roku 2010 w obszarze dorzecza Górnej Wisły doszło do częściowego zalania na okres dwóch tygodni terenów Krakowa, drugiego pod względem wielkości polskiego miasta. Rozległe tereny na południu Polski, w tym obszary rolniczo-przemysłowe w okolicach Sandomierza i Tarnobrzegu, ucierpiały nie tylko w efekcie zalania wodą, ale później miesiącami trwała odbudowa i przywrócenie warunków bytowych i gospodarczych.

Od 1997 r. kolejne rządy reagowały na zagrożenia tymi klęskami żywiołowymi, uruchamiając dedykowane programy inwestycyjne mające na celu wsparcie naprawiania szkód, poprawę gotowości i podniesienie efektywności gospodarki wodnej i ochroną przeciwpowodziową. W 2001 roku przyjęta została przez Sejm ustawa o Programie dla Odry – 2006, którego celem było m.in. zabezpieczenie Górnej i Środkowej Odry przed powodziąmi stuletnimi lub o niższym prawdopodobieństwie wystąpienia. Do dzisiaj dzięki temu programowi zrestrukturyzowano narzędzia administracyjne służące ochronie przeciwpowodziowej oraz sfinansowano ważne inwestycje w różnorodne działania i infrastrukturę, co pozwoliło osiągnąć już teraz określony poziom ochrony. W 2011 r. przygotowano podobny Program Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Górnej Wisły, przyjęty uchwałą Rady Ministrów, a wojewodę małopolskiego wyznaczono na pełnomocnika tego Programu⁽²⁾.

Bank Światowy, Bank Rozwoju Rady Europy (BRRE) i Komisja Europejska (KE) (współ)finansowały i finansują kilka z takich inicjatyw. Najbardziej znaczącym i kluczowym ze względu na skalę działań jest Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry (P086768)(2007–2017), którego celem jest poprawa poziomu

(2) PAD.

ochrony przeciwpowodziowej Górnej i Środkowej Odry, od Raciborza do Wrocławia, a który jest jeszcze w trakcie realizacji. Powolny start projektu w 2007 roku wynikał z wielu przyczyn zewnętrznych, a zwłaszcza z konieczności wprowadzenia zmian w przygotowanych już wcześniej dokumentacjach projektowych oraz w instytucjach, które należało przystosować do warunków i zasad wymaganych przez poszczególne instytucje finansujące projekt, w przepisach prawnych i strukturach administracyjnych w Polsce po przystąpieniu do UE, jak również z potrzeby dostosowania dokumentów związanych z tym projektem, takich jak decyzje środowiskowe, pozwolenia, dokumenty przetargowe, do nowych zasad i przepisów. Obecnie projekt ten jest skutecznie realizowany, a do dzisiaj środki w kwocie około 1 miliarda USD zostały prawie w pełni zaangażowane w realizację poszczególnych inwestycji. Z projektem tym wiąże się też zdobycie doświadczeń oraz rozwój takiej struktury administracyjnej i potencjału instytucjonalnego w południowo-zachodniej Polsce, które umożliwiają realizację bardzo złożonych inwestycji hydrotechnicznych, wymagających m.in. współpracy 4 ministerstw⁽³⁾, 24 instytucji rządowych i samorządowych⁽⁴⁾ oraz czterech instytucji finansujących.

Opierając się na dotychczasowych doświadczeniach, w marcu 2014 roku Polski Rząd zwrócił się do Banku Światowego z prośbą o zapewnienie wsparcia dla przygotowania ważnej z poziomu całego kraju inicjatywy, związanej ze strategicznym celem zabezpieczenia najbardziej zagrożonych powodzią obszarów w dorzeczu Odry oraz wdrożenia pierwszej grupy działań służących zapewnieniu takiego samego poziomu ochrony dla dorzecza Górnej Wisły. Ten nowy projekt (POPDOW) stworzyć ma również platformę dla upowszechnienia doświadczeń związanych z przygotowaniem i rozwojem zdolności instytucjonalnych podczas wdrażania POPDO. Dla Odry istnieją liczne badania i analizy dotyczące dorzecza tej rzeki, które prowadzone są od ponad wieku. Obszar Wisły nie został jeszcze równie gruntownie przebadany, mimo że układ hydrograficzny tej rzeki i jej dopływów jest bardziej skomplikowany. Strategie przeciwpowodziowe dla dorzecza Odry mogą być zatem w większym stopniu gotowe do realizacji niż strategie dla dorzecza Wisły⁽⁵⁾.

1.3 Dokumenty Projektu

Podstawą formalną dla wdrażania Projektu są przede wszystkim następujące dokumenty:

1. Umowa Pożyczki (Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły) zawarta 10 września 2015 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju, numer pożyczki IBRD 8524-PL.
2. Dokument Oceny Projektu (Project Appraisal Document – PAD) dotyczący wnioskowanej pożyczki w kwocie 460 mln EUR (równowartość 598 mln USD) dla Rzeczypospolitej Polskiej przeznaczonej na Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły, Raport nr PAD1203 z dnia 1 lipca 2015 r.⁽⁶⁾

(3) Są to: Ministerstwo Środowiska odpowiedzialne za wdrożenie Projektu, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji odpowiedzialne za budżet ochrony przeciwpowodziowej, Ministerstwo Finansów oraz Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Regionalnego odpowiedzialne za koordynację funduszy unijnych. Inne ważne jednostki krajowe to: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW), Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW), Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Agencja Nieruchomości Rolnych (ARN).

(4) Są to wojewodowie i marszałkowie zaangażowanych województw, starości i wójtowie, Regionalne Inspektoraty Ochrony Środowiska, urzędnicy jednostek samorządu terytorialnego oraz organów, które podejmują decyzje w sprawie pozwoleń środowiskowych, pozwoleń wodno-prawnych i pozwoleń na budowę, kierując procesami pozyskiwania gruntów oraz wydając ważne pozwolenia, itp.

(5) PAD.

(6) <http://documents.worldbank.org/curated/en/2015/07/24763021/poland-odra-vistula-flood-management-project>

3. Plan Realizacji Zamówień dla Projektu z dn. 30 lipca 2015 r.⁽⁷⁾ wraz z jego aktualizacjami.
4. Umowa Kredytu zawarta pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Bankiem Rozwoju Rady Europy.
5. Ramowy Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły z dnia 1 kwietnia 2015 r. (SFG1120)⁽⁸⁾.
6. Ramowy Plan Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły z dn. 1 kwietnia 2015 r. (SFG1100)⁽⁹⁾.
7. Podręcznik Operacyjny Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły.
8. Plany Zarządzania Środowiskiem.
9. Plany Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń.
10. Roczne Plany Pracy.

(7) <http://documents.worldbank.org/curated/en/2015/08/24929934/poland-odra-vistula-flood-management-project-procurement-plan>.

(8) <http://documents.worldbank.org/curated/en/2015/05/24567711/poland-odra-vistula-flood-management-project-resettlement-policy-framework>.

(9) <http://documents.worldbank.org/curated/en/2015/05/24552572/poland-odra-vistula-flood-management-project-environmental-social-management-framework>.

2 Cele Projektu i jego beneficjenci

2.1 Cele

Celem wdrożenia Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły jest: **Podniesienie poziomu ochrony przeciwpowodziowej dla ludności mieszkającej na wybranych terenach dorzecza Odry i dorzecza Górnej Wisły oraz wzmocnienie instytucjonalne administracji rządowej w zakresie zapewnienia skuteczniejszej ochrony przed powodzią letnimi i zimowymi oraz powodzią gwałtownymi.**

2.2 Beneficjenci wdrożenia Projektu

Zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej oraz ciągła jej poprawa stanowią jeden z najważniejszych czynników decydujących o zrównoważonym i stabilnym rozwoju społeczno-gospodarczym regionów i krajów. Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły przewiduje realizację najpilniejszych zadań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej na wybranych obszarach dorzecza dwóch największych polskich rzek, Wisły i Odry.

Projekt zapewni budowę lub modernizację infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej oraz realizację związanych z tym działań na trzech wyodrębnionych obszarach: (i) Śródkowa i Dolna Odra; (ii) Kotliną Kłodzka, tj. dorzecze Nysy Kłodzkiej oraz (iii) wybrane fragmenty dorzecza Górnej Wisły, w tym zwłaszcza obszar Krakowa i Sandomierza oraz tereny usytuowane w zlewniach Raby i Sanu. Oszacowano, że tereny znajdujące się w bezpośredniej bliskości proponowanych zadań i działań zamieszkane są przez ok. 15,1 mln osób – są to mieszkańcy gmin, miejscowości i miast, które w przeszłości w dużym stopniu ucierpiały z powodu znacznych szkód i strat powodziowych lub są narażone na wysokie ryzyko powodzi (określone w oparciu o mapy ryzyka powodziowego). Liczba ta obejmuje również mieszkańców miast położonych wzdłuż dolin rzecznych poniżej bezpośrednich działań inwestycyjnych, takich jak Nysa czy Wrocław, w których zagrożenie powodziowe zmniejszy się dzięki dodatkowej retencyjnej czterech nowych suchych zbiorników przeciwpowodziowych. Bezpośrednie i pośrednie korzyści uzyskane przez mieszkańców terenów objętych ochroną będą różnego rodzaju i o różnej skali. Obejmują one korzyści ekonomiczne i społeczne oraz korzyści w zakresie ochrony fizycznej⁽¹⁰⁾. Z podanej liczby beneficjentów całego Projektu, około 5,2 mln ludzi jest bezpośrednio narażonych na powódź. Mieszkają oni na terenach zagrożonych zalaniem lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie. W strefach zagrożonych powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na sto lat mieszka ok. 122 000 osób i osoby te odniosą korzyść z realizacji Projektu, otrzymując pełną ochronę fizyczną lub jej poprawę w stosunku do stanu istniejącego.

(10) Korzyści w zakresie ochrony fizycznej obejmują między innymi uniknięcie ewakuacji, zalania domu, fabryki lub innego majątku trwałego do głębokości powyżej 0,5 m oraz uniknięcie utraty życia lub zdrowia. Korzyści ekonomiczne obejmują na przykład uniknięcie czasowej lub trwałej utraty pracy w związku z zamknięciem zakładów przemysłowych oraz w związku z zakłóceniami transportowo-komunikacyjnymi. Korzyści społeczne obejmują na przykład uniknięcie zakłóceń w normalnym trybie życia, kształceniu czy korzystaniu z usług zdrowotnych, a także uniknięcie kosztów opieki nad członkami rodziny i sąsiadami, którzy doznali uszkodzenia ciała.

Poszczególni beneficjenci na ogół różnią się pod względem poziomu dochodów i bogactwa. Ponadto większość obszarów chronionych obejmuje zarówno tereny mieszkalne, z kamienicami, blokami mieszkalnymi i gospodarstwami itp., jak i tereny i obiekty wykorzystywane dla celów gospodarczych, takie jak fabryki, centra handlowe, obiekty turystyczne, strategiczne sieci transportowo-komunikacyjne itp. Projekt wspiera więc też pośrednio wspólną zamożność społeczeństwa i tworzenie miejsc pracy, przynosząc korzyść wszystkim grupom beneficjentów.

Zewnętrzne skutki strat gospodarczych są odczuwalne daleko poza ścisłymi strefami bezpośrednio dotkniętymi powodzią. Z tego powodu rzeczywista liczba beneficjentów przekroczy podane wartości. Z drugiej strony, część beneficjentów pochodzi z grup o niskich dochodach, w związku z czym Projekt przyniesie także korzyści wynikające z łagodzenia skutków ubóstwa. Większość obszarów, które korzystać będą z rezultatów wdrożenia Projektu, wykazuje wyższe zagrożenie ubóstwem niż średni poziom. Dotyczy to zwłaszcza gmin w Kotlinie Kłodzkiej, kilku powiatów wzdłuż Dolnej Odry oraz większości obszarów w środkowej i wschodniej części dorzecza Górnej Wisły. W skali lokalnej rodziny o niższym dochodzie posiadają zazwyczaj nieruchomości (domy, stare gospodarstwa, grunty rolne), które są bardziej narażone na zagrożenia, a przez to tańsze. Zapobieganie powodzi przyniesie zatem relatywnie największą korzyść tej podgrupie beneficjentów. Szacuje się, że grupa ta może obejmować 10-20 procent wszystkich beneficjentów, jednak wymaga to potwierdzenia w drodze dezagregacji danych na podstawie badań przeprowadzonych w ramach przygotowania Projektu.

Projekt ten ponadto wzmocni krajowy potencjał instytucjonalny w zakresie zarządzania powodziowego i prognozowania oraz zdolności operacyjne (w zakresie użytkowania nowej i istniejącej infrastruktury takiej jak śluzy, jazy, stopnie wodne, suche poldery przeciwpowodziowe, zbiorniki itp.) na terenie całej południowej i zachodniej Polski. Pomoże też wzmocnić potencjał w zakresie przygotowywania planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i planów inwestycji priorytetowych, udoskonalić ramy polityki powodziowej i zwiększyć możliwości w zakresie użytkowania infrastruktury (istniejącej i nowej). Zapewnione zostanie to poprzez bardziej zaawansowane narzędzia do prognozowania pogody oraz matematyczne modele symulacyjne, dzięki którym możliwe będzie uzyskiwanie bardziej wiarygodnych informacji odnośnie konieczności ewakuacji i innych działań zapobiegawczych oraz szybsze ich przekazywanie decydentom, co zmniejszy straty ludzkie i ekonomiczne w sytuacji zaistnienia klęski żywiołowej. Poprawa tych zdolności podniesie poziom ochrony dla całej ludności kraju liczącej ponad 38 milionów.

Tabela 2.1. Liczba ludności, która odniesie korzyści z realizacji Projektu

Komponent	Łączna liczba ludności na terenie powiatów, gdzie realizowany będzie Projekt	Liczba ludności dotkniętej powodzią w sposób fizyczny, ekonomiczny lub społeczny*	Liczba ludności dotkniętej powodzią w sposób fizyczny **
Komponent 1: Ochrona przed powodzią Dolnej i Środkowej Odry			
Podkomponent 1.A: Ochrona przed powodzią obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego	1 718 861	1 221 518	21 686
Podkomponent 1.B: Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze	5 974 407	140 229	10 306
Podkomponent 1.C: Ochrona przed powodzią miasta Słubice	19 902	19 902	0****
Podsuma	7 713 170	1 381 649	31 992
Komponent 2: Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ***			
Podkomponent 2.A: Ochrona czynna	2 909 997	122 733	9 234
Podkomponent 2.B: Ochrona bierna	2 909 997	122 733	0***
Podsuma	2 909 997	122 733	9 234
Komponent 3: Ochrona przed powodzią Górnej Wisły			
Podkomponent 3.A: Ochrona Krakowa i Wieliczki	814 223	814 223	25 571
Podkomponent 3.B: Ochrona przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu	389 617	172 167	19 817
Podkomponent 3.C: Bierna i czynna ochrona w zlewni Raby	496 813	248 340	1 962
Podkomponent 3.D: Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu	1 812 794	1 547 455	33 466
Podsuma	3 513 447	2 782 185	80 816
RAZEM	14 136 614	4 286 567	122 042

Komponent 4: Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania

	38 530 000	1 000 000	302 380
--	------------	-----------	---------

* Obejmuje to ludzi, których domy, nieruchomości lub inny majątek zostają zalane w wyniku powodzi, którzy tracą tymczasowo lub na stałe zatrudnienie z powodu likwidacji działalności gospodarczej lub zamknięcia przedsiębiorstwa, którzy tracą dostęp do placówek lub usług opieki zdrowotnej, edukacyjnych lub innych, którzy tracą dostęp do infrastruktury publicznej, takiej jak sieć drogowa i kolejowa czy usługi telekomunikacyjne, itp., oraz którzy mają rodziny lub inne osoby, które zostały bezpośrednio dotknięte powodzią i tego powodu doświadczają stresu emocjonalnego.

** Obejmuje to ludzi, których domy, nieruchomości lub inny majątek zostają zalane w wyniku powodzi i/lub którzy podlegają nakazowi ewakuacji.

*** Nie ma ludności, która byłaby dotknięta powodzią w sposób fizyczny w wyniku proponowanych działań przeciwpowodziowych realizowanych na terenie Kotliny Kłodzkiej

**** Nie ma ludności, która byłaby dotknięta powodzią w sposób fizyczny w wyniku proponowanych działań przeciwpowodziowych realizowanych na terenie miasta Słubice przed ich realizacją lub po realizacji

Tabela 2.2. Obszar, na którym realizowany będzie Projekt

Komponent	Łączna powierzchnia powiatów dotkniętych przez powódzie (ha)	Obszar zalewany przez powódź stuletnią* (ha)
Komponent 1: Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry		
Podkomponent 1.A: Ochrona przed powodzią obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego	1 286 551	49 229
Podkomponent 1.B: Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze	136 445	17 648
Podkomponent 1.C: Ochrona przed powodzią miasta Słubice	18 572	4 341
Podsuma	1 441 568	71 218
Komponent 2: Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej		
Podkomponent 2.A: Ochrona czynna	145 253	1 005
Podkomponent 2.B: Ochrona bierna	145 253	1 820
Podsuma	145 253	2 825
Komponent 3: Ochrona przed powodzią Górnej Wisły		
Podkomponent 3.A: Ochrona Krakowa i Wieliczki	42 593	1 569
Podkomponent 3.B: Ochrona przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu	126 967	14 166
Podkomponent 3.C: Bierna i czynna ochrona w zlewni Raby	153 630	4 211
Podkomponent 3.D: Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu	1 441 533	56 743
Podsuma	1 764 723	76 689
RAZEM	3 351 544	150 732

Komponent 4: Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania

	897 000	737 000
--	---------	---------

* Obejmuje to ludzi, których domy, nieruchomości lub inny majątek zostają zalane w wyniku powodzi, którzy tracą tymczasowo lub na stałe zatrudnienie z powodu likwidacji działalności gospodarczej lub zamknięcia przedsiębiorstwa, którzy tracą dostęp do placówek lub usług opieki zdrowotnej, edukacyjnych lub innych, którzy tracą dostęp do infrastruktury publicznej, takiej jak sieć drogowa i kolejowa czy usługi telekomunikacyjne, itp., oraz którzy mają rodziny lub inne osoby, które zostały bezpośrednio dotknięte powodzią i tego powodu doświadczają stresu emocjonalnego.

3 Projekt (POPDOW)

W Projekcie (POPDOW) wykorzystane zostaną doświadczenia zdobyte w trakcie obecnie realizowanego Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry (POPDO). W ten sposób będzie możliwe nowe podejście do planowania i realizacji przedsięwzięć oraz wsparcie dostosowania działań do unijnej Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy Powodziowej (to obszar, w którym Polski Rząd podejmuje nadal pracę, w celu realizacji zadań, jakie wynikają z tych dyrektyw).

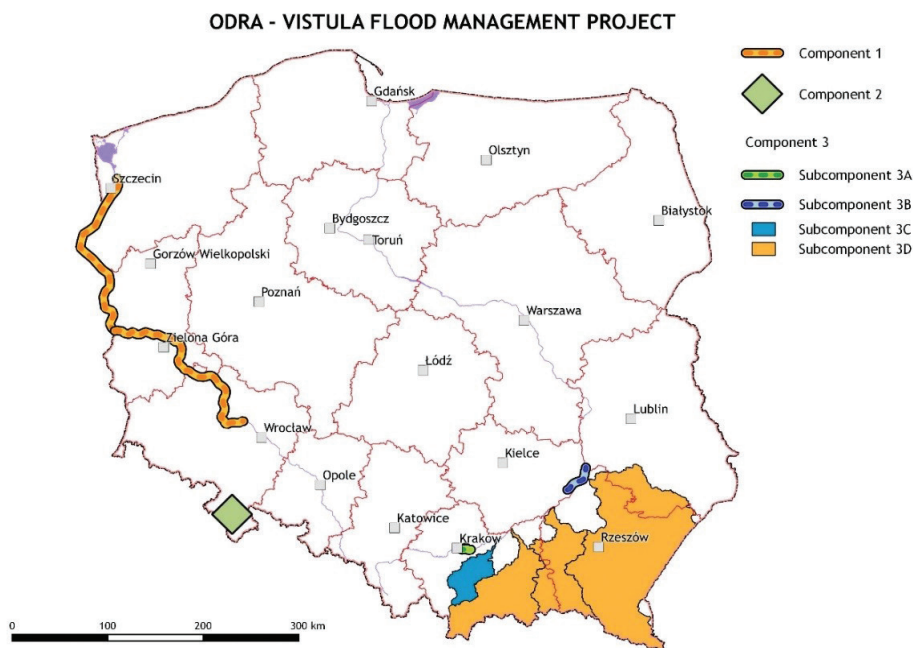
Aby zapewnić szybki start, Projekt skupił się na newralgicznych miejscach w obszarze dorzeczy (tj. na terenach, dla których udokumentowane jest wysokie ryzyko zagrożenia powodziowego) oraz na inwestycjach tzw. „no regret”, w przypadku których ich wartości techniczne są na tyle oczywiste, że nie wymagają żadnych dodatkowych uzgodnień lub badań w skali dorzecza, oraz które zostały ujęte w krajowych uaktualnionych dokumentach planistycznych (Master Planach lub Planach Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla danego dorzecza i w wykazie inwestycji kwalifikowanych do finansowania unijnego).

Zarówno krajowa strategia powodziowa jak i unijna Dyrektywa Powodziowa postulują integrację ochrony biernej (przede wszystkim budowa wałów ochronnych), ważnej na poziomie lokalnym, z aktywnymi działaniami, które przynoszą skutki na poziomie regionalnym, takimi jak wykorzystanie polderów oraz suchych zbiorników przeciwpowodziowych, które tworzą „przestrzeń dla rzeki” i pozwolą na jej poszerzenie w trakcie wezbrań. Takie połączenie działań jest zazwyczaj ekonomicznie efektywne i trwałe. Zwłaszcza tworzenie polderów zalewowych na terenach podmokłych pozwala na wchłonięcie fali powodziowej, a jednocześnie poprawia walory środowiskowe. Dla przykładu, projekt przewiduje wsparcie poprawy zdolności retencyjnych dużego obszaru zalewowego leżącego powyżej Szczecina.

Projekt zapewni infrastrukturę ochrony przeciwpowodziowej i realizację związanych z tym działań na trzech wyodrębnionych obszarach:

- (i) Środkowa i Dolna Odra;
- (ii) Kotlina Kłodzka oraz;
- (iii) Górna Wisła.

Ponadto Projekt wzmocni krajowy potencjał w zakresie prognozowania powodziowego oraz zdolności operacyjne w południowej i zachodniej Polsce poprzez zastosowanie zaawansowanego sprzętu informatycznego i matematycznych modeli symulacyjnych, dzięki którym możliwe będzie uzyskiwanie bardziej wiarygodnych informacji dotyczących konieczności przeprowadzenia ewakuacji i podjęcia innych działań zapobiegawczych.

Ryc. 3.1. Ogólna lokalizacja obszarów realizacji zadań w ramach poszczególnych komponentów Projektu

3.1 Komponent 1: Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry

Celem tego Komponentu jest wzmocnienie ochrony przed powodzią miast i miejscowości wzdłuż Środkowej i Dolnej Odry, w tym Szczecina, Słubicy, Gryfina i innych mniejszych miast przed letnimi i zimowymi powodziąmi. Zadania inwestycyjne obejmują budowę i rozbudowę wałów przeciwpowodziowych i innych zabezpieczeń brzegu (umocnienia, mury oporowe itp.), pogłębienie koryta Odry oraz kanałów i portu w Szczecinie, prace regulacyjne, przebudowę, odbudowę i budowę ostróg i tam podłużnych, odtworzenie zakoli i zabezpieczenie brzegów. Aby ułatwić bezpieczne przejście lodołamaczy w celu prowadzenia akcji lodołamania, niezbędna jest też przebudowa pięciu mostów oraz rozbudowa infrastruktury postojowo-cumowniczej. Ważnym działaniem będzie też rewitalizacja obszaru zalewowego Międzyodrza, znajdującego się powyżej Szczecina, której celem będzie nie tylko stworzenie możliwości retencjonowania wody w czasie wezbrań powodziowych, ale również przywrócenie ekologicznych i turystycznych funkcji tego siedliska. W przygotowanie i realizację tych zadań będą zaangażowane cztery Jednostki Wdrażania Projektu, z których jedna (RZGW Wrocław) od 2008 r. skutecznie wdraża Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry.

Odra na całym odcinku objętym Komponentem 1 przepływa szeroką doliną o wysokich walorach przyrodniczych. Mimo znacznego przekształcenia samego koryta rzeki, wynikającego z przystosowania Odry do pełnienia funkcji szlaku żeglugowego (prace prowadzono w 2 poł. XIX w.), sama dolina zachowała cechy typowe dla dużej rzeki nizinnej, takie jak wysoki udział użytków zielonych w obrębie terenów zalewowych, boczne ramiona rzeki, starorzecza, itp. Tego rodzaju struktura krajobrazu w obrębie całej doliny znajduje odzwierciedlenie w wysokim pokryciu obszarami chronionymi, takimi jak parki narodowe, obszary Natura 2000 i parki krajobrazowe. Ważnym składnikiem doliny Odry są także lasy łąkowe i łąkowe położone

w różnych częściach doliny rzeki i powiązane z nimi gatunki zwierząt, przede wszystkim ptaków. Dolina Odry pełni również istotną rolę jako korytarz ekologiczny łączący północne i południowe regiony Polski, a także stanowi szlak wędrówkowy ryb dwuśrodowiskowych migrujących między górną częścią dorzecza Odry a Bałtykiem.

Najważniejszym i największym miastem w bezpośrednim obszarze realizacji Komponentu 1 jest Szczecin, pełniący funkcje ośrodka gospodarczego i administracyjnego w skali regionu. W całej dolinie struktura krajobrazu posiada cechy typowe dla niemieckiej kultury planowania przestrzennego – zabudowa miast i wsi jest zwarta i są one otoczone terenami w różnym stopniu wykorzystywanymi rolniczo.

W obrębie Dolnej i Środkowej Odry najistotniejsze zagrożenie powodziowe stwarzają, w warunkach zimowych, zatory lodowe powstające na skutek powstrzymania spływu lodów przez istniejące przeszkody takie jak: wypłytenia w korycie rzeki, zawężenia koryta i inne przeszkody wynikające z gwałtownych zmian kierunku nurtu rzeki, cofka od strony wód morskich oraz północne kierunki wiatru, które przyczyniają się do powstania zatorów lodowych (Dolna Odra ma typowy przebieg południkowy). W następstwie, powoduje to spiętrzenie wody i zalanie terenów przyległych. Głównym celem planowanych do realizacji działań w tym rejonie jest ograniczenie możliwości powstawania zatorów lodowych oraz umożliwienie prowadzenia akcji lodołamania, jako najskuteczniejszego narzędzia do minimalizowania zagrożeń powodzią zimowymi. Działania te pozwolą na bezpieczne przeprowadzenie pochodu lodu w dół rzeki i tym samym zmniejszenie zagrożenia powodziowego na terenach przyległych. Jednocześnie w wybranych miejscach na Środkowej i Dolnej Odrze konieczne jest zabezpieczenie istniejącej zabudowy mieszkalnej i infrastruktury poprzez budowę nowych i modernizację istniejących wałów przeciwpowodziowych.

Komponent obejmuje rozległy odcinek Odry, w obrębie tzw. Odry swobodnie płynącej tj. od km 300+000 (poniżej budowanego stopnia wodnego Malczyce) do około km 740+200 (początek jeziora Dąbie poniżej Szczecina).

W celu ułatwienia zarządzania zadaniami planowanymi w ramach Projektu oraz ze względu na obecny podział kompetencji pomiędzy poszczególnymi jednostkami zarządzającymi gospodarką wodną w dolinie Odry wyróżniono następujące odcinki rzeki:

- odcinek rzeki Odry od km 300+000 (poniżej budowanego stopnia wodnego Malczyce) do ujścia Nysy Łużyckiej;
- odcinek rzeki Odry granicznej od km 542+400 (ujście rzeki Nysy Łużyckiej) do km 704+100 (rozgałęzienie na Odrę Zachodnią i Odrę Wschodnią);
- odcinek rzeki Odry Zachodniej i rzeki Odry Wschodniej wraz z obszarem Międzyodrza od km 704+100 (rozgałęzienie na Odrę Zachodnią i Odrę Wschodnią) do km około 740+200 (początek jeziora Dąbie poniżej Szczecina);
- jezioro Dąbie.

Całość koniecznych do wykonania prac podzielono na trzy Podkomponenty:

- **1.A – Ochrona przed powodzią obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego.**
Podkomponent ten obejmuje zadania stanowiące część systemu zintegrowanej gospodarki wodnej

w dorzeczu Dolnej Odry. Prace obejmować będą m.in. budowę i modernizację istniejących obwałowań rzeki w celu zwiększenia bezpieczeństwa terenów przyległych do rzeki, a także prace mające na celu poprawę warunków przepływu wód powodziowych w obrębie międzywału.

- **1.B – Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze.**

Realizowane będą w jego ramach prace mające na celu poprawę warunków spływu wód i kry w okresach zagrożenia zatorami lodowymi (umożliwienie pracy lodołamaczy na długim odcinku rzeki, poprawa przepustowości wybranych mostów, stworzenie odpowiedniej bazy postojowo-cumowniczej, umożliwienie swobodnego odpływu lodu w obrębie ujściowego odcinka rzeki, itd.).

- **1.C – Ochrona przed powodzią miasta Słubice**

W ramach tego Podkomponentu wzmocniony i poszerzony zostanie istniejący wał przeciwpowodziowy wzdłuż rzeki Odry oraz wykonany zostanie nowy odcinek wału zabezpieczający miasto Słubice przed powodzią.

3.2 Komponent 2: Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej

Komponent 2 ma na celu ochronę przed powodzią Kłodzka i innych mniejszych miast i miejscowości Kotliny Kłodzkiej, aż do Barda położonego na wlocie od strony Wrocławia do Kotliny. Komponent ten obejmuje budowę czterech średniej wielkości suchych zbiorników przeciwpowodziowych (ochrona czynna), budowę i modernizację wałów oraz przebudowę koryt rzek, mostów i innych budowli (ochrona bierna), tak aby zapewnić okresową retencję i bezpieczne przeprowadzenie przez Kotlinę Kłodzką fali powodziowej, której towarzyszy duża ilość materiału niesionego przez rzekę. Ponadto realizacja tych zadań przyniesie też znaczne korzyści w dolnym biegu rzeki. Cztery nowe suche zbiorniki, poprzez zwiększenie zdolności retencyjnej, spowodują redukcję szczytu fali powodziowej na dopływie do kaskady zbiorników Nysy Kłodzkiej położonych w jej środkowym biegu oraz obniżą kulminację fali przy przejściu przez miasta położone w dół rzeki, w tym również przez aglomerację Wrocławia. Nysa Kłodzka jest jednym głównych dopływów Odry powyżej Wrocławia.

Komponent 2 realizowany będzie w obrębie Ziemi Kłodzkiej, która obejmuje górską i wyżynną część zlewni Nysy Kłodzkiej. Działania planowane do realizacji związane będą z poprawą zabezpieczeń przeciwpowodziowych w odniesieniu do mieszkańców i obszarów zabudowanych. Zagrożenie przeciwpowodziowe na terenie Kotliny Kłodzkiej wynika przede wszystkim z niewystarczającej przepustowości koryt rzek i potoków oraz obiektów komunikacyjnych, a także zbyt małej ilości zbiorników przeciwpowodziowych, niewystarczającej ilości i wysokości obwałowań oraz wysokiego stopnia zabudowy terenów przylegających bezpośrednio do koryt cieków. W wielu przypadkach istniejąca infrastruktura przeciwpowodziowa odznacza się też złym stanem technicznym.

Cieki w obrębie Kotliny Kłodzkiej mają charakter górski i podgórski, charakteryzują się twardym, kamienistym lub żwirowym dnem i wysokimi prędkościami przepływu wody. Do przepływającej przez centralną część Kotliny Nysy Kłodzkiej uchodzi łącznie kilkanaście prawo- i lewostronnych dopływów odbierających wody z górskich obszarów otaczających obniżenie Nysy Kłodzkiej. Taki układ sieci rzecznej determinuje charakter zjawisk powodziowych w tym regionie – szybki przybór wód w ciekach, a tym samym powstawanie fali powodziowej i jej kumulacje w ujściowych odcinkach rzek.

Cenne przyrodniczo obszary, objęte ochroną prawną, skoncentrowane są w obrębie otaczających Kotlinę Kłodzką terenów górskich. Wyłącznie w jednym przypadku planowana inwestycja zlokalizowana jest w obrębie odcinka koryta rzeki objętego ochroną (w formie obszaru Natura 2000 i częściowo parku krajobrazowego) ze względu na cenne zbiorniki roślinne i gatunki ryb.

W ramach Komponentu realizowane będą dwa Podkomponenty:

1. 2.A – Ochrona czynna

Zakres ochrony czynnej obejmuje budowę czterech suchych zbiorników przeciwpowodziowych. Poprzez zmniejszenie kulminacji fal powodziowych oraz redukcję wielkości przeptywów, ich zadaniem jest zmniejszenie zagrożenia w dolinach rzek, na których są one lokalizowane oraz pośrednio również na rzece Nysie Kłodzkiej i tym samym w całej Kotlinie Kłodzkiej. Obecnie liczba i pojemność zbiorników przeciwpowodziowych w Kotlinie Kłodzkiej jest niewystarczająca i w celu zabezpieczenia przeciwpowodziowego Kotliny Kłodzkiej niezbędne jest podjęcie działań zwiększających ochronę czynną na tym obszarze.

2. 2.B – Ochrona bierna

Zakres ochrony biernej obejmuje zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów położonych wzdłuż czterech głównych rzek Kotliny Kłodzkiej: Nysy Kłodzkiej, Ścinawki, Białej Łądeckiej z głównym lewobrzeżnym dopływem rzeką Morawką oraz Bystrzycy Dusznickiej z głównym lewobrzeżnym dopływem rzeką Kamienny Potok. W wyniku planowanych prac poziom ochrony obszarów zabudowanych zostanie istotnie podniesiony. Ochrona bierna obejmuje: przebudowę i remont istniejących ubezpieczeń brzegowych oraz zwiększenie przepustowości koryt rzek i potoków, budowę nowych lub przebudowę istniejących obwałowań i murów ochronnych, zwiększenie przepustowości istniejących jazów i stopni regulacyjnych, zwiększenie przepustowości istniejących budowli mostowych i kładek, indywidualne zabezpieczenie gospodarstw lub przeniesienie niemożliwych do ochrony zabudowań poza granice zalewów powodziowych.

3.3 Komponent 3: Ochrona przed powodzią Górnej Wisły

Komponent 3 ma na celu ochronę aglomeracji Krakowa i terenów przemysłowych Nowej Huty, okolic Sandomierza i Tarnobrzegu oraz wybranych miast na dopływach Wisły w zlewni rzek Sanu i Raby. Prace obejmują: (i) przebudowę i rozbudowę wałów wzdłuż Wisły, tak aby zmodernizować stare, w złym stanie technicznym wały; (ii) umocnienia i wzmocnienie brzegów rzek narzutem kamiennym; (lii) budowę suchych zbiorników i polderów w celu zwiększenia retencji; (iv) działania związane z regulacją rzek oraz (v) dostosowanie istniejących obiektów hydrotechnicznych (jazów i stopni wodnych) do przepuszczenia większej ilości wód powodziowych. W ramach Komponentu 4 przewidziane jest też dodatkowe wsparcie techniczne w przygotowaniu planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i wyznaczeniu priorytetów inwestycyjnych dla Górnej Wisły, z wykorzystaniem metod zintegrowanego zarządzania gospodarką wodną przy planowaniu złożonych inwestycji obejmujących dużą powierzchnię zlewni.

Na obszarze Górnej Wisły, gdzie wdrażany będzie Komponent 3 Projektu, inwestycje realizowane będą w obrębie cieków o zróżnicowanych parametrach przepływu i ukształtowaniu zlewni. W górnej części dorzecza Wisły cieki mają górski i podgórski charakter, przepływają w granicach wąskich dolin, z dużą prędkością przepływu, a koryto budowane jest głównie przez grubszy materiał, taki jak głazy czy żwir. W pobliżu stolicy regionu – Krakowa, Wisła zaczyna płynąć szerszą doliną i klasyfikowana jest już jako rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta. Poniżej Krakowa, w pobliżu Sandomierza, gdzie planowane są kolejne działania w ramach Projektu, dolina rzeki staje się rozległa, a Wisła określana jest już jako wielka rzeka nizinna.

Na tym odcinku szerokiemu korytu rzeki towarzyszą dodatkowe struktury rzeczne, takie jak boczne ramiona, odnogi, starorzecza oraz inne struktury o wysokiej bioróżnorodności. W regionie, gdzie realizowane będą zadania inwestycyjne, cieki zachowały swoje wysokie walory przyrodnicze (utworzono tu wiele obszarów chronionych obejmujących różne działania ochronne).

Planowane działania inwestycyjne obejmują następujące Podkomponenty, będące jednocześnie szczegółowymi celami Komponentu 3 Projektu:

3. 3.A – Ochrona przez powodzią Krakowa i Wieliczki

Dla osiągnięcia skuteczności w działaniach ochronnych w aglomeracji krakowskiej niezbędne jest utrzymanie najniższych możliwych stanów wielkiej wody w obrębie tego miasta. Wymaga to budowy odpowiednich zabezpieczeń w mieście i na obszarze zlewni zasilających oraz w dolinie Wisły powyżej Krakowa. Podkomponent obejmie przebudowę wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły w Krakowie na łącznej długości 21 km w trzech odcinkach. Dla ochrony części Krakowa i Wieliczki, w ramach realizacji tego podkomponentu zaplanowano również budowę czterech suchych zbiorników przeciwpowodziowych wraz z niezbędnymi działaniami stabilizacji koryta rzeki Serafy i Malinówki, dla których odbiornikiem jest Wisła, wraz z modernizacją istniejących obwałowań i odcinkową budową uzupełniających wałów przeciwpowodziowych.

4. 3.B – Ochrona przez powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu

Kotlina Sandomierska stanowi węzeł Wisły i ujść kilku znaczących dopływów, w tym największego karpackiego dopływu Wisły – Sanu. Powódź z 2010 roku (największa w historii tego regionu) spowodowała zalanie znacznej części miasta Sandomierz i szkody materialne wielkich rozmiarów. W ramach Podkomponentu przewiduje się dokonanie modernizacji systemu wałów przeciwpowodziowych Wisły i jej dopływów w zasięgu cofki Wisły wraz konieczną modernizacją systemu przepompowni chroniących tereny zawala w czasie spływu wielkich wód.

5. C – Bierna i czynna ochrona w zlewni Raby

Zlewnia rzeki Raby to górzysty obszar o charakterze rolniczym i leśnym. Jednocześnie istnieje tam silne zagospodarowanie osadnicze zlokalizowane w dolinie Raby i jej dopływów. Z uwagi na górski charakter zlewni, ludzie i ich mienie zagrożeni są zarówno erozją koryta wielkiej wody jak i zalaniem wodami ze względu na naturalne ukształtowanie terenu. Zjawiska te występują łącznie w czasie każdego kolejnego wezbrania w zlewni Raby, powodując znaczne szkody.

Ze względu na niewystarczającą pojemność retencyjną istniejącego w dolinie Raby zbiornika, w ramach Podkomponentu zaplanowano zwiększenie wielkości rezerwy przeciwpowodziowej istniejącego zbiornika Dobczyce oraz budowę nowych, suchych zbiorników na dopływach Raby. W ramach Podkomponentu planowana jest również budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych i bulwarów.

6. 3.D – Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu

Istniejące obiekty przeciwpowodziowe nie gwarantują pełnej ochrony przeciwpowodziowej na terenie zlewni Sanu wraz z Wisłokiem, przez co każdego roku generowane są straty. Jako uzupełnienie istniejącej ochrony przeciwpowodziowej wstępnie zaplanowano tu budowę suchych zbiorników. Poza zbiornikami zaplanowano budowę wałów na dopływach Sanu oraz na samym Sanie.

Duże zagrożenie powodziowe związane jest również z dolinami Wisłoki (np. w obrębie Dębicy i Jasła) oraz Dunajca. W zlewniach tych rzek planowane są głównie takie kategorie działań jak: budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych, budowa suchych zbiorników (lub polderów), a także w mniejszym zakresie - prace regulacyjne w dolinach rzek.

3.4 Komponent 4: Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania

Komponent 4 przewiduje ukierunkowane wsparcie działań mających na celu wzmocnienie zdolności instytucjonalnych w następujących obszarach: (i) zwiększenie gotowości do działania w stanach zagrożenia powodzią wzdłuż głównych rzek i ich dopływów w południowej i zachodniej Polsce poprzez rozwój zdolności prognozowania zagrożeń i zdolności operacyjnych w zakresie gospodarowania wodami; (ii) wsparcie rozwoju metod i kompetencji koniecznych do przygotowania planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i wyznaczania priorytetów inwestycyjnych, zgodnych z Ramową Dyrektywą Wodną i Dyrektywą Powodziową; (iii) monitoring oddziaływania oraz (iv) komunikacja i wymiana informacji. Pomoc w zakresie stosowania zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i analiz scenariuszy planowanych inwestycji dla celów planowania i gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, wraz z wyznaczeniem priorytetów inwestycyjnych, skupiona będzie na takich rzekach jak Bóbr, Kwisa, Górna Wisła powyżej Krakowa (wraz z Krakowem), zlewnie Sanu, Raby, Wisłoki i Dunajca – kluczowych obszarach w dorzeczu, o skomplikowanej hydrologii i z różnymi opcjami inwestycyjnymi, które należy poddać analizie.

Wsparcie monitorowania oddziaływań będzie mieć natomiast formę opracowania procedur i wytycznych dla prowadzenia badań w celu dokonania zagregowanych analiz skutków powodzi i wpływu ochrony przeciwpowodziowej, oraz zaangażowania obywateli. Pozwoli to rządowi lepiej wyznaczać przyszłe inwestycje i podejmować decyzje związane z efektywnością kosztową. Generalnie, w ramach Projektu będzie ściśle monitorowany postęp kraju w spełnianiu wymogów wynikających z unijnych dyrektyw, Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy Powodziowej. Projekt będzie też wspierał kolejne etapy reformy instytucjonalnej poprzez prowadzenie badań i dialogu społecznego. Jako część tych działań zapewnione

zostaną środki finansowe na umożliwienie prowadzenia dialogu specjalistów na temat zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi z innym odpowiednim państwem EU, w przypadku którego uznaje się, że pomyślnie wdrożyło ustawodawstwo unijne. Opracowana zostanie krajowa strategia komunikacyjna dotycząca ryzyka powodziowego i zarządzania tym ryzykiem.

Działania związane ze wzmocnieniem zdolności prognozowania i utworzeniem centrów operacyjnych przeprowadzone zostaną w RZGW we Wrocławiu i w RZGW w Krakowie oraz w IMGW-PIB (Oddział w Krakowie). Zadania te obejmują instalację nowej generacji telemetrycznych stacji pogodowych, modernizację sieci radarów meteorologicznych POLRAD, rozbudowę i modernizację stacji hydrologicznych, wraz z opracowaniem oprogramowania o lepszych parametrach do symulacji powodzi gwałtownych (flash flood), oraz udoskonalanie prognozowania tych powodzi. Centra operacyjne są to swego rodzaju sterownia, które będą zbierać dane z prognoz i przeprowadzać prawdopodobne scenariusze odpływu, aby wspierać działania w zakresie wczesnego ostrzegania i podejmowania decyzji w sytuacjach kryzysowych, a z drugiej strony mają one zapewnić takie sterowanie obiektami hydrotechnicznymi (jazzy, zbiorniki, poldery), aby sterować retencjonowaniem wód powodziowych i przeprowadzaniem fali powodziowej.

3.5 Komponent 5: Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów

Komponent 5 przewidziany jest na finansowanie działalności Biura Koordynacji Projektu (BKP), konsultantów wsparcia technicznego dla BKP i JRP, sprzętu i materiałów biurowych oraz kosztów operacyjnych. W ramach tego komponentu przewiduje się również przeprowadzenie badań mających na celu przygotowanie kolejnych inwestycji, jak także opracowanie strategii komunikacyjnej opartej na tym Projekcie.

3.6 Szczegółowe tabele kosztów

Koszty Projektu szacowane są na kwotę 1,2 mld EUR, w tym koszty budowy, pozyskania gruntów, przesiedleń, administracji, nadzoru i podatków, wliczając w to rezerwę na nieprzewidziane roboty i wzrost cen. Szacunki kosztów oparte są na rzeczywistych kosztach budowy podobnych budowli o odpowiedniej jakości. W polskiej walucie szacunkowe koszty wynoszą 4,74 mld zł (koszty przewidywane do dnia zakończenia projektu w roku 2022). Inwestycje w zlewni Raby i Sanu (podkomponenty 3.C i 3.D), które mają być zakończone w kolejnym okresie tj. w latach 2023-2027, zwiększyłyby łączną wartość inwestycji do około 6,18 mld zł. Ponieważ trudno jest oddzielić skutki ekonomiczne odrębnie – są one bowiem ściśle związane z całością infrastruktury przeciwpowodziowej – analiza ekonomiczna przeprowadzona dla Projektu obejmowała koszty i korzyści dla obu tych okresów.

Oszacowane na podstawie przeprowadzonych analiz potrzeb oraz uzyskiwanych korzyści orientacyjne koszty, z podziałem na poszczególne komponenty i źródła finansowania przedstawia tabela 3.1.

Tabela 3.1. Szacunkowe koszty Projektu z podziałem na komponenty i źródła finansowania (w mln EUR)⁽¹¹⁾

Komponent	Całkowity koszt	Budżet państwa	NFOŚiGW	BRRE	Fundusze Spójności UE*	Bank Światowy	BŚ %
1. Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry							
1.A Ochrona przed powodzią obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego	35	2	4	5	*	21	61
1.B Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze	406	74	19	114	*	134	33
1.C Ochrona przed powodzią miasta Słubice	54	6	2	19	*	15	27
razem Komponent 1	495	82	25	139	*	170	34
2. Ochrona przed powodziową Kotliny Kłodzkiej							
2.A Ochrona czynna	117	17	4	37	*	39	33
2.B Ochrona bierna	148	28	5	40	*	53	36
razem Komponent 2	265	45	9	76	*	92	35
3. Ochrona przed powodzią Górnej Wisły							
3.A Ochrona przed powodzią Krakowa i Wieliczki	57	11	2	15	*	22	39
3.B Ochrona przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu	106	14	4	36	*	30	28
3.C Bierna i czynna ochrona w zlewni Raby	36	6	1	11	*	11	31
3.D Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu	23	6	1	5	*	9	37
razem Komponent 3	222	36	8	67	*	71	32
4. Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania							
4.A Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu zagrożeń powodziowych i związanych z klęską suszy	95	10	5	4	*	55	58
4.B Budowa centrów operacyjnych w RZGW Wrocław i RZGW Kraków	41	9	2	5	*	16	39
razem Komponent 4	136	19	7	9	*	71	52
5. Zarządzanie projektami i opracowanie dalszych studiów							
Wzmocnienie instytucjonalne	49	2	0	2	*	44	89
	34	8	2	7	*	10	30
razem Komponent 5	83	10	2	9	*	54	65
Prowizje (front-end fee)	1	0	0	0		1	100
RAZEM	1 202	192	50	300	200	460	38

* wysokość nakładów ze środków UE Funduszu Spójności zostanie określona po wydaniu przez uprawnione podmioty, decyzji o przyznaniu dofinansowania dla projektów

(11) PAD i Aide Memoire OVFP September 2015 joint World Bank-CEB Monitoring Mission.

4 Środowiskowe procedury ochrony

4.1 Wymagania Banku Światowego

4.1.1 OP / BP 4.01 Ocena środowiskowa

Bank wymaga przeprowadzenia Oceny Środowiskowej (w dalszej części OŚ) dla projektów proponowanych do finansowania przez Bank celem zagwarantowania, że nie mają one negatywnego wpływu na środowisko lub że potencjalny wpływ będzie łagodzony za pomocą odpowiednich działań. OŚ stanowi proces, którego zasięg i rodzaj zależą od charakteru, skali i potencjalnego wpływu na środowisko badanej inwestycji. Podczas OŚ ocenia się potencjalne ryzyka środowiskowe wynikające z realizacji przedsięwzięcia i jego oddziaływanie na obszar wpływu oraz rozważane są alternatywne warianty inwestycji.

Identyfikuje się sposoby udoskonalenia wyboru, usytuowania, planowania, projektowania i realizacji inwestycji poprzez zapobieganie, minimalizowanie, łagodzenie lub kompensowanie niekorzystnych oddziaływań na środowisko oraz wzmacnianie oddziaływań pozytywnych. Częścią tej oceny jest również proces przeciwdziałania niekorzystnym oddziaływaniom na środowisko przez cały okres realizacji przedsięwzięcia oraz łagodzenia ich skutków. OŚ obejmuje środowisko naturalne (powietrze, wodę, ląd), zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, aspekty socjalne, środowiskowe aspekty transgraniczne i globalne. Pożyczkobiorca odpowiada za przeprowadzenie OŚ, natomiast Bank doradza pożyczkobiorcy odnośnie wymogów Banku w tym zakresie.

Bank przypisuje proponowane projekty do jednej z trzech kategorii głównych, w zależności od rodzaju, lokalizacji, wrażliwości, skali projektu oraz charakteru i wielkości potencjalnego wpływu na środowisko:

- **Kategoria A:** Projekt potencjalnie może znacząco niekorzystnie oddziaływać na środowisko w poważny, różnorodny bądź bezprecedensowy sposób. Zasięg tych oddziaływań może wykraczać poza obszar lub obiekty, gdzie wykonywane są prace.
- **Kategoria B:** Potencjalne niekorzystne oddziaływania projektu na ludzi lub obszary istotne ze środowiskowego punktu widzenia (włączając w to mokradła, lasy, murawy lub inne siedliska naturalne i seminaturalne) są mniej niekorzystne niż oddziaływania inwestycji z kategorii A. Oddziaływania te ograniczają się do konkretnego miejsca realizacji, niewiele z nich powoduje nieodwracalne skutki lub w ogóle nie powoduje, i w większości przypadków łatwiej można określić działania łagodzące niż w przypadku przedsięwzięć z kategorii A.
- **Kategoria C:** Projekt prawdopodobnie będzie miał minimalny niekorzystny wpływ na środowisko, bądź oddziaływania takie nie wystąpią w ogóle.

W przypadku projektów z kategorii A i B OŚ musi obejmować konsultacje ze społecznością pozostającą w zasięgu wpływu przedsięwzięcia oraz z organizacjami pozarządowymi odnośnie środowiskowych aspektów realizacji przedsięwzięcia. Pożyczkobiorca podejmuje konsultacje na najwcześniejszym możliwym etapie działań i kontynuuje ich prowadzenie przez cały okres realizacji projektu.

Projekt OPDOW jest sklasyfikowany w kategorii środowiskowej B.

4.1.2 OP / BP 4.04 Siedliska przyrodnicze

Ochrona siedlisk przyrodniczych, podobnie jak inne działania służące ochronie i wzbogacaniu środowiska, jest niezbędna dla długoterminowego zrównoważonego rozwoju. Z tego względu poprzez swe działania gospodarcze i sektorowe, finansowanie projektów i dialog dotyczący realizowanych polityk Bank Światowy wspiera ochronę, zachowanie i przywracanie siedlisk przyrodniczych oraz ich funkcji. Bank wspiera przewencyjne podejście do gospodarowania zasobami naturalnymi celem wsparcia zrównoważonego rozwoju i oczekuje, że w ten sam sposób będą postępować pożyczkobiorcy. Bank promuje i wspiera ochronę siedlisk przyrodniczych oraz lepsze wykorzystanie gruntów poprzez finansowanie inwestycji zaprojektowanych w taki sposób, aby ochronę siedlisk i utrzymanie funkcji ekologicznych wkomponowywać w rozwój krajowy i regionalny. Ponadto Bank promuje odbudowę zdegradowanych siedlisk przyrodniczych. Na wsparcie nie mogą liczyć projekty, z którymi wiąże się znaczące przekształcanie lub degradacja siedlisk przyrodniczych.

W trakcie przygotowania Projektu i wyboru jego zadań, na podstawie dostępnych informacji ustalono, że Projekt będzie miał znaczący pozytywny wpływ na środowisko w zakresie ochrony terenów zalewowych i ekosystemów wodnych. Większość proponowanych działań zostanie przeprowadzona poza obszarami chronionej przyrody, zwłaszcza w ramach komponentów 1 i 3. Jednak w niektórych przypadkach zadania będą realizowane częściowo lub całkowicie w obszarach szczególnej ochrony środowiska naturalnego. W przypadku tych zadań szczególnie nacisk zostanie położony w Planach Zarządzania Środowiskiem na zmniejszenie i łagodzenie potencjalnych negatywnych skutków, przede wszystkim w trakcie budowy.

4.1.3 OP / BP 4.11 Zasoby kulturowe

Zasoby kulturowe rozumiane są jako ruchome lub nieruchome obiekty, obszary, budowle, grupy budowli, naturalne cechy i krajobrazy o znaczeniu archeologicznym, paleontologicznym, historycznym, architektonicznym, religijnym, estetycznym itp. Ich wartości kulturowa może mieć wymiar lokalny, regionalny, narodowy lub międzynarodowy. Zasoby kulturowe stanowią ważne źródła cennych informacji naukowych i historycznych, przyczyniają się do rozwoju ekonomicznego i społecznego, są integralnym elementem społecznej tożsamości kulturowej. Bank Światowy wspiera kraje w ich dążeniach do unikania lub łagodzenia niekorzystnych oddziaływań na zasoby kulturowe powodowane przez projekty finansowane przez Bank. Pożyczkobiorca ma obowiązek odnieść się do oddziaływań na zasoby kulturowe projektów proponowanych do finansowania przez Bank w ocenie środowiskowej inwestycji. W przypadku zidentyfikowania potencjalnych niekorzystnych oddziaływań na zasoby kulturowe pożyczkobiorca wskazuje w ramach procesu oceny oddziaływania na środowisko odpowiednie działania mające na celu ich uniknięcie lub złagodzenie. Działania te mogą przybrać postać pełnej ochrony obszaru jak również selektywne działania łagodzące, w tym ratowanie zasobów i dokumentację w przypadku, gdy część lub całość zasobów kulturowych mogą zostać utracone.

Chociaż regulacja rzeki w obszarach zalewowych nie powinna mieć wpływu na fizyczne zasoby kulturowe, w miastach takich jak Kraków, Sandomierz i Słubice oraz w ich okolicy prace będą prowadzone w pobliżu chronionych obiektów dziedzictwa kulturowego. Dodatkowo przebudowa wałów w tych i innych miastach

będzie prawdopodobnie prowadzić do znalezisk archeologicznych. Odpowiednie przepisy dotyczące prowadzenia wyprzedzających i ratunkowych badań archeologicznych w pobliżu tych obiektów oraz dotyczące znalezisk zawarte zostały w Ramowym Planie Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi.

4.2 Prawo unijne i prawo krajowe

Zasady postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ) ustanowione na mocy prawa międzynarodowego (odpowiednio Konwencja z Aarhus oraz dyrektywy SEA, EIA i siedliskowa) transponowane są do prawa polskiego poprzez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm., w dalszej części UOOŚ) oraz ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.; w dalszej części UOP).

UOOŚ określa zasady i tryb postępowania w sprawach:

- udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie;
- ocen oddziaływania na środowisko (w tym ocen transgranicznych);
- zasady udziału społeczeństwa w ochronie środowiska;
- organów administracji właściwych w sprawach udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie oraz w sprawach ocen oddziaływania na środowisko.

Jeśli chodzi o podstawy prawne postępowania w sprawie ocen indywidualnych przedsięwzięć, należy wskazać, że UOOŚ definiuje OOŚ jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko obejmujące w szczególności:

- weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień;
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Przeprowadzenia OOŚ wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (przedsięwzięcie z grupy I);
- planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony w drodze kwalifikacji (przedsięwzięcie z grupy II).

Ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przeprowadza się w ramach:

- 1) etapu zasadniczego, czyli postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- 2) etapu wykonawczego (tzw. ponowna ocena), czyli postępowania w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego, decyzji o pozwoleniu na

wznowienie robót budowlanych, decyzji o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego oraz decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych (tzw. decyzje budowlane):

- jeżeli konieczność przeprowadzenia OOS została stwierdzona przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia, złożony do organu właściwego do wydania decyzji;
- jeżeli organ właściwy do wydania decyzji budowlanej stwierdzi, że we wniosku o wydanie decyzji zostały dokonane zmiany w stosunku do wymagań określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- w przypadku braku możliwości stwierdzenia gotowości instalacji do wychwytywania dwutlenku węgla na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku instalacji do spalania paliw w celu wytwarzania energii elektrycznej, o elektrycznej mocy znamionowej nie mniejszej niż 300 MW.

Ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, stanowiącą część postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach⁽¹²⁾, przeprowadza organ właściwy do wydania tej decyzji. Ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, stanowiącą część postępowania w sprawie wydania decyzji budowlanych przeprowadza regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest:

- 1) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska - dla przedsięwzięć należących do grupy I, takich jak drogi, linie kolejowe, napowietrzne linie elektroenergetyczne, instalacje do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu, sztuczne zbiorniki wodne, obiekty jądrowe i składowiska odpadów promieniotwórczych oraz dla przedsięwzięć z grupy I i II realizowanych na terenach zamkniętych, realizowanych na obszarach morskich, polegających na zmianie lasu, niestanowiącego własności Skarbu Państwa, na użytek rolny, przedsięwzięć polegających na realizacji inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego, inwestycji w zakresie terminalu, inwestycji związanych z regionalnymi sieciami szerokopasmowymi, przedsięwzięć polegających na realizacji inwestycji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych, przedsięwzięć polegających na poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin lub na wydobywaniu kopalin ze złóż, oraz przedsięwzięć polegających a zmianie lub rozbudowie wyżej wskazanych obiektów;

(12) co się tyczy etapu zasadniczego, to wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed uzyskaniem kolejnych decyzji inwestycyjnych wskazanych w art. 72 ust. 1 i 1a UOOS.

- 2) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska – w przypadku inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądowej i inwestycji towarzyszących realizowanej na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądowej oraz inwestycji towarzyszących;
- 3) Starosta – w przypadku scalania, wymiany lub podziału gruntów;
- 4) dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych – w przypadku zmiany lasu, stanowiącego własność Skarbu Państwa, na użytek rolny;
- 5) wójt, burmistrz, prezydent miasta – dla pozostałych przedsięwzięć.

W przypadku przedsięwzięć z grupy I wnioskodawca może, składając wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zamiast raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (dalej powoływany jako raport OOS) złożyć kartę informacyjną przedsięwzięcia wraz z wnioskiem o ustalenie zakresu raportu.

Organ określa zakres raportu w drodze postanowienia, uwzględniając stan współczesnej wiedzy i metod badań oraz istniejące możliwości techniczne i dostępność danych. Postanowienie wydaje się po zasięgnięciu opinii RDOŚ oraz, w stosownych przypadkach, organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Obowiązek przeprowadzenia OOS dla planowanego przedsięwzięcia z grupy II stwierdza w drodze postanowienia, na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W postanowieniu organ określa jednocześnie zakres raportu OOS. Postanowienie wydaje się po zasięgnięciu opinii RDOŚ oraz w stosownych przypadkach organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Postanowienie wydaje się również, jeżeli organ nie stwierdzi potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Jeżeli przeprowadzana jest OOS, to przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do jej wydania uzgadnia warunki realizacji przedsięwzięcia z RDOŚ oraz w stosownych wypadkach zasięga opinii odpowiedniego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej⁽¹³⁾. Regionalny dyrektor ochrony środowiska w postanowieniu uzgadniającym uzgadnia realizację przedsięwzięcia i określa warunki tej realizacji oraz przedstawia stanowisko, w którym stwierdza konieczność przeprowadzenia OOS oraz postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji budowlanych.

Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do jej wydania zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach którego przeprowadza ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach podlega obowiązkowi uzasadnienia i upublicznienia na zasadach określonych w UOOS.

Na etapie wykonawczym (etap ponownej oceny), to raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, sporządzany w ramach OOS stanowiącej część postępowania w sprawie wydania decyzji budowlanych, powinien zawierać informacje określone ze szczegółowością i dokładnością odpowiednio do posiadanych

(13) dotyczy przedsięwzięć, w przypadku których wymagane jest: pozwolenie na budowę, decyzja o zatwierdzeniu projektu budowlanego, decyzja o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych, decyzja o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego, decyzja o pozwoleniu na rozbiórkę obiektów jądowych, decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, decyzja o ustaleniu lokalizacji autostrady, decyzję o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięć Euro 2012.

danych wynikających z projektu budowlanego i innych informacji uzyskanych po wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz kolejnych decyzji inwestycyjnych, jeżeli były już dla danego przedsięwzięcia wydane, a także określać stopień i sposób uwzględnienia wymagań dotyczących ochrony środowiska, zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz kolejnych decyzjach inwestycyjnych, jeżeli były już dla danego przedsięwzięcia wydane.

Po otrzymaniu raportu OOS organ właściwy do wydania decyzji budowlanych uzgadnia warunki realizacji przedsięwzięcia z RDOŚ/GDOŚ, który z kolei występuje do organu właściwego do wydania decyzji budowlanych o zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa oraz do organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej o wydanie opinii.

Właściwy organ wydaje decyzje budowlane, uwzględniając warunki realizacji przedsięwzięcia określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz w postanowieniu RDOŚ/GDOŚ. Organ zobowiązany jest stwierdzić konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej lub nałożyć wymogi w zakresie zapobiegania, ograniczania, monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia – jeżeli potrzeba nałożenia tych obowiązków wynika z OOS. Decyzja budowlana podlega obowiązkowi uzasadnienia i upublicznienia na zasadach określonych w UOOS.

Przechodząc do zagadnień oceny oddziaływania na obszary Natura 2000, należy wskazać, iż w przypadku przedsięwzięć z grupy I lub II – ocenę oddziaływania przeprowadza się w ramach OOS na etapie postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia oraz w odpowiednich przypadkach na etapie ponownej oceny.

W zakresie przedsięwzięć innych niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, organ właściwy do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji takiego przedsięwzięcia⁽¹⁴⁾, które jednocześnie nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, jest obowiązany do rozważenia przed wydaniem tej decyzji, czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 (są to tzw. przedsięwzięcia z grupy III). Jeżeli organ uzna, iż wystąpienie oddziaływania jest możliwe, wydaje postanowienie w sprawie nałożenia obowiązku przedłożenia właściwemu miejscowo RDOŚ stosownych dokumentów. Na podstawie otrzymanych informacji RDOŚ stwierdza w drodze postanowienia, odpowiednio, obowiązek lub brak obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000. W postanowieniu stwierdzającym obowiązek przeprowadzenia oceny RDOŚ żąda przedłożenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 i określa zakres tego raportu. Następnie, jeśli ocena jest przeprowadzana, RDOŚ występuje do organu prowadzącego postępowanie główne o zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa, przekazując temu organowi raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, RDOŚ uzgadnia warunki realizacji przedsięwzięcia, jeżeli z oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 wynika, że plan/przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na ten obszar, a także jeżeli z oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 wynika co prawda, że plan/przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na ten obszar, ale jednocześnie

(14) Do decyzji tych należą w szczególności decyzje, o których mowa w art. 72 ust. 1 UOOS; koncesja wydawana na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze; pozwolenie wodnoprawne; zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów; pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich.

zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 UOP. Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wynika, że plan/przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na ten obszar, i jeżeli nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 UOP, RDOŚ odmawia uzgodnienia warunków realizacji planu/przedsięwzięcia. W przypadku, gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, wymogi udzielenia zezwolenia na inwestycję są znacznie ostrzejsze. Zezwolenie może zostać tutaj wydane wyłącznie w celu ochrony zdrowia i życia ludzi, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego, wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Organ prowadzący postępowanie główne wydaje decyzję z uwzględnieniem warunków realizacji określonych w postanowieniu wydanym przez RDOŚ. W decyzji nakłada obowiązek wykonania kompensacji przyrodniczej lub podjęcia działań zapobiegających, ograniczających oraz monitorujących oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko, jeżeli taka konieczność wynika z przeprowadzonej oceny oddziaływania. Organ może również odmówić zgody na realizację przedsięwzięcia, jeżeli przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a nie zachodzą przesłanki z art. 34 UOP.

Udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji wynika m. in. z ratyfikowanej przez Polskę konwencji z Aarhus, dzięki której obywatele mają zapewniony dostęp do informacji o środowisku oraz czynne uczestnictwo w postępowaniach administracyjnych. Włączenie społeczeństwa w procedurę oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia jest jednym z najważniejszych elementów tego procesu. Obowiązek zapewnienia w nim udziału społeczeństwa spoczywa na organie administracyjnym prowadzącym postępowanie w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach którego przeprowadza się ocenę oddziaływania na środowisko. Ponadto organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji inwestycyjnej, w ramach którego prowadzona jest ponowna ocena oddziaływania na środowisko lub ocena oddziaływania na obszar Natura 2000, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa.

Udział społeczeństwa zapewniany jest dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (tzw. grupa I) oraz dla tych przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko (tzw. grupa II) i tych przedsięwzięć mogących oddziaływać na obszary Natura 2000 (niebędących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko), dla których stwierdzono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub odpowiednio na obszar Natura 2000.

Rozpoczęcie udziału społeczeństwa w procesie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach rozpoczyna się w chwili podania do publicznej wiadomości informacji o przystąpieniu do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w tym o możliwości zapoznania się z raportem o oddziaływaniu na środowisko planowanego przedsięwzięcia oraz niezbędną dokumentacją sprawy, a także składania uwag i wniosków dotyczących postępowania. Na ich składanie społeczeństwo ma 21 dni od daty wskazanej przez organ.

W przypadku przedsięwzięć „trudnych społecznie do zaakceptowania” warto, aby Inwestor prowadził własne konsultacje, które może rozpocząć znacznie wcześniej, np. już na etapie planowania przedsięwzięcia, aby zapoznać społeczeństwo z planowaną inwestycją, wyjaśnić pojawiające się wątpliwości i zakończyć konsultacje po wymaganych prawem 21 dniach na składanie uwag i wniosków przez społeczeństwo.

Można również w przypadku trudnych przedsięwzięć organizować otwarte dyskusje publiczne dotyczące przedsięwzięcia z udziałem zainteresowanych stron. Należy zwrócić uwagę, iż pod względem praktycznym na etapie wyłożenia dokumentacji do publicznego wglądu wprowadzenie szerszych zmian jest często niemożliwe bądź znacznie utrudnione – wynika to bowiem z faktu, iż duże ingerencje w zakres przedsięwzięcia wiążą się z koniecznością opracowania nowych materiałów i rozpoczęcia procesu oceny ich przez organ ponownie. Wszystkie podjęte na możliwie wczesnym etapie działania umożliwią uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach bez opóźnień.

Aby zapewnić udział społeczeństwa w procesie wydawania decyzji, organ administracji w obwieszczeniu powiadamia społeczeństwo o planowanym przedsięwzięciu i wszczęciu postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i rozpoczęciu oceny oddziaływania na środowisko. Dodatkowo w obwieszczeniu podawana jest informacja o możliwościach zapoznania się z dokumentacją, miejscu, gdzie wyłożono ją do wglądu, możliwościach składania uwag i wniosków oraz terminie (21 dni), sposobie i miejscu ich składania, organie administracji, który będzie je rozpatrywał, o organach administracji włączonych w ocenę, a także o ewentualnym terminie i miejscu przeprowadzenia rozprawy administracyjnej dla społeczeństwa. Obwieszczenie podaje się do publicznej wiadomości poprzez udostępnienie informacji na stronie Biuletynu Informacji Publicznej organu prowadzącego postępowanie, ogłoszenie informacji w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu, ogłoszenie informacji przez obwieszczenie w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscu planowanego przedsięwzięcia. W przypadku, gdy siedziba organu właściwego w sprawie mieści się na terenie innej gminy niż gmina właściwa miejscowo ze względu na przedmiot postępowania – także przez ogłoszenie w prasie lub w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości lub miejscowościach właściwych ze względu na przedmiot postępowania.

4.3 Oddziaływania środowiskowe

Przedsięwzięcia wchodzące w skład wszystkich trzech Komponentów projektu należą do różnego rodzaju inwestycji hydrotechnicznych związanych z budową nowych i poprawą istniejących systemów ochrony przed powodzią w obrębie górnej części dorzecza Odry – w Kotlinie Kłodzkiej (Komponent 2), środkowej i dolnej części dorzecza Odry (Komponent 1) oraz górnej części dorzecza Wisły (Komponent 3).

W związku z tym wszystkie planowane do realizacji działania odznaczają się zbliżoną charakterystyką w kontekście potencjalnych oddziaływań na środowisko wynikających z cech obszarów realizacji przedsięwzięć. Zostały one opisane w Ramowym Planie Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi (ESMF) z dnia 1 kwietnia 2015 r. Końcowy dokument dostępny jest na stronach [www.Banku Światowego](http://www.BankuŚwiatowego)⁽¹⁵⁾ i BKP⁽¹⁶⁾. Wszystkie inwestycje zlokalizowane będą w obrębie dolin rzecznych obejmując strefą realizacji i oddziaływania poszczególne elementy środowiska w tych obszarach – najczęściej koryta rzek i w różnym zakresie tereny powiązane z nim funkcjonalnie bądź przestrzennie.

(15) <http://documents.worldbank.org/curated/en/2015/05/24552572/poland-odra-vistula-flood-management-project-environmental-social-management-framework>

(16) http://www.odrapcu.pl/popdow_dokumenty.html

Analizując cechy poszczególnych przedsięwzięć, wyróżniono następujące rodzaje działań, które będą realizowane w ramach poszczególnych przedsięwzięć wchodzących w skład Komponentów (zapory czołowe, zapory boczne, urządzenia upustowo-przelewowe):

- modernizacja zbiorników retencyjnych;
- zmiana sposobu gospodarowania wodą na zbiorniku retencyjnym;
- budowa i modernizacja wałów/bulwarów;
- budowa polderów;
- prace regulacyjne i utrzymaniowe w korytach i międzywałach naturalnych części wód, sztucznych lub silnie zmienionych części wód oraz rowach melioracyjnych;
- modernizacja przepompowni;
- przebudowa mostów;
- rozbiórka budowli;
- rozbiórka i przebudowa kolidujących elementów infrastruktury (np. odcinki sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, drogi i in.);
- budowa i modernizacja elementów infrastruktury związanych z funkcjonowaniem żeglugi (ostrogi, infrastruktura postojowo-cumownicza oraz oznakowanie szlaku żeglugowego);
- odbudowa i modernizacja budowli hydrotechnicznych (wrót samoczynnych, śluz i przepustów, jazów, stopni regulacyjnych).

Oddziaływania na środowisko generowane przez poszczególne rodzaje działań są zbliżone do siebie co do sposobu i mechanizmów oddziaływania w ramach każdego z komponentów i zostały opisane w ESMF. Jednak w zależności od ich skali i lokalizacji mogą one różnić się, jeśli chodzi o ich istotność i prawdopodobieństwo wystąpienia. Na podstawie dostępnych, na obecnym etapie realizacji Projektu, dokumentacji oraz opierając się na wyróżnionych rodzajach działań, przeprowadzono dla każdego z Komponentów projektu ramową ocenę oddziaływania na środowisko. Zaproponowano jednocześnie w Ramowym Planie Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi adekwatne środki minimalizujące i kompensujące negatywne oddziaływania oraz sposoby prowadzenia monitoringu środowiskowego w ramach każdego z Komponentów.

Dla poszczególnych zadań i działań inwestycyjnych, w trakcie przygotowania inwestycji do realizacji, zostaną przygotowane Plany Zarządzania Środowiskiem (PZŚ). Przy ich opracowaniu dla każdego z kontraktów na roboty, będą stosowane zasady opisane w ESMF i przepisy polskiego prawa. Zatwierdzony i ogłoszony PZŚ będzie integralną częścią materiałów przetargowych (BD) i następnie Kontraktu na roboty.

4.4 Podsumowanie

Z punktu widzenia oddziaływania na środowisko Projekt został zaliczony do kategorii B, wg klasyfikacji w OP 4.01. Aby ocenić ewentualne oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia oraz w celu ustanowienia zasad, reguł, wytycznych i procedur przygotowania PZŚ dla konkretnych lokalizacji w celu złagodzenia ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko planowanych inwestycji, opracowany został Ramowy Plan Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi (ESMF). Przy przygotowywaniu

Projektu wybór priorytetowych inwestycji i działań dokonany został na podstawie „Listy 1” Dyrektoriatu Generalnego ds. Środowiska w Komisji Europejskiej – opartej na zaktualizowanych Master Planach, która zawiera wszystkie inwestycje, które zostały zaakceptowane i uznane za inwestycje tzw. „no regret”, ponieważ są one dobrze zdefiniowane i nie wymagają dodatkowej analizy w odniesieniu do całego dorzecza. Przy wyborze kierowano się przede wszystkim tym, aby uwzględnić miejsca, które w przeszłości doświadczyły przypadków niszczycielskiej siły przyrody (newralgiczne punkty, które są uznane za szczególnie narażone na powódzie, a gdzie działania łagodzące prawdopodobnie byłyby opłacalne, jednocześnie nie będąc środowiskowo lub społecznie skomplikowane). Zdecydowano się też aby inwestycje realizować na spójnych obszarach, gdzie możliwe byłoby wykorzystanie zdobytych doświadczeń i zdolności instytucjonalnych wypracowanych w ramach obecnie realizowanego Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry oraz gdzie został potwierdzony wysoki poziom gotowości instytucjonalnej. Podstawowe kryteria wyboru inwestycji były następujące: (i) ustalanie priorytetów w kontekście opracowania planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i porównanie wszystkich możliwych wariantów inwestycji w celu identyfikacji najmniej kosztownych rozwiązań o najniższym negatywnym oddziaływaniu; (ii) analizy ekonomiczne przeprowadzone w celu wybrania opłacalnych wariantów, uwzględniając podejście do inwestycji oparte na ryzyku; (iii) stworzenie „miejsca dla rzeki” i zwiększenie możliwości retencjonowania fali powodziowej w górze rzeki zamiast ograniczania przepływu rzeki poprzez wały; (iv) integracja inwestycji z wartościami przyrodniczymi i ochroną siedlisk; (v) plany zarządzania oparte na szerokiej konsultacji z zainteresowanymi stronami; (vi) zapewnienie trwałości projektu poprzez pobieranie opłat i/lub uzyskanie środków finansowych z budżetu centralnego lub budżetów regionalnych.

Zakres Projektu obejmuje tylko część długiej listy inwestycji zawartych w „Liście 1”. Niektóre inwestycje proponowane w tej liście zostały wyłączone z Projektu, w szczególności te, które mogłyby ewentualnie wpłynąć na zagrożone obszary, siedliska i/lub lasy łęgowe, w tym obszary Natura 2000. Dla takich inwestycji niezbędne są bardziej rozbudowane analizy możliwych wariantów. Poza normalnymi analizami przeprowadzonymi jako część procedur ochronnych, poszczególne wybrane zadania i działania zostały również zweryfikowane za pomocą matematycznej symulacji przepływu wody i terenów zagrożenia powodziowego w celu ustalenia, czy powodują one w sumie dodatnie czy ujemne oddziaływania dla społeczności znajdujących się w dole lub w górze biegu rzek. Ważne jest, aby pamiętać, że w większości inwestycje te dotyczą rozbudowy i modernizacji już istniejących budowli.

Jeśli postępuje się zgodnie z unijną Ramową Dyrektywą Wodną, wymogi dotyczące ochrony środowiska mogą być często wyższe niż te, które wynikają z procedur ochronnych Banku Światowego. Z punktu widzenia realizacji Projektu zastosowany zostaje wysoki poziom ochrony (np. wyłączenie wyznaczonych obszarów Natura 2000 z realizacji inwestycji na ich obszarze, środowiskowe działania kompensacyjne). Odnosi się to do wszystkich komponentów, w tym również do komponentu 4.

Projekt może mieć znaczący pozytywny wpływ na środowisko w zakresie ochrony terenów zalewowych i ekosystemów wodnych. Główne zagrożenia związane są z potencjalnymi zmianami stosunków wodnych i w konsekwencji z wpływem na faunę i florę na okresowo zalewanych obszarach, co przy braku odpowiedniego zarządzania mogłyby spowodować istotne zmiany w lokalnych siedliskach. Jednak

stosowanie kryteriów wyboru związanych z poszczególnymi inwestycjami oraz wykluczenie tych inwestycji, które mogą mieć większe oddziaływanie, zapewni, że uniknie się tego ryzyka. Większość zidentyfikowanych zadań inwestycyjnych zostanie zrealizowana poza obszarami chronionej przyrody, w szczególności w ramach komponentów 1 i 3. Jednak w niektórych przypadkach zadania będą realizowane częściowo lub całkowicie na obszarach podlegających konkretnej formie ochrony przyrody. Oprócz ścisłego przestrzegania kryteriów wyboru dla tych inwestycji, Plany Zarządzania Środowiskiem (PZŚ) dla konkretnych obszarów będą podkreślać działania mające na celu zmniejszenie i złagodzenie potencjalnych negatywnych oddziaływań, głównie na etapie budowy. Inwestycje realizowane w obrębie chronionych obszarów przyrodniczych będą ograniczać się do modernizacji istniejącej liniowej infrastruktury przeciwpowodziowej, a w nielicznych przypadkach do lokalnego pogłębiania koryt rzek mającego na celu przywrócenie naturalnego przepływu wody.

Projekt sfinansuje również budowę kilku polderów zalewowych (suchych zbiorników). Ponieważ konkretne lokalizacje takich suchych zbiorników muszą być jeszcze ostatecznie zatwierdzone, Projekt zapewni stosowanie kryteriów wyboru inwestycji w trakcie etapu opracowywania studiów wykonalności i projektów koncepcyjnych, a także będzie istniał wymóg, aby dokonać dokładnej oceny dotyczącej suchych zbiorników w odniesieniu do ich lokalizacji, wielkości i oddziaływania w celu zapewnienia, że ewentualne negatywne skutki zostaną zminimalizowane i odpowiednio złagodzone. Poldery i/lub suche zbiorniki powodujące znaczące negatywne oddziaływania zostaną poddane dalszej analizie przed zaproponowaniem odpowiednich działań łagodzących ich wpływ na środowiska i/lub zmiany lokalizacji. Żaden obiekt, który mógłby mieć istotny negatywny wpływ na środowisko, lub obiekt, który mógłby być zakwalifikowany jako kategoria A wg OP 4.1, nie będzie się kwalifikować do finansowania w ramach Projektu.

Obok ESMF przygotowanego dla całego Projektu, dla wszystkich inwestycji opracowane zostaną oddzielne Plany Zarządzania Środowiskiem (PZŚ), z uwzględnieniem konkretnych lokalizacji podejmowanych prac. Przygotowanie niektórych PZŚ jest już w toku; dotyczy to priorytetowych, wstępnie zidentyfikowanych zadań, które mogą być gotowe do przetargu jeszcze w 2016 roku. PZŚ po przeprowadzeniu procedury upublicznienia i uzyskaniu akceptacji Banku Światowego staną się integralnym elementem dokumentów przetargowych i następnie kontraktów na roboty budowlane.

5 Społeczne procedury ochrony oraz ramowe zasady pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycji i przesiedlenia ludności

5.1 Pozyskiwanie gruntów i przesiedlenia ludności

5.1.1 Pozyskiwanie nieruchomości i przesiedlenia

Projekt może niekorzystnie oddziaływać społecznie w zakresie pozyskiwania gruntów, co może prowadzić do przesiedleń. Niektóre finansowane roboty wymagają odbudowy istniejącej infrastruktury (istniejących wałów, ostróg) w warunkach ograniczonego negatywnego oddziaływania na społeczeństwo.

Inne działania, jak np. budowa nowych urządzeń i suchych zbiorników, zwłaszcza w Kotlinie Kłodzkiej i niektórych lokalizacjach na Górnjej Wiśle, mogą powodować „ekonomiczne przemieszczenia” (np. z terenów upraw rolnych) oraz fizyczne przesiedlenia. Ale nawet wówczas należy zakazać zabudowy mieszkalnej na terenach zalewowych suchych polderów, chociaż rolnicze wykorzystanie może być w dalszym ciągu kontynuowane.

Wybór inwestycji realizowanych w ramach Projektu i ich zaprojektowanie zostało oparte na następujących kryteriach: kryterium najniższych kosztów i najmniejszego oddziaływania wariantów; wybór opcji najefektywniejszej kosztowo za pomocą analizy ekonomicznej, przy uwzględnieniu ryzyka inwestycyjnego; „oddania rzekom ich przestrzeni” i retencji powodziowej w górze rzeki; zintegrowania z walorami środowiskowymi i ochrony siedlisk; planów zarządzania opartych na szerokich konsultacjach społecznych; zrównoważone finansowanie poprzez opłaty i/lub środki z budżetu krajowego lub budżetów regionalnych oraz unikania istotnego oddziaływania na środowisko i istotnych oddziaływań społecznych, takich jak oddziaływania wynikające z konieczności dokonania wywłaszczeń i przesiedleń.

Ten rozdział podsumowuje podstawowe elementy LA&RAP (RPF). Podstawowym celem (RPF) jest ustanowienie ram i zasad dla zapobiegania istotnym negatywnym oddziaływaniom na społeczeństwo wynikających z pozyskiwania nieruchomości w ramach realizacji Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły, a tam, gdzie uniknięcie tych oddziaływań nie jest możliwe – ich minimalizacja i kompensacja.

Dla poszczególnych inwestycji realizowanych w ramach Projektu, zostaną przygotowane indywidualne, szczegółowe Plany Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń (RAP). Plany te będą oparte na RFP i będą zawierały szczegółowe informacje na temat gruntów, nieruchomości i społeczności dotkniętej skutkami realizacji inwestycji. Będą one także określały środki mitygujące i terminy ich wdrażania.

Opracowany na potrzeby Projektu LARFP jest zgodny z przepisami prawa polskiego i Polityką Operacyjną Banku Światowego dotyczącą przesiedleń (OP 4.12 Involuntary Resettlement). Tam, gdzie istnieją różnice między przepisami polskimi a zapisami OP 4.12 stosowane będą postanowienia korzystniejsze dla osób dotkniętych skutkami realizacji Projektu.

5.1.2 Podstawowe zasady przyjęte w RPF

O ile nie zostaną zaplanowane i wdrożone odpowiednie środki minimalizujące i zapobiegające, zajęcia nieruchomości mogą tworzyć i wzmacniać nierówności, powodować wykluczenia społeczne oraz skutkować trwałymi szkodami środowiskowymi. **W związku z tym w procesie projektowania i implementacji procesu pozyskiwania nieruchomości i wysiedleń należy kierować się poniżej wymienionymi zasadami:**

1. Należy minimalizować, a w miarę możliwości unikać dokonywania trwałych zajęć nieruchomości. Tam, gdzie nie da się uniknąć dokonywania trwałych zajęć, w przygotowywanych RAP zastosowanie znajdą procedury i wymagania określone w RPF, a dotyczące minimalizowania wpływu zajęć nieruchomości na zainteresowane strony.
2. Procedury wywłaszczeniowe zapewnią poprawę warunków życia ludności, a co najmniej ich odtworzenie do poziomu sprzed realizacji projektu.
3. Wszystkie osoby dotknięte skutkami realizacji projektu (PAP) zostaną właściwie skonsultowane i otrzymają możliwość aktywnej i skutecznej partycypacji w procesie rozwoju Projektu oraz do dostęp do mechanizmów składania skarg i wniosków. Konsultacje społeczne powinny uwzględniać potrzeby grup szczególnie wrażliwych oraz te wynikające z tożsamości płciowej PAP.
4. Osobom dotkniętym skutkami realizacji projektu należy zapewnić tym osobom dostęp do uczciwej, sprawiedliwej i niedrogiej procedury odwoławczej przed niezależnym organem lub przed sądem oraz do przeprowadzenia tej procedury bez zbędnej zwłoki.
5. Wszystkie zajęcia nieruchomości, zarówno trwałe, jak i czasowe będą realizowane zgodnie z procedurami określonymi w prawie polskim i OP 4.12 i zostaną uszczegółowione w konkretnych RPF. RAP będą zgodne z RPF.
6. RAP dotyczy trwałych lub czasowych zajęć nieruchomości, a także trwałych lub czasowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości, w szczególności skutkujących utratą (czasową lub całkowitą) źródeł dochodów albo obniżeniem standardu życia.
7. Implementacja RAP będzie monitorowana i dokumentowana, a po zakończeniu zostanie poddana ewaluacji.
8. Proces partycypacji społecznej, działania osłonowe i minimalizujące będą prowadzone przy założeniu konieczności zapewnienia równego traktowania bez względu na wiek, płeć czy niepełnosprawność osób dotkniętych skutkami realizacji projektu. Szczególną uwagę należy poświęcić tym gospodarstwom domowym, których członkowie/członkowie należą do szczególnie wrażliwych grup społecznych.
9. Plan przesiedleń i zajęcia nieruchomości są planowane i realizowane jako integralna część Projektu. Pełne koszty związane z koniecznością zaplanowania i wdrożenia działań kompensacyjnych zostaną włączone do kosztów i korzyści Projektu.
10. Odszkodowanie dla osób ekonomicznie dotkniętych skutkami Projektu, w szczególności dla osób wywłaszczonych nastąpi przed rozpoczęciem robót budowlanych na wywłaszczonej nieruchomości (jakiegokolwiek odstępstwa od polityki Banku Światowego musi być szczegółowo opisane i zatwierdzone w ramach dokumentacji RAP dla danego zadania).
11. Odszkodowania oraz wystarczający czas na dokonanie przemieszczeń musi być zapewniony mieszkańcom, którzy będą poddani przesiedleniom.

12. W ramach działań kompensacyjnych priorytet zostanie przyznany kompensacji na zasadach „ziemia za ziemię” poprzez przyznanie nieruchomości o podobnym potencjale produkcyjnym. Kompensacja pieniężna będzie stosowana tam, gdzie zajęcie nieruchomości lub jej części pozostaje bez wpływu na możliwość wykorzystywania nieruchomości na dotychczasowe cele, jak również tam, gdzie osoba ekonomicznie dotknięta skutkami projektu wyraża wolę otrzymania rekompensaty pieniężnej.
13. Nieruchomości podlegające zajęciom czasowym po zakończeniu prac zostaną przywrócone do stanu pierwotnego tak, aby umożliwić ich właścicielom lub użytkownikom korzystanie z tych nieruchomości w sposób, w jaki czynili to przez realizacją Projektu.
14. Niezależnie od tytułu prawnego do nieruchomości, wszystkie osoby dotknięte skutkami realizacji projektu otrzymają wsparcie różnego rodzaju, zgodnie z Matrycą Działań Kompensujących znajdującą się w RFP. Brak tytułu prawnego do nieruchomości nie powinien być przeszkodą dla otrzymania kompensacji i/albo wsparcia innego rodzaju. Szczegółowe zasady pozyskiwania nieruchomości, prowadzenia procedury partycypacji społecznej oraz działania minimalizujące, zapobiegawcze, osłonowe i kompensacyjne zostaną określone w RAP.

RPF oraz RAP, zgodnie z polityką Banku OP 4.12 stosuje się do „przymusowych przesiedleń”, tych PAP, którzy nie mają prawa do odmowy pozyskiwania gruntów lub ograniczeń w korzystaniu z nich, co powoduje fizyczne ich przemieszczenie (przesiedlenie) na inne tereny. Ma zastosowanie w wypadkach: (i) zgodnego z prawem wywłaszczenia lub czasowego/trwałego ograniczenia w użytkowaniu gruntu oraz (ii) wynegocjowanego porozumienia, w którym JRP (rząd) lub Wykonawca stosuje przesiedlenie lub wprowadza prawne ograniczenia w użytkowaniu gruntu, jeśli negocjacje o sprzedaży nie powiodły się. Np. wszystkie nieruchomości ulokowane w obszarze zainteresowania mogą być przedmiotem pozyskania poprzez wywłaszczenie.

5.2 Ramy Prawne

5.2.1 OP / BP 4.12 Przesiedlenia – wymagania

OP 4.12 (Involuntary Resettlement) znajduje zastosowanie, jeżeli realizacja Projektu wymaga:

- a) przymusowego zajęcia nieruchomości skutkującego:
 - zmianą miejsca zamieszkania lub utratą miejsca zamieszkania;
 - utratą dóbr albo dostępu do dóbr;
 - utratą źródeł dochodu albo obniżeniem standardu jakości życia;
- b) przymusowego ograniczenia dostępu do parków i terenów chronionych, skutkującego niekorzystnym wpływem na jakość życia osób dotkniętych skutkami realizacji projektu.

W celu zniwelowania wpływu tych czynności na pożyczkobiorcy ciąży obowiązek przygotowania RPF oraz RAP w zależności od tego, czy konkretne interwencje i związane z nimi skutki zostały zidentyfikowane, czy też nie. Ponadto z OP 4.12 wynikają następujące obowiązki:

- Wszystkie wykonalne alternatywne projekty powinny być tak realizowane, aby uniknąć lub zminimalizować konieczność przeprowadzania wysiedleń, a w przypadku, kiedy nie można ich uniknąć, należy podjąć takie działania, aby zminimalizować ich skalę i wpływ;

- Proces przeprowadzania przesiedleń powinien zostać zaplanowany i przeprowadzony jako działania rozwojowe, dostarczając odpowiednie środki i zasoby, które pozwolą osobom dotkniętym przesiedleniami partycypować w korzyściach wynikających z realizowanego projektu. Pomoc powinna zostać skierowana do grup społecznych dotkniętych procesem przesiedleń w celu poprawy ich stanu gospodarki, dochodów i standardu życia, lub powinna przynajmniej przywrócić stan sprzed realizacji Projektu;
- Osoby przesiedlane powinny uzyskać przed przesiedleniem pełną rekompensatę w wysokości równej kosztom odtworzeniowym, pomoc w przeprowadzce oraz pomoc i wsparcie w okresie przejściowym;
- Brak tytułu prawnego do gruntu nie powinien być przeszkodą do otrzymania odszkodowania;
- Szczególną uwagę należy poświęcić osobom i grupom szczególnie wrażliwym (np. samotne matki, niepełnosprawni, ubodzy);
- Wspólnoty powinny uzyskać możliwość udziału w planowaniu, realizacji oraz monitorowaniu procesu ich przesiedlenia;
- Przesiedlonym należy pomóc w integracji z przyjmującą ich społecznością;
- Proces przeprowadzania przesiedleń powinien być ściśle powiązany z harmonogramem realizacji głównego przedsięwzięcia tak, aby osoby przesiedlane uzyskały rekompensatę przed rozpoczęciem budowy lub przed rozpoczęciem innych działań Projektu;
- Powinien być przeprowadzany monitoring przesiedleń i ich ewaluacja;
- Na obszarach wiejskich lub rolniczych, nawet w przypadku, gdy można zastosować odszkodowanie pieniężne, szczególnie zalecana jest forma odszkodowania typu "ziemia za ziemię", jeśli jest ona ekonomicznie wykonalna. Gospodarstwa, które całkowicie utraciły swoje środki trwałe i stały się całkowicie nierentowne, powinny otrzymać rekompensatę równą wartości całego gospodarstwa;
- Dla strat, których wycena lub przeprowadzenie rekompensaty pieniężnej jest skomplikowane, na przykład: dostęp do usług publicznych, dostęp do klientów lub dostawców, obszarów rybołówstwa, dostęp do pastwisk i obszarów leśnych, należy podjąć starania zmierzające do zapewnienia dostępu do równoważnych i kulturowo odpowiednich zasobów i możliwości uzyskiwania dochodów.

5.2.2 Wymagania prawa polskiego

5.2.2.1 Wymagania ogólne

Ramy dla kompensacji oddziaływań społecznych w związku z realizacją inwestycji przeciwpowodziowych są zawarte w obowiązujących ustawach spośród których najważniejsze to:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. 2013, poz. 1235 ze zm., dalej jako UOOŚ);
- ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych (Dz. U. Nr 143, poz. 963 ze zm., dalej jako specustawa powodziowa), oraz
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. 2014, poz. 906, dalej jako UGN).

Zgodnie z UOOŚ jednym z kryteriów uwzględnianych przez właściwy organ przy ocenie, czy przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) jest obszar przedsięwzięcia i liczba ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać, a także gęstość zaludnienia. Z kolei w trakcie OOŚ konieczna jest ocena oddziaływania przedsięwzięcia na ludzi i dobra materialne oraz przeprowadzenie analizy konfliktów społecznych. UOOŚ nakłada też obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych w procesie OOŚ i zobowiązuje do szczegółowego odniesienia się do uwag i wniosków złożonych w czasie tych konsultacji. OOŚ przeprowadzana jest na pierwszym etapie procesu wydawania zgody na inwestycję (w procedurze wydawania decyzji środowiskowej), co pozwala na odpowiednio wczesną ocenę oddziaływań społecznych związanych z realizacją inwestycji przeciwpowodziowych i zaprojektowania odpowiednich działań minimalizujących i zapobiegawczych.

Mechanizmy bezpośrednio związane z utratą lub ograniczeniem własności i innych praw rzeczowych do nieruchomości, a także utratą lub ograniczeniem uprawnień wynikających z umów najmu i dzierżawy określa specustawa powodziowa oraz UGN. Wywłaszczenie nieruchomości lub ich części, jak też trwałe i czasowe ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości lub jej części następuje w pozwoleniu na realizację inwestycji (PNRI) wydawanego przez wojewodę. Wywłaszczenie następuje z chwilą, w której PNRI staje się ostateczna.

Przed wydaniem PNRI strona może żądać od inwestora objęcia wnioskiem o wywłaszczenie należącej do strony nieruchomości lub jej części, która nie będzie nadawała się do dotychczasowego użytku po zrealizowaniu przedsięwzięcia. W przypadku, jeżeli inwestor nie uzna wywłaszczenia za konieczne, stronie przysługuje prawo do złożenia pozwu o wykup do niezależnego sądu powszechnego.

Z tytułu przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa własności nieruchomości, właścicielowi nieruchomości albo jej użytkownikowi wieczystemu przysługuje odszkodowanie pieniężne lub w formie „ziemia za ziemię”. Specustawa powodziowa nie zawiera szczególnej preferencji dla wypłaty odszkodowania w formie „ziemia za ziemię”; zakłada się raczej rekompensatę w pieniądzu z założeniem, iż ma ona pozwolić na zakup podobnej nieruchomości po cenie rynkowej.

Wysokość odszkodowania określa się odrębnie dla każdej nieruchomości, w drodze indywidualnych negocjacji inwestora z dotychczasowym właścicielem lub użytkownikiem wieczystym. Negocjacje są prowadzone w oparciu o niezależną i obiektywną wycenę rzeczoznawcy majątkowego, posiadającego odpowiednią licencję.

Wysokość odszkodowania jest ustalana według stanu nieruchomości w dniu wydania PNRI, ale według wartości nieruchomości z dnia, w którym następuje ustalenie wysokości odszkodowania.

W przypadku dojścia przez inwestora i osobę wywłaszczoną do porozumienia co do wysokości odszkodowania, zawierane jest pisemne porozumienie określające wysokość odszkodowania, termin i sposób jego wypłaty. Jeżeli jednak w terminie 2 miesięcy od dnia wydania ostatecznej PNRI nie uda się dojść do porozumienia co do wysokości odszkodowania, wysokość tę ustala wojewoda w drodze decyzji. Przed wydaniem decyzji wojewoda powołuje własnego, niezależnego biegłego. Prawo do przedstawienia opinii własnego biegłego w postępowaniu przed wojewodą ma również strona. Wtedy wojewoda wydając decyzję ustalającą wysokość odszkodowania musi również odnieść się do opinii przedstawionej przez stronę. W przypadku, w którym strona zgłasza uwagi i wnioski w postępowaniu przed wojewodą, wojewoda musi merytorycznie odnieść się do tych uwag i wniosków na etapie prowadzonego postępowania, a następnie w wydanej decyzji odszkodowawczej. Od wydanej przez wojewodę decyzji stronie przysługuje odwołanie.

5.2.3 Konsultacje społeczne

Zasady prowadzenia konsultacji społecznych określa UOOS. Zgodnie z tą ustawą konsultacje prowadzone są w ramach OOŚ. OOŚ jest prowadzona w procedurze wydawania decyzji środowiskowej, a jeżeli inwestor wprowadził do projektu zmiany w stosunku do tych określonych w decyzji środowiskowej, OOŚ przeprowadza się również w ramach PNRI.

Dodatkowo, zgodnie z ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. 2013, poz. 267 ze zm.; dalej jako KPA) na wszystkich etapach procesu inwestycyjnego strony dotknięte skutkami realizacji projektu są zawiadamiane indywidualnie o wszystkich czynnościach podejmowanych przez organy wydające decyzję oraz o pismach składanych przez inwestora.

Osoby dotknięte skutkami realizacji projektu mogą w sposób aktywny uczestniczyć w postępowaniu na każdym jego etapie, składać uwagi, wnioski, pisma, opinie własne, opinie ekspertów itp. Całe akta postępowania są jawne dla tych osób i muszą być im udostępniane na ich żądanie. Organ administracji jest zobowiązany do odniesienia się do wszystkich uwag, wniosków, pism. itp. złożonych przez stronę. Ponadto możliwe jest przeprowadzenie rozprawy administracyjnej otwartej dla osób dotkniętych skutkami realizacji projektu (stron), w szczególności jeżeli w sprawie istnieją zagadnienia sporne.

5.2.4 Procedury odwoławcze

Wysokość odszkodowania: Zgodnie z przepisami KPA każda decyzja administracyjna, w tym PNRI i decyzja wojewody ustalająca wysokość odszkodowania za wywłaszczenie może zostać zaskarżona przez stronę poprzez złożenie odwołania do organu wyższego stopnia (ministra właściwego do spraw budownictwa). KPA zobowiązuje organy administracji do dołączenia do decyzji administracyjnej pouczenia, w którym wskazany zostanie termin na złożenie odwołania, organ, do którego należy złożyć to odwołanie oraz sposób złożenia odwołania. Złożenie odwołania jest nieodpłatne.

W przypadku wniesienia przez osobę wywłaszczoną odwołania od decyzji ustalającej wysokość odszkodowania może ona złożyć wniosek o wypłatę odszkodowania określonego w zaskarżonej decyzji. W takim przypadku odszkodowanie jest wypłacane w kwocie określonej w decyzji, co nie ma wpływu na prowadzone postępowanie odwoławcze.

Decyzja wydana w postępowaniu odwoławczym może zostać zaskarżona do wojewódzkiego sądu administracyjnego w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie. Od wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego stronie przysługuje z kolei prawo wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem.

Odwołanie od decyzji PNRI/pozwolenie na budowę: Jeżeli decyzja PNRI/pozwolenie na budowę jest zaskarżona, wszelkie czynności (oszacowanie nieruchomości, komunikowanie się z PAP) powinny być kontynuowane i wypłata odszkodowania dokonana gdy decyzja stanie się ostateczna. W takim wypadku prace budowlane nie mogą być wykonywane dopóki odszkodowanie nie zostanie wypłacone.

5.3 Analiza spójności prawa polskiego i OP 4.12 oraz instrumenty korygujące

OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
Polityka BŚ wymaga kompensacji za utratę dochodów (np. z działalności gospodarczej, rolnej itp.) w związku z zajęciami nieruchomości na potrzeby realizacji planowanego przedsięwzięcia	Przepisy prawa polskiego nie przewidują kompensacji z tytułu utraty dochodów na skutek realizacji przedsięwzięcia.	Osoby, które utraciły dochody lub zatrudnienie otrzymają wsparcie (ubezpieczenie zdrowotne, szkolenia zawodowe itp.) od urzędów pracy. W przypadku przedsiębiorców możliwe jest zastosowanie ogólnych mechanizmów z kodeksu cywilnego (pokrycie doznanej szkody i utraconego zysku).
Szczególną uwagę należy zwracać na potrzeby szczególnie wrażliwych grup społecznych, zwłaszcza osób ubogich, starszych, samotnych matek, dzieci, mniejszości etnicznych.	Polskie prawo nie wymaga zaplanowania szczególnych środków w celu dodatkowego wsparcia szczególnie wrażliwych grup społecznych (osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich i innych, które mogą mieć specjalne potrzeby).	Osobom wywłaszczanym zostanie udzielona wszelka pomoc w uzyskaniu wsparcia udzielanego przez urzędy i instytucje obywatelom. Zostaną też podjęte dodatkowe działania w celu zapewnienia, że osiągnięto cele określone w OP 4.12.
Polityka BŚ wymaga dodatkowej kompensacji wydatków poniesionych przez PAP w związku z fizyczną przeprowadzką (np. transport materiałów) i udzielenia pomocy w związku z realizacją przesiedlenia.	Nie przewiduje się pomocy dla pokrycia kosztów przeprowadzki i innych podobnych kosztów wynikających z konieczności przeniesienia się na nowe miejsce przez obywateli i przedsiębiorstwa.	W celu pokrycia kosztów przeprowadzki i innych podobnych kosztów możliwe jest zastosowanie ogólnych mechanizmów z Kodeksu Cywilnego dla osiągnięcia celów określonych w OP 4.12.

OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
Wyplata odszkodowania powinna nastapic przed fizycznym zajeciem terenu na potrzeby realizacji przedsiwzięcia	Specustawa powodziowa pozwala na zajecie terenu i rozpoczecie robót, zanim nastapi wyplata odszkodowania.	We wszystkich przypadkach warunkiem rozpoczęcia robót jest otrzymanie potwierdzenia, że osoba dotknięta skutkami realizacji projektu została poinformowana z wyprzedzeniem o rozpoczęciu robót, wynagrodzenie zostało wypłacone i otrzymano zgodę na wejście w teren. Jedynymi wyjątkami są sytuacje, gdzie wszczęte zostało postępowanie odwoławcze z uwagi na niepowodzenie negocjacji, nieobecność właścicieli lub brak możliwości ich ustalenia. Jedynie wyjątki to: gdy negocjacje z PAP nie powiodły się i sprawa toczy się przed sądem, toczą się sprawy spadkowe, nie można ustalić właściciela nieruchomości lub przypadki, gdy właścicielem jest Skarb Państwa. Wówczas, zgodnie z polskim prawem, kwota odszkodowania zostaje zdeponowana na koncie escrow i jest dostępna PAP po wyroku sądowym lub po odnalezieniu właściciela. W celu minimalizacji ryzyka rozpoczęcia robót przed skompensowaniem strat zajęcia nieruchomości powinny być zaplanowane i przeprowadzone z wyprzedzeniem przed rozpoczęciem robót.
Kompensacja za utratę dóbr jest oparta na ich wartości rynkowej powiększonej o wszelkie koszty transakcyjne (np. podatki, opłaty) i powinna ona być wystarczająca dla efektywnego odtworzenia utraconych dóbr (wartość odtworzeniowa)	Zastosowane metody wyceny mogą skutkować zaniżaniem wartości nieruchomości w porównaniu do cen podobnych nieruchomości na rynku lokalnym.	Wycena nieruchomości zostanie powierzona niezależnemu i doświadczonemu biegłemu. Opinia biegłego powinna zostać zweryfikowana przez JRP. Wywłaszczony powinien otrzymać wystarczającą ilość czasu na zapoznanie się z opinią biegłego. W razie wątpliwości co do wystarczalności należnej kwoty odszkodowania, oszacowania wartości nieruchomości powinien dokonać niezależny biegły w postępowaniu przed wojewodą. We wszystkich przypadkach wycena musi wskazywać na wartość odtworzeniową.

OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
Wymagane jest przygotowanie studium socjo-ekonomicznego, Planu Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń, monitoring środków kompensujących, przesiedleń, środków mających na celu odtworzenie poziomu jakości życia, a także ewaluacja efektywności wszystkich ww. środków.	Przepisy prawa polskiego nie przewidują obowiązku przygotowania studium socjo-ekonomicznego i sporządzenia Planu Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń jako takiego. Brak jest obowiązku monitorowania i ewaluacji ich wdrażania.	Studia socjo-ekonomiczne oraz Plany Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń są przygotowywane zgodnie z LARFP, OP 4.12 i dobrymi praktykami.

5.4 Metody wyceny

5.4.1 Zasady wyceny

Właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu nieruchomości lub jej części, będącej częścią inwestycji przeciwpowodziowej, niezbędnej do jej realizacji, przysługuje odszkodowanie z tytułu przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego własności tej nieruchomości.

We wszystkich przypadkach odszkodowanie musi opowiadać wartości odtworzeniowej nieruchomości co oznacza wartość rynkową nieruchomości i dóbr z nią związanych (np. nasadzenia) powiększonej o koszty transakcyjne niezbędne dla odtworzenia takiej, jak podatki czy opłaty. Kompensacja jest określana na podstawie wyceny dokonywanej przez biegłego rzeczoznawcę, a jeśli to konieczne przez zespół biegłych rzeczoznawców (np. zawierający biegłego z zakresu rolnictwa).

Zgodnie z OP 4.12 „wartość odtworzeniowa” w odniesieniu do nieruchomości i obiektów została zdefiniowana jak następuje: a) dla gruntów rolnych jest to wartość rynkowa gruntów sprzed projektu albo sprzed przemieszczenia, którakolwiek z tych wartości jest wyższa, odpowiadająca rynkowej wartości ziemi o porównywalnym potencjale produkcyjnym lub użytkowaniu zlokalizowanej w pobliżu gruntu zajętego pod przedsięwzięcie wraz z kosztem przygotowania tego gruntu do pełnienia funkcji podobnej do funkcji pełnionej przez grunt zajęty pod inwestycję, wraz z kosztami transakcyjnymi; b) dla nieruchomości na obszarach miejskich to wartość rynkowa sprzed przemieszczenia odpowiadająca wartości ziemi o porównywalnym rozmiarze i użytkowaniu, zaopatrzonej w podobny albo lepszy dostęp do infrastruktury i usług i zlokalizowanej w pobliżu zajętej nieruchomości, wraz z kosztami transakcyjnymi; oraz c) dla domów i obiektów to wartość rynkowa materiałów do wbudowania w nowe domy i obiekty zastępujące domy i obiekty dotknięte skutkami realizacji inwestycji, w ilości i jakości podobnej albo lepszej od tej, która została wbudowana w domy i obiekty wyłączone lub częściowo dotknięte skutkami realizacji inwestycji, wraz z kosztami transportu materiałów na miejsce budowy, wynagrodzeniami dla robotników budowlanych oraz kosztami transakcyjnymi, opłatami i podatkami związanymi z realizacją nowych obiektów.

Przy określaniu wartości odtworzeniowej nie jest brana pod uwagę ani deprecjacja majątku i wartości ocalałych materiałów, ani wartość korzyści płynących z projektu, a potrąconych z wyceny majątku dotkniętego skutkami realizacji projektu. Tam, gdzie przepisy polskie nie uwzględniają konieczności

kompensacji odpowiadającej wartości odtworzeniowej, kompensacja realizowana zgodnie z przepisami prawa polskiego jest wspierana przez środki dodatkowe zapewniające realizację kompensacji w standardzie kompensacji wg. wartości odtworzeniowej takich, jak wsparcie w okresie przejściowym po przesiedleniu, stanowiącym rozsądny czas konieczny dla odtworzenia jakości życia (w tym źródeł utrzymania), itp. Odszkodowanie przysługuje w wysokości uzgodnionej między inwestorem, a dotychczasowym właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub osobą, której przysługuje ograniczone prawo rzeczowe do nieruchomości, od odpowiednio Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego. We wszystkich przypadkach odszkodowanie to powinno odpowiadać co najmniej wartości odtworzeniowej nieruchomości.

W przypadku, gdy decyzja o pozwoleniu na realizację inwestycji dotyczy rodzinnych ogrodów działkowych ustanowionych zgodnie z przepisami o rodzinnych ogrodach działkowych, podmiot, w którego interesie nastąpi likwidacja rodzinnego ogrodu działkowego lub jego części, zobowiązany jest:

- wypłacić działkowcom – odszkodowanie za stanowiące ich własność nasadzenia, urządzenia i obiekty znajdujące się na działkach;
- wypłacić stowarzyszeniu ogrodowemu – odszkodowanie za stanowiące jego własność urządzenia, budynki i budowle rodzinnego ogrodu działkowego przeznaczone do wspólnego korzystania przez użytkowników działki i służące do zapewnienia funkcjonowania ogrodu;
- zapewnić nieruchomości zamienne na odtworzenie rodzinnego ogrodu działkowego.

W odniesieniu do przedsięwzięć przeciwpowodziowych, wysokość odszkodowania ustala się według stanu nieruchomości w dniu wydania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji przez organ I instancji oraz według wartości tej nieruchomości z dnia, w którym następuje ustalenie wysokości odszkodowania. Odszkodowanie podlega waloryzacji na dzień wypłaty, według zasad obowiązujących w przypadku zwrotu wywłaszczonych nieruchomości. Odszkodowanie jest ustalane w oparciu o wycenę profesjonalnego rzeczoznawcy do spraw wyceny nieruchomości.

5.4.2 Wycena nieruchomości

Podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość rynkowa nieruchomości. Przy określaniu wartości rynkowej nieruchomości uwzględnia się w szczególności jej rodzaj, położenie, sposób użytkowania, przeznaczenie, stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej, stan nieruchomości oraz aktualnie kształtujące się ceny w obrocie nieruchomościami. Wartość rynkową nieruchomości określa się według aktualnego sposobu jej użytkowania, jeżeli przeznaczenie nieruchomości, zgodne z celem inwestycji nie powoduje zwiększenia jej wartości. W przypadku, gdy dane z lokalnego lub regionalnego rynku nieruchomości pozwalają na określenie wartości rynkowej nieruchomości, rzeczoznawca majątkowy określa tę wartość stosując jedno z podejść rynkowych, tj. podejście porównawcze, dochodowe lub mieszane. Jeżeli przeznaczenie nieruchomości, zgodne z celem wywłaszczenia, powoduje zwiększenie jej wartości, wartość nieruchomości dla celów odszkodowania określa się według alternatywnego sposobu użytkowania wynikającego z tego przeznaczenia. W przypadku, gdy dane z lokalnego lub regionalnego rynku nieruchomości są niewystarczające do określenia wartości rynkowej nieruchomości, rzeczoznawca majątkowy określa wartość odtworzeniową nieruchomości stosując podejście kosztowe. Jeżeli dotychczasowy właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości objętej decyzją o pozwoleniu

na realizację inwestycji, odpowiednio, wyda tę nieruchomość lub wyda nieruchomość i opróżni lokal oraz inne pomieszczenia nie później niż w terminie 30 dni od wysokości odszkodowania powiększa się o kwotę równą 5 % wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego.

5.4.3 Wycena obiektów niezwiązanych trwale z nieruchomością

Kompensacja za obiekty trwale niezwiązane z nieruchomością będzie dotyczyła sytuacji, w której a) nie nadają się one do używania w nowej lokalizacji i/lub b) osoba dotknięta skutkami realizacji projektu nie będzie ich używała z uwagi na przesiedlenie (np. przeprowadzka z obszarów wiejskich do mieszkania w mieście). W przypadku określania wartości obiektów niezwiązanych trwale z nieruchomością (np. maszyn i urządzeń), rzeczoznawca dokonuje oceny na podstawie takich danych jak: marka, model oraz typ, rok produkcji, producent, miejsce i data produkcji, a także innych danych potrzebnych w celu zidentyfikowania ruchomości. Przy wycenianiu tego typu środków trwałych może nastąpić wzrost wartości księgowej środka lub też jej obniżenie. Ubytek wartości może następować w szczególności z przyczyn technicznych (zużycia fizycznego), funkcjonalnych (zmian materiałowych lub konstrukcyjnych) lub z przyczyn ekonomicznych (braku określonych surowców, siły roboczej, zmiany przepisów prawa, obniżenia popytu). Dokonując wyceny ruchomości rzeczoznawca stosuje podejście kosztowe lub porównawcze.

5.4.4 Wycena nasadzeń i zasiewów

Przy określaniu wartości drzewostanu leśnego albo zadrzewień, jeżeli w drzewostanie znajdują się materiały użytkowe, szacuje się wartość drewna znajdującego się w tym drzewostanie. Jeżeli w drzewostanie nie występuje materiał użytkowy lub wartość drewna, które może być pozyskane, jest niższa od kosztów zalesienia i pielęgnacji drzewostanu, szacuje się koszty zalesienia oraz koszty pielęgnacji drzewostanu do dnia wywłaszczenia.

Przy określaniu wartości plantacji kultur wieloletnich szacuje się koszty założenia plantacji i jej pielęgnacji do czasu pierwszych zbiorów oraz wartość utraconych pożytków w okresie od dnia wywłaszczenia do dnia zakończenia pełnego plonowania. Sumę kosztów i wartość utraconych pożytków zmniejsza się o sumę rocznych odpisów amortyzacyjnych, wynikającą z okresu wykorzystania plantacji od pierwszego roku plonowania do dnia wywłaszczenia. przy określaniu wartości zasiewów, upraw i innych zbiorów jednorocznych szacuje się wartość przewidywanych plonów według cen kształtujących się w obrocie rynkowym, zmniejszając ją o wartość nakładów koniecznych w związku ze zbiorem tych plonów.

Przy określaniu wartości zasiewów, upraw i innych zbiorów jednorocznych szacuje się wartość przewidywanych plonów według cen kształtujących się w obrocie rynkowym, zmniejszając ją o wartość nakładów koniecznych w związku ze zbiorem tych plonów.

5.4.5 Wycena pozostałych składników majątku

Pozostałe składniki majątku związanego z nieruchomością stanowią pożytki cywilne, czyli dochód, jaki nieruchomość przynosi na podstawie stosunku prawnego. **Do określenia wartości praw zobowiązaniowych (w tym prawa najmu, dzierżawy, użyczenia i dożywocia) oraz wpływu tych praw na**

nieruchomość rzeczoznawca majątkowy może w szczególności wziąć pod uwagę m.in. takie elementy jak:

- rodzaj, charakter, zakres czas trwania umowy;
- odpowiednie przepisy prawa;
- formę płatności;
- rodzaj i wysokość innych świadczeń;
- sposób i terminy uiszczania czynszu i innych świadczeń;
- obowiązki i uprawnienia wynikające z praw zobowiązaniowych oraz z zawartych;
- roszczenia stron związane z rozliczeniami nakładów poniesionych na nieruchomości, oraz
- dostępne informacje dotyczące szacowanej nieruchomości oraz wyodrębnionego rodzaju i obszaru rynku obejmującego prawa zobowiązaniowe.

5.5 Kryteria kwalifikowalności i katalog osób uprawnionych

5.5.1 Kwalifikowalność

JRP musi ustanowić i ujawnić kryteria, według których osoby dotknięte skutkami realizacji projektu (PAP) będą uznawane za kwalifikujące się do odszkodowania oraz do innej pomocy w związku z wywłaszczeniami. Procedura ta musi zawierać postanowienia dotyczące konsultacji z poszczególnymi PAP, gospodarstwami domowymi, liderami społeczności lokalnych, lokalnymi władzami a tam, gdzie to stosowne, również z pozarządowymi organizacjami społecznymi (NGOs).

Zgodnie z polityką Banku Światowego do kompensaty i pomocy w związku z zajęciami nieruchomości skutkującymi utratą dóbr i przemieszczeniem (fizycznym lub ekonomicznym) uprawnione są następujące grupy osób:

- (a) osoby posiadające formalny tytuł prawny do ziemi lub innych dóbr dotkniętych oddziaływaniami Projektu (w tym prawo zwyczajowe lub tradycyjne);
- (b) osoby nie posiadające formalnego tytułu prawnego w czasie rozpoczęcia spisu mieszkańców, jednak posiadające roszczenie do ziemi lub dóbr znajdujące oparcie w prawie krajowym lub zidentyfikowane w trakcie prac nad planem przesiedleń;
- (c) osoby nie posiadające tytułu prawnego ani roszczeń do zajmowanej nieruchomości.

Osoby określone w pkt (a) i (b) powinny otrzymać kompensatę za utracone grunty, a także inną pomoc. Osoby określone w pkt (c) powinny otrzymać pomoc w przesiedleniu w miejsce odszkodowania za zajmowane grunty oraz, w razie konieczności, inną pomoc dla osiągnięcia celów OP 4.12 – o ile zajmowały obszar realizacji projektu wcześniej niż data końcowa (cut-off date). Osoby, które zajmą teren po dacie końcowej nie będą uprawnione do kompensacji, ani do innych form pomocy w związku z przesiedleniami. Wszystkie osoby określone w pkt (a), (b) i (c) powinny otrzymać kompensatę za utracone dobra inne, niż grunt.

W związku z tym brak tytułu prawnego do nieruchomości sam w sobie nie powinien być przeszkodą dla otrzymania kompensaty lub innej pomocy oferowanej w związku z przymusowym zajęciem nieruchomości.

Należy podkreślić, że występowanie osób zaliczanych do grupy nieposiadających tytułu prawnego do gruntu jest rzadkością. Co więcej osoby użytkujące nieruchomość bez tytułu prawnego są świadome nielegalności swoich działań oraz faktu, iż nieruchomość może w każdej chwili powrócić do właściciela bez rekompensaty pieniężnej.

W kolejnych rozdziałach określono kategorie oddziaływań na PAP, kategorie osób dotkniętych skutkami realizacji projektu (PAP) oraz kryteria kwalifikowalności PAP do danej kategorii. Określono również uprawnienia przysługujące poszczególnym kategoriom PAP. Założono, że podstawowym kryterium kwalifikowalności PAP jest lokalizacja ich nieruchomości lub innych dóbr w obszarze projektu przed datą końcową (cut-off date), ustaloną po zakończeniu spisu i inwentaryzacji.

Nieruchomości dotknięte bezpośrednio planowaną inwestycją powinny być objęte projektowanym obszarem inwestycji. Szczególną uwagę należy zwrócić na zweryfikowanie tych roszczeń, które mogą spowodować pokrzywdzenie wrażliwych grup PAP. W przypadku wątpliwości w tym zakresie należy zasięgnąć informacji u władz lokalnych lub liderów społeczności lokalnej.

Do otrzymania kompensaty zakwalifikowane zostaną grupy ludności, obecne na obszarze realizacji projektu przed datą końcową inwentaryzacji chyba, że zostanie wykazane, iż osoby posiadające nieruchomości na terenie przeznaczonym pod realizację projektu lub rolnicy posiadający uprawy na tym terenie otrzymali już odpowiednie rekompensaty w związku z realizacją projektu.

Za PAP uprawnione do kompensaty albo do skorzystania z działań osłonowych w związku z realizacją Projektu uznaje się:

- a) właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości (w tym nieruchomości budynkowych), posiadaczy samoistnych oraz osoby, które władają nieruchomościami jak właściciele, użytkownicy wieczystości lub posiadacze samoistni, ale bez tytułu prawnego;
- b) najemców, dzierżawców, dożywotników i innych posiadaczy zależnych nieruchomości oraz władających nieruchomością jak posiadacz zależny, ale bez tytułu prawnego;
- c) posiadających na nieruchomościach ograniczone prawo rzeczowe, takie jak służebność, hipoteka, zastaw, użytkowanie, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz osoby wykonujące te prawa na nieruchomościach bez tytułu prawnego;
- d) właściciele upraw, roślin, budowli i innych konstrukcji związanych z gruntem;
- e) PAP, które w związku z realizacją Projektu tracą przychód, miejsca pracy, pensje albo nie mogą prowadzić działalności gospodarczej.

W aspekcie czasowym kwalifikowalność do kompensacji w ramach Projektu ograniczona zostanie datą końcową ustanowioną dla każdego zadania osobno i zaakceptowaną przez Bank Światowy. Data końcowa zostanie ustalona jako dzień rozpoczęcia spisu nieruchomości oraz badań socjologicznych PAP i zostanie ona podana do publicznej wiadomości. Ustalając datę końcową należy jednak mieć na uwadze, że zgodnie z prawem polskim PAP posiadający tytuły prawne do nieruchomości wywłaszczanych na potrzeby realizacji projektu są uprawnieni do rekompensaty pieniężnej lub w formie „ziemia za ziemię”, jeżeli posiadali te tytuły prawne w dacie złożenia przez inwestora wniosku o PNRI.

Z kolei w stosunku do osób, które posiadają nieruchomości na obszarze realizacji projektu, ale których miejsca zamieszkania lub pobytu nie będzie można ustalić, pozostają nadal uprawnione do otrzymania rekompensat. W związku z tym zostaną podjęte wszelkie możliwe i prawnie dopuszczalne kroki w celu ustalenia miejsca ich pobytu i przekazania im rekompensaty. W przypadku, jeżeli nie da się ustalić miejsca pobytu lub zamieszkania, rekompensata zostanie przekazana do depozytu, z którego w każdej chwili będzie mogła zostać podjęta przez osobę uprawnioną.

5.5.2 Uprawnienia

Kwalifikowalność do kompensacji i pomocy będzie ustalana na następujących zasadach:

- PAP posiadający legalnie nieruchomości na terenie projektu otrzymają rekompensatę w pełnej wysokości, przy uwzględnieniu pierwszeństwa zasady „ziemia za ziemię”;
- PAP będący najemcami, dzierżawcami, dożywotnikami i innymi posiadaczami zależnymi nieruchomości na terenie projektu otrzymają pełną rekompensatę za utratę tych praw;
- PAP będący posiadaczami ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach otrzymają pełną rekompensatę za utratę tych praw;
- posiadacze upraw, roślin, budowli i innych konstrukcji związanych z gruntem otrzymają rekompensatę za te uprawy, rośliny, budowle i konstrukcje;
- mieszkańcy domów i mieszkań, którzy będą musieli zostać wysiedleni oprócz odszkodowania na ww. zasadach otrzymają pomoc w przesiedleniu, odpowiedni dostęp do infrastruktury społecznej oraz, jeżeli będzie to konieczne, pakiet specjalnie dobranych działań ośłonowych;
- PAP, które w związku z realizacją Projektu stracą przychód, pensje lub możliwość prowadzenia działalności gospodarczej otrzymają odpowiednie rekompensaty oraz, jeżeli będzie to konieczne, pakiet odpowiednio dobranych działań ośłonowych;
- PAP posiadający nieruchomości na terenie projektu nielegalnie, bez tytułu prawnego i bez ekspektatywy nabycia tytułu prawnego nie otrzymają rekompensat za wywłaszczenie z nieruchomości, ponieważ jest to niemożliwe w świetle prawa polskiego. Osoby te otrzymają jednak rekompensaty za rośliny i konstrukcje będące ich własnością oraz, jeżeli będzie to konieczne, pakiet specjalnie dobranych działań ośłonowych dla odtworzenia lub poprawy jakości życia.

PAP będą uprawnione do uzyskania rekompensaty za następujące kategorie oddziaływań/strat:

- **Trwała utrata nieruchomości** użytkowanych rolniczo i nierolniczo - tam, gdzie to możliwe i gdzie PAP wyrazi taką wolę będzie rekompensowana w formie „ziemia za ziemię” poprzez przyznanie nieruchomości o podobnej wartości, położeniu i funkcjach jak nieruchomość wywłaszczona. Jeżeli znalezienie nieruchomości spełniającej wymagania adekwatnej rekompensaty nie będzie możliwe, PAP nie wyrazi woli uzyskania rekompensaty w formie „ziemia za ziemię” albo zajęciu podlegała będzie jedynie niewielka część działki, odszkodowanie będzie wypłacane w formie pieniężnej i będzie odpowiadało rynkowej wartości wywłaszczonej nieruchomości lub jej części. Dodatkowo za niezwłoczne wydanie nieruchomości możliwe będzie powiększenie odszkodowania o kwotę odpowiadającą kwocie 5% wartości wywłaszczonej nieruchomości, na zasadach określonych w specustawie powodziowej. PAP nie będące właścicielami lub użytkownikami wieczystymi, ale posiadające tytuł prawny do nieruchomości (np. najemcy, dzierżawcy) otrzymają z kolei odszkodowanie odpowiadające wartości wywłaszczonych praw. Na żądanie PAP Inwestor przejmie nieruchomość w całości i zrekompensuje przejęcie tej nieruchomości na ww. zasadach. Wszelkie koszty transakcyjne, w tym podatki związane z przyznaniem rekompensaty za wywłaszczenie będzie pokrywał Inwestor. W przypadku PAP, które posiadają nieruchomości na terenie projektu bez tytułu prawnego (nielegalnie) przyznanie rekompensaty za wywłaszczenie nieruchomości nie będzie możliwe. Otrzymają one jednak rekompensaty za rośliny, nasadzenia i konstrukcje

będące ich własnością oraz, jeżeli będzie to konieczne pakiet działań osłonowych mających na celu odtworzenie lub poprawę ich jakości życia;

- **Trwałe ograniczenie** w dotychczasowym użytkowaniu nieruchomości co do zasady rekompensowane będzie w formie pieniężnej, uwzględniającej utratę rynkową wartości nieruchomości. W zależności od przypadku zaproponowane zostaną również specjalnie dobrane działania osłonowe. Na wniosek PAP nieruchomość, na której ma nastąpić trwałe ograniczenie dotychczasowego użytkowania zostanie jednak wyłączone, a PAP otrzyma odszkodowanie na zasadach określonych dla trwałej utraty nieruchomości;
- **Budynki mieszkalne** – rekompensata będzie odbywała się na zasadach jak dla trwałej utraty nieruchomości. Ponadto wysiedlane PAP otrzymają dodatkową płatność w kwocie 10 000 zł. W zależności od przypadku Inwestor przyzna tym osobom zamienne lokale mieszkalne. W przypadku squattersów nie są oni uprawnieni do otrzymania odszkodowania, jednak w określonych przypadkach inwestor jest zobowiązany do przyznania im lokalu zamiennego. Osobom tym zostanie zaproponowany również pakiet osłonowy, obejmujący pomoc w znalezieniu miejsca zamieszkania, a w przypadku jeżeli są to osoby bezrobotne albo dotknięte uzależnieniami zaproponowane zostaną im działania wspierające ich pozycję na rynku pracy oraz otrzymają stosowną propozycję leczenia;
- **Budowle i struktury niemieszkalne** (stajnie, ogrodzenia, infrastruktura techniczna itp.) – co do zasady właściciele i użytkownicy tych budowli i struktur otrzymają rekompensatę jak za trwałą utratę nieruchomości. Wśród działań osłonowych Inwestor proponuje przebudowę sieci infrastruktury, a tam gdzie to adekwatne – struktur i budowli na koszt inwestora. Dodatkowo jednostki samorządu terytorialnego, które zrealizowały lub realizują dotknięte budowle lub struktury przy wykorzystaniu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub innych źródeł zagranicznych, odszkodowanie pieniężne zostanie powiększone o kwotę podlegających zwrotowi środków pochodzących z dofinansowania wraz z należnymi odsetkami;
- **Utrata nasadzeń** zostanie zrekompensowana legalnym posiadaczom nieruchomości w pieniądzu, przy uwzględnieniu kosztów założenia i pielęgnacji nasadzeń, a także wartości utraconych pożytków w okresie od dnia wyłączenia do dnia zakończenia pełnego plonowania,
- **Utrata drzewostanu** zostanie zrekompensowana analogicznie jak w przypadku utraty nasadzeń. W zależności od przypadku rekompensata może nastąpić również wg. oszacowania wartości drewna, które może być pozyskane;
- **Oddziaływanie na przedsiębiorców** i zatrudnienie zostanie zrekompensowane w pieniądzu poprzez zrekompensowanie szkód faktycznie poniesionych przez przedsiębiorców oraz zysku, który utracili na skutek realizacji Projektu. Podstawą do określenia tych wartości powinny być dokumenty księgowo-rozliczeniowe, ewentualnie zeznania podatkowe przedsiębiorców.

W przypadku utraty pracy przez pracowników otrzymają oni zasiłek dla bezrobotnych. Zarówno pracownicy, jak i wykonujący pracę na umowach cywilnoprawnych w przypadku utraty możliwości zarobkowania otrzymają bezpłatne ubezpieczenie zdrowotne, pomoc w znalezieniu pracy oraz, ewentualnie, pomoc w postaci szkoleń zawodowych umożliwiających im przekwalifikowanie w celu znalezienia zatrudnienia;

- **Utrata lub ograniczenie dostępu do infrastruktury społecznej** (np. parków) zostanie w miarę możliwości zrekompensowane poprzez odtworzenie tej infrastruktury w nowym, odpowiednio zlokalizowanym miejscu. W przypadku braku możliwości lub braku potrzeby odtworzenia infrastruktury w nowym miejscu, PAP otrzymają dostęp do istniejącej infrastruktury społecznej;
- **Koszty przesiedlenia gospodarstw domowych** – w celu pokrycia kosztów przesiedlenia gospodarstw domowych PAP otrzymają kwotę 10 000 zł. Zostanie im również zaproponowany specjalny pakiet działań osłonowych, obejmujących w razie potrzeby pomoc w znalezieniu firmy transportowej i w pokryciu kosztów transportu przekraczających kwotę 10 000 zł;
- **Grupy szczególnie wrażliwe** w ramach rekompensaty otrzymają specjalnie dobrany do ich potrzeb pakiet osłonowy (harmonogram wdrażania działań w tym zakresie będzie ustalany indywidualnie). Dla dzieci i młodzieży szkolnej będzie to pomoc w znalezieniu takiej lokalizacji, która umożliwi im kształcenie się w dotychczasowej szkole; podobnie dla dzieci uczęszczających do żłobków i przedszkoli. Osoby starsze zostaną przesiedlone w miejsca, które są pozbawione barier architektonicznych utrudniających poruszanie się i które posiadają równy, albo łatwiejszy dostęp do opieki zdrowotnej, przy jednoczesnej możliwości zapewnienia zachowania dotychczasowych nawyków i stylu życia. Osobom ubogim zaproponowana zostanie pomoc w uzyskaniu dodatkowego wsparcia instytucjonalnego od agencji rządowych, samorządowych oraz od właściwych dla ich problemów organizacji pozarządowych.
- **Czasowe zajęcie nieruchomości** będzie rekompensowane pieniężnie poprzez wypłatę w odstępach miesięcznych kwot odpowiadających rynkowym cenom wynajmu lub dzierżawy nieruchomości. Ponadto w przypadku, jeżeli w związku z czasowym zajęciem nieruchomości PAP poniesie z tego tytułu stratę, zostanie ona odrębnie zrekompensowana na ww. zasadach. Po zakończeniu realizacji działań budowlanych wszystkie nieruchomości zostaną przywrócone do stanu poprzedniego;
- **Szkody w domach, budynkach i budowlach** w związku z pracami budowlanymi (np. wibracje, wypadki, itp.) będą rekompensowane w zależności od ich charakteru tak, aby możliwe było odtworzenie pełnej substancji dotkniętego obiektu albo zakup nowego. W zależności od sytuacji zastosowane zostaną odpowiednie zasady dotyczące wypłaty odszkodowań dla ww. oddziaływań.

5.5.3 Matryca działań kompensujących

Oddziaływania/ straty	Określenie PAP	Kompensata
Trwała utrata nieruchomości	Właściciele, użytkownicy wieczystości, posiadacze samoistni nieruchomości	• rekompensata w formie „ziemia za ziemię” • jeżeli rekompensata w formie „ziemia za ziemię” jest niemożliwa albo niepożądana odszkodowanie pieniężne, • pokrycie wszelkich kosztów transakcyjnych.
	Użytkownicy nieruchomości	• rekompensata pieniężna za utratę praw na nieruchomości, • pomoc we wzięciu w użytkowanie podobnej nieruchomości.
	Najemcy, dzierżawcy	• rekompensacja pieniężna za straty poniesione w związku z wygaśnięciem umowy, • pokrycie kosztów transakcyjnych.
	Posiadacze służebności, hipoteki, zastawu na nieruchomości	• rekompensata pieniężna za utracone prawa, • dla posiadaczy służebności gruntowych – pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należących do nich nieruchomości (władnącej nieruchomością wywłaszczaną), np. w postaci innej drogi koniecznej do nieruchomości • pokrycie kosztów transakcyjnych.
	Nielegalni posiadacze służebności	• dla nielegalnych posiadaczy służebności – pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należących do nich nieruchomości (władnącej nieruchomością wywłaszczaną).

Oddziaływania/ straty	Określenie PAP	Kompensata
Trwałe ograniczenia w użytkowaniu nieruchomości	Właściciele, użytkownicy wieczystości, posiadacze samoistnej nieruchomości	• rekompensata pieniężna za straty związane z ograniczeniem w użytkowaniu nieruchomości, • pokrycie kosztów transakcyjnych, • zaproponowanie wsparcia instytucjonalnego oraz doradztwo w zakresie możliwości innego wykorzystania nieruchomości.
	Użytkownicy nieruchomości	• rekompensata pieniężna za utratę praw na skutek ograniczenia.
	Nielegalnie władający nieruchomością	• zaproponowanie wsparcia instytucjonalnego oraz doradztwo w zakresie możliwości innego wykorzystania nieruchomości.
	Dzierżawcy, najemcy nieruchomości	• rekompensata pieniężna za straty związane z ograniczeniem, • pokrycie kosztów transakcyjnych, • zaproponowanie wsparcia instytucjonalnego oraz doradztwo w zakresie możliwości innego wykorzystania nieruchomości.
	Posiadacze służebności	• pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należącej do nich nieruchomości (władnącej nieruchomością wywłaszczoną), • rekompensata pieniężna za szkody związane z ograniczeniem możliwości korzystania ze służebności, • pokrycie kosztów transakcyjnych.
	Nielegalni posiadacze służebności	• pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należącej do nich nieruchomości (władnącej nieruchomością wywłaszczoną).

Oddziaływania/ straty	Określenie PAP	Kompensata
Budynki mieszkalne	Właściciele	• rekompensata w formie „ziemia za ziemię” • jeżeli rekompensata w formie „ziemia za ziemię” jest niemożliwa albo niepożądana odszkodowanie pieniężne za utraconą nieruchomość, • pokrycie wszelkich kosztów transakcyjnych, • pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, • wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora, • wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlanych.
	Posiadacze bez tytułu prawnego	• wsparcie w zalegalizowaniu posiadania w celu kompensaty na zasadach dla właścicieli i legalnych posiadaczy • pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, • wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora, • wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlonych.
	Dzierżawcy, najemcy, użytkownicy nieruchomości	• rekompensata pieniężna za straty związane z wygaśnięciem umowy, • pokrycie kosztów transakcyjnych, • pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, • wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora, • wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlanych.
	Nielegalni squattersi	• wsparcie w zalegalizowaniu posiadania w celu kompensaty na zasadach dla właścicieli i legalnych posiadaczy • pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, • wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora, • wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlonych.
	Posiadacze służebności, hipoteki, zastawu na nieruchomości	• rekompensata pieniężna za utracone prawa, • pokrycie kosztów transakcyjnych, • dla posiadaczy służebności mieszkania: • pokrycie kosztów związanych z procesem przesiedlenia, • wsparcie w znalezieniu miejsca zamieszkania lub zapewnienie lokalu mieszkalnego przez Inwestora, • wsparcie instytucjonalne i socjalne dla przesiedlonych.

Oddziaływania/ straty	Określenie PAP	Kompensata
Budowle i struktury niemieszkalne (stajnie, ogrodzenia, infrastruktura techniczna itp.)	Właściciele, użytkownicy wielkości, posiadacze samoistni budowli i struktur	- rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, - przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
	Użytkownicy	- rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, - przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
	Nielegalni posiadacze budowli i struktur	- rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, - przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
	Dzierżawcy, najemcy budowli lub struktur	- rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, - przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
Utrata nasadzeń	Właściciele, użytkownicy wielkości, posiadacze samoistni nieruchomości	- rekompensata pieniężna, uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji nasadzeń oraz utracone plony, - umożliwienie zebrania plonów.
	Użytkownicy	- rekompensata pieniężna, uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji nasadzeń oraz utracone plony, - umożliwienie zebrania plonów.
	Dzierżawcy, najemcy	- rekompensata pieniężna, uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji nasadzeń oraz utracone plony, - umożliwienie zebrania plonów.
	Nielegalnie władający nieruchomością	umożliwienie zebrania plonów.
Utrata drzew	Właściciele, użytkownicy wielkości, posiadacze samoistni nieruchomości	rekompensata pieniężna, w razie potrzeby uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji drzewostanu oraz utracone plony.
	Użytkownicy	rekompensata pieniężna, w razie potrzeby uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji drzewostanu oraz utracone plony.
	Dzierżawcy, najemcy	rekompensata pieniężna, w razie potrzeby uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji drzewostanu oraz utracone plony.
	Nielegalnie władający nieruchomością	umożliwienie zebrania plonów.

Oddziaływania/ straty	Określenie PAP	Kompensata
Oddziaływania na przedsiębiorców i zatrudnienie w związku z zajęciami nieruchomości	Osoby prowadzące 1-osobową działalność gospodarczą	- rekompensata pieniężna za zysk utracony przez okres zajęcia nieruchomości, - objęcie wsparciem instytucjonalnym dla osób likwidujących działalność. - przyznanie odszkodowania w formie „ziemia za ziemię” o warunkach pozwalających na kontynuowanie działalności rolniczej/sadowniczej lub rekompensaty pieniężnej, - rekompensata pieniężna pozwalająca na podjęcie działalności rolniczej/sadowniczej na nowej nieruchomości.
	Organizacje pozarządowe	- przyznanie odszkodowania w formie „ziemia za ziemię” lub rekompensaty pieniężnej, - przyznanie rekompensaty pieniężnej w kwocie pozwalającej na podjęcie działalności gospodarczej na nowej nieruchomości.
	Mikroprzedsiębiorcy (zatrudniający do 10 pracowników)	- przyznanie odszkodowania w formie „ziemia za ziemię” o warunkach pozwalających na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rekompensaty pieniężnej, - rekompensata pieniężna pozwalająca na podjęcie działalności gospodarczej na nowej nieruchomości.
		- rekompensata pieniężna, - objęcie wsparciem instytucjonalnym dla osób likwidujących działalność.
		- przyznanie odszkodowania w formie „ziemia za ziemię” o warunkach pozwalających na kontynuowanie działalności rolniczej/sadowniczej lub rekompensaty pieniężnej, - rekompensata pieniężna pozwalająca na podjęcie działalności rolniczej/sadowniczej na nowej nieruchomości.
	Mali przedsiębiorcy (zatrudniający od 10 do 50 pracowników)	rekompensata pieniężna.
	Osoby pracujące na umowy cywilno-prawne	- przyznanie przedsiębiorcom odszkodowań pozwalających na utrzymanie jak największej liczby miejsc pracy, - objęcie wsparciem instytucjonalnym i socjalnym dla osób pozostających bez zatrudnienia.
	Osoby pracujące na umowę o pracę	- przyznanie przedsiębiorcom odszkodowań pozwalających na utrzymanie jak największej liczby miejsc pracy, - objęcie wsparciem instytucjonalnym i socjalnym dla osób pozostających bez zatrudnienia.

Oddziaływania/ straty	Określenie PAP	Kompensata
Utrata lub ograniczenie dostępu do infrastruktury społecznej	Wszystkie PAP zamieszkujące na obszarze objętym skutkami realizacji projektu	• odtworzenie infrastruktury społecznej na innym obszarze, • jeżeli odtworzenie infrastruktury na innym obszarze jest niemożliwe albo niezasadne zapewnienie dostępu do istniejącej infrastruktury społecznej.
		• tymczasowe zapewnienie miejsc do rekreacji.
Czasowe zajęcie nieruchomości	Właściciele, użytkownicy wieczystości, posiadacze samoistni nieruchomości	• rekompensata pieniężna, • przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego.
	Nielegalnie władający nieruchomością	• przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego.
	Dzierżawcy, użytkownicy nieruchomości	• rekompensata pieniężna, • przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego.

5.6 Opracowanie planów przesiedleń RAP

5.6.1 Struktura instytucjonalna i zespół realizacyjny RAP

BKP będzie wspierało i prowadziło niektóre prace przygotowawcze, ale to JRP w RZGW i ZMiUW będą odpowiedzialne m.in. za przygotowanie całego procesu inwestycyjnego, w tym RAP, dokumentów formalno-prawnych związanych z realizacją przedsięwzięcia (m.in. uzyskanie niezbędnych uzgodnień i decyzji administracyjnych), przygotowanie i przeprowadzanie przetargów na roboty i usługi, zawieranie kontraktów na roboty i usługi, monitorowanie postępu realizacji, zarządzanie finansowe i prowadzenie rachunkowości, sporządzanie niezbędnych sprawozdań na potrzeby monitorowania realizacji oraz koordynację prac wszystkich służb zaangażowanych w przygotowanie przedsięwzięcia do realizacji oraz jego ostateczne wdrożenie, rozliczenie i przekazanie do eksploatacji. Zadaniem BKP będzie koordynacja powyższych działań prowadzonych przez JRP.

W celu skutecznego przygotowania i wdrożenia RAP w strukturach JRP zostaną wyodrębnione komórki organizacyjne ds. weryfikacji RAP, a następnie ds. wdrażania i realizacji RAP. W przygotowaniu i realizacji RAP JRP wspierana będzie przez Konsultanta wybranego zgodnie z właściwą procedurą BŚ.

Konsultant będzie wspierał JRP na wszystkich etapach prac dotyczących RAP – od jego przygotowania, aż do zakończenia i rozliczenia. W celu skutecznego wsparcia JRP w strukturze Konsultanta konieczne będzie wyodrębnienie zespołu projektowego, zespołu ds. prawnych i społecznych oraz zespołu zajmującego się zagadnieniami ekonomicznymi.

Schemat instytucjonalny w zakresie wdrażania i realizacji RAP przedstawiają poniższe schematy. Uwzględniają one rolę BKP jako podmiotu koordynującego przygotowanie dokumentów RAP oraz ich wdrażanie, a także ich notyfikację do BŚ.

5.6.2 Proces opracowania i zatwierdzania RAP

OPRACOWANIE RAP			
Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	
1	Wstępna ocena skutków społecznych przedsięwzięcia	Konsultant RAP – zespół ds. prawnych i społecznych	JRP – zespół ds. weryfikacji RAP
2	Ustalenie ostatecznego zakresu wyłączeń i sporządzenie projektu budowlanego	Konsultant RAP – zespół ds. projektowych	
3	Przygotowanie badania społeczno-ekonomicznego	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół ekonomiczny	
4	Określenie ram koordynacji w zakresie realizacji RAP z właściwymi organami administracji rządowej		JRP – zespół ds. weryfikacji RAP
5	Zebranie wypisów i wyrysów z ewidencji gruntów i budynków oraz z planów zagospodarowania przestrzennego	Konsultant RAP – zespół ds. prawnych i społecznych	JRP – zespół ds. weryfikacji RAP
6	Ocena skutków społecznych przedsięwzięcia	Konsultant RAP – zespół ds. prawnych i społecznych	
7	Oszacowanie strat i szkód oraz ich wartości odtworzeniowej, zgodnie z właściwymi przepisami	Konsultant RAP – zespół ds. ekonomicznych	JRP – zespół do weryfikacji RAP
8	Weryfikacja i aktualizacja zebranych materiałów, analiz oddziaływań i analiz ekonomicznych (Detailed Measurement Survey)	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół ekonomiczny	JRP – zespół do weryfikacji RAP
9	Sporządzenie projektu RAP	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół ekonomiczny	JRP – zespół do weryfikacji RAP
10	Konsultacje społeczne RAP	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół ekonomiczny	JRP – zespół do weryfikacji RAP
11	Wprowadzenie do projektu budowlanego zmian w wyniku konsultacji społecznych	Konsultant ds. RAP – zespół projektowy	JRP – zespół do weryfikacji RAP
12	W zakresie wynikającym z uwzględnienia uwag i wniosków do RAP - weryfikacja i aktualizacja zebranych materiałów, analiz oddziaływań i analiz ekonomicznych	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół ekonomiczny	JRP – zespół do weryfikacji RAP
13	W zakresie wynikającym z uwzględnienia uwag i wniosków do RAP – wprowadzenie zmian do RAP	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół ekonomiczny	JRP – zespół do weryfikacji RAP
14	Złożenie RAP do Banku Światowego	JRP – zespół do weryfikacji RAP; koordynacja przez BKP	BKP
15	Brak uwag Banku Światowego	BŚ	
16	Upublicznienie RAP (upublicznienie dokumentu następuje także na stronie internetowej Banku Światowego)		JRP – zespół do weryfikacji RAP

WDROŻENIE RAP			
Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	
1	Ustalenie szczegółowego harmonogramu realizacji RAP	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych	JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
2	Złożenie wniosków o PNRI		JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
3	Poinformowanie osób objętych skutkami realizacji inwestycji o możliwościach kompensacji i wykupu nieruchomości, które nie są planowane do zajęcia pod inwestycję		JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
4	Rozpatrzenie wniosków o wykup nieruchomości nieobjętych PNRI i, odpowiednio, aktualizacja projektu budowlanego i aktualizacja RAP	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół ekonomiczny, zespół projektowy	JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
5	Pozyskanie przez JRP nieruchomości, które będą mogły zostać przekazane jako zamienne	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych	JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
6	Uzyskanie PNRI		JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
7	Przekazanie osobom dotkniętym skutkami realizacji projektu informacji o uzyskaniu PNRI i o jej skutkach oraz o planowanych dalszych działaniach inwestora		JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
8	Wycena nieruchomości przez niezależnych i obiektywnych biegłych, zgodnie z obowiązującym prawem i weryfikacja wyceny	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół do spraw ekonomicznych	JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
7	Dostarczenie osobom wyłączonego sporządzonych operatów szacunkowych i przeprowadzenie negocjacji	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół do spraw ekonomicznych	JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
8	W przypadku niepowodzenia negocjacji – uzyskanie decyzji wojewody co do wysokości odszkodowania		JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
9	Wypłata odszkodowań lub przekazanie nieruchomości zamiennych, rozpoczęcie realizacji innych działań kompensacyjnych i ostonowych przewidzianych w RAP		JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
10	Fizyczne przejęcie wyłączonego nieruchomości i rozpoczęcie robót		JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
11	Ewaluacja realizacji RAP	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół do spraw ekonomicznych	JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
12	Ewaluacja RAP	Niezależny audytor	

ZADANIA CYKLICZNE			
Krok	Działanie	Odpowiedzialność	
1	Wewnętrzny stały monitoring realizacji RAP	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych	JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP; przez BKP – koordynacja pomiędzy JRP
2	Raportowanie do Banku Światowego	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych	JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
3	Stała koordynacja z organami administracji rządowej i samorządowej		JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
4	Stała komunikacja z osobami dotkniętymi skutkami realizacji projektu	Konsultant ds. RAP – zespół ds. prawnych i społecznych	JRP – zespół ds. monitoringu i realizacji RAP
ZADANIA POREALIZACYJNE			
Krok	Działanie	Odpowiedzialność	
1	Ewaluacja realizacji RAP	Niezależny audytor zewnętrzny	

5.6.3 Kryteria i proces przeprowadzania inwentaryzacji nieruchomości

Inwentaryzacji podlegają będą nieruchomości położone w obszarze realizacji przedsięwzięcia oraz nieruchomości, co do których właściciele złożyli wnioski o wykup w związku z utratą możliwości korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób w związku z realizacją przedsięwzięcia. Inwentaryzowane będą nieruchomości zarówno pod zajęcia trwałe, jak i pod zajęcia czasowe.

Przed przystąpieniem do inwentaryzacji nieruchomości zostaną pozyskane dane z księgi wieczystej i katastru nieruchomości (ewidencji gruntów i budynków).

Księgę wieczystą prowadzi się odrębnie dla każdej nieruchomości, a podstawą do oznaczenia nieruchomości są dane z katastru. Dane z ewidencji gruntów i budynków obejmują informacje dotyczące:

- 1) gruntów – ich położenia, granic, powierzchni, rodzajów użytków gruntowych oraz ich klas gleboznawczych, oznaczenia ksiąg wieczystych lub zbiorów dokumentów, jeżeli zostały założone dla nieruchomości, w skład której wchodzi grunty;
- 2) budynków – ich położenia, przeznaczenia, funkcji użytkowych i ogólnych danych technicznych;
- 3) lokali – ich położenia, funkcji użytkowych oraz powierzchni użytkowej.

W ewidencji gruntów i budynków wykazuje się także właściciela (wraz z miejscem zamieszkania). Umieszcza się także informacje o wpisaniu do rejestru zabytków oraz wartość nieruchomości. Po uzyskaniu danych z ksiąg wieczystych i ewidencji gruntów oraz PNRI, przeprowadzana będzie inwentaryzacja stanu

faktycznego nieruchomości. Stan nieruchomości określony będzie poprzez stan zagospodarowania, stan prawny, stan techniczno-użytkowy oraz stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej. Dotychczasowe przeznaczenie nieruchomości ustali się na podstawie zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W przypadku braku studium lub decyzji uwzględni się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości. Ponadto pod uwagę będzie wzięty stan otoczenia nieruchomości, w tym wielkość, charakter i stopień zurbanizowania miejscowości, w której nieruchomość jest położona. Taka inwentaryzacja będzie niezbędna do określenia wartości nieruchomości, której dokona rzeczoznawca majątkowy.

Na podstawie opinii rzeczoznawcy będzie ustalona wysokość odszkodowania, która powinna odpowiadać wartości rynkowej nieruchomości, czyli wartości która jest możliwa do uzyskania na rynku. Jeśli dane z rynku lokalnego i regionalnego nie są wystarczające do określenia wartości rynkowej nieruchomości, wówczas wartość tą określa się w podejściu kosztowym, czyli na podstawie kosztów jej odtworzenia, pomniejszonym o wartość zużycia nieruchomości.

5.6.4 Kryteria i proces przeprowadzenia spisu ludności i badań socjo-ekonomicznych na potrzeby RAP

Plan przesiedleń powinien zostać oparty na aktualnych informacjach dotyczących przewidywanej skali i rodzaju oddziaływań Projektu na zainteresowana społeczność dotknięta skutkami jego realizacji, w szczególności zaś na ludność objętą wywłaszczeniami. W związku z tym dla prawidłowego prognozowania tych oddziaływań oraz dla określenia adekwatnych i skutecznych środków kompensujących, osłonowych oraz tam, gdzie to możliwe, zapobiegających oddziaływaniom na zainteresowaną społeczność konieczne jest przeprowadzenie badań socjoekonomicznych.

Badania te powinny pozwolić na scharakteryzowania standardowych cech przesiedlanych gospodarstw domowych. Ich zadaniem ma być również dostarczenie następujących rodzajów informacji:

- określenie wielkości przesiedlenia;
- przekazanie pełnej informacji o bazie zasobów populacji dotkniętej oddziaływaniem Projektu, włączając w to przychody osiągane z działalności rolniczej i pozarolniczej;
- określenie, jakie grupy ludności zostaną dotknięte całkowitą lub częściową utratą dóbr;
- wskazanie, która infrastruktura publiczna i społeczna zostanie dotknięta skutkami realizacji Projektu;
- określenie organizacji formalnych i nieformalnych (takich, jak organizacje lokalne, związki wyznaniowe itp.), które mogą uczestniczyć w projektowaniu i implementacji planów przesiedleń;
- nastawienie osób dotkniętych oddziaływaniem Projektu do proponowanych opcji przesiedleń.

W związku z tym badanie socjo-ekonomiczne będzie podzielone na dwie części. Pierwsza część ma na celu szczegółowe rozpoznanie sytuacji socjo-ekonomicznej PAP. Obejmie osoby bezpośrednio dotknięte realizacją projektu (PAP), tj. zamieszkujące, posiadające ziemię lub przedsiębiorstwo na terenie lub w pobliżu inwestycji. Kwestionariusz składający się z części I, II i III będzie realizowany z udziałem ankieterów, w bezpośrednich wywiadach z członkami gospodarstw domowych.

Druga część badania będzie obejmie społeczność lokalne, z których wylosowane zostaną gospodarstwa

domowe, do których wysłana będzie część I i III ankiety wraz z kopertą zwrotną. W związku z niską zwrotnością ankiet pocztowych, kwestionariusz zostanie rozesłany w liczbie trzykrotnie przewyższającej liczebność reprezentatywnej próby badawczej.

5.6.5 Konsultacje społeczne

Na przedsięwzięciach skutkujących przeniesieniem fizycznym bądź ekonomicznym ciąży obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych. Efektywny RAP przewiduje prowadzenie regularnych konsultacji z szeroko zakreślonym kręgiem interesariuszy. Konsultacje prowadzone na najwcześniejszym możliwym etapie pomogą określić oczekiwania związane realizacją projektu oraz wynikające z niej korzyści. Konsultacje stwarzają również możliwość do negocjacji zawartości pakietów odszkodowawczych, kryteriów przyznawania odszkodowań, zakresu pomocy przy przesiedleniach oraz określenia czasu ich przeprowadzenia.

Przeprowadzenie konsultacji na potrzeby opracowania i wdrożenia RAP są obowiązkowe i będą prowadzone następująco:

1. Przeglądnięty przez Bank Światowy projekt dokumentacji RAP jest upubliczniany w celu informowania społeczeństwa, zwłaszcza tej jego części, na którą projekt bezpośrednio ma oddziaływanie;
2. Zaktualizowany o wyniki konsultacji RAP wraz z rozdziałem podsumowującym główne wątki konsultacji oraz odpowiedzi jest przesyłany do BKP w celu przeglądu;
3. BKP przesyła do Banku tę dokumentację w celu uzyskania „No Objection” i upublicznienia jej w Polsce i na stronie Web Banku w polskiej i angielskiej wersji językowej).

5.6.6 Interesariusze

Przepływ informacji pomiędzy inwestorem a interesariuszami jest podstawą do zapewnienia efektywnej konsultacji i społecznego zaangażowania w Projekt, a tym samym jest istotny dla uzyskania celów RAP. **Dlatego inwestor powinien podjąć działania dla identyfikacji interesariuszy, (patrz wyżej) i opracować proces informowania wg poniższych punktów:**

- Poinformowanie lokalnych władz, liderów społeczności oraz lokalne organizacje społeczne o planach projektu tak wcześnie, jak to tylko możliwe wraz z prośbą o dalsze przekazywanie tych informacji;
- Przedstawienie wszystkich managerów projektu oraz osób, które będą w stałym kontakcie ze społecznością pozostającą w zasięgu przewidywanego wpływu przedsięwzięcia oraz środków łągodzących;
- Opracowanie ilustrowanego biuletynu z informacjami o przesiedleniach, zawierającego szczegóły dotyczące kryteriów kwalifikowalności, stawek odszkodowań, innych uprawnień, jak również przedstawiającego ramy czasowe wdrożenia planu oraz właściwe procedury;
- Opracowywanie i regularne wydawanie aktualizacji informacji dotyczących przesiedleń.

Informowanie społeczeństwa pozostającego w zasięgu wpływu przedsięwzięcia w zakresie ich praw i obowiązków jest kluczowe dla powodzenia wdrożenia planu. Przekazywane informacje muszą być dostępne i zrozumiałe dla adresatów. W razie konieczności, powinny być tłumaczone na lokalne dialekty

i języki używane na danym obszarze oraz rozpowszechniane przez media dostępne zarówno dla odbiorców piśmiennych, jak i niepiśmiennych (radio, TV, obwieszczenia, gazety, ulotki). Należy wziąć również pod uwagę grupy wrażliwe, nie mające dostępu do mediów publicznych i wymiany informacji.

5.6.7 Udział społeczny w przygotowaniu i realizacji Projektu

Po stronie inwestora leży zapoczątkowanie serii konsultacji z interesariuszami przez cały okres opracowywania i wdrażania planu przesiedleń. Celem konsultacji jest przekazanie interesariuszom informacji dotyczących projektu i jego skutków, a także zapewnienie im możliwości wyrażenia własnych obaw związanych z przedsięwzięciem oraz zaproponowania rozwiązań alternatywnych, korzystnych z ich punktu widzenia.

W konsultacje powinny zostać zaangażowane osoby reprezentujące inwestora, menadżerowie projektu, właściwe władze, reprezentanci organizacji pozarządowych oraz członkowie zarówno społeczności przemieszczanej jak i przyjmującej. Rozmowy powinny koncentrować się na skutkach projektu i środkach ich łagodzenia. Należy skoncentrować się na obawach społeczeństwa związanych z realizacją projektu, ze szczególnym uwzględnieniem grup wrażliwych, oraz odnieść się do nich w planie przesiedleń.

Celem konsultacji winno być zapewnienie możliwości udziału wszystkich ludzi objętych wpływem przedsięwzięcia, szczególnie w odniesieniu do następujących obszarów:

- Alternatywne ścieżki wdrożenia projektu;
- Ocena wpływu przedsięwzięcia;
- Strategia przesiedleń;
- Stawki odszkodowań oraz kryteria kwalifikowalności ubiegania się o odszkodowanie;
- Wybór obszaru docelowego oraz czasu przeniesienia;
- Rozwój możliwości i inicjatyw;
- Opracowanie procedur odszkodowawczych i rozpatrywania zażaleń, oraz
- Opracowanie mechanizmów monitorowania i oceny skutków wdrażania planu wraz z wdrożeniem środków korygujących.

Regularne konsultacje z interesariuszami pozwolą na monitorowanie efektywności wdrażania pakietu kompensacyjnego planu przesiedleń, działań mających na celu przywrócenie źródeł utrzymania itd. W zależności od rozmiaru i zasięgu przedsięwzięcia, inwestor może wyznaczyć tzw. łącznika społecznego i przydzielić mu budżet na zarządzanie procesem konsultacji społecznych. Alternatywą jest zaangażowanie do pełnienia tego zadania uznanej organizacji pozarządowej. W każdym wypadku, inwestor musi upewnić się, że społeczność pozostająca w zasięgu wpływu przedsięwzięcia jest informowana co do projektu i możliwości uzyskania odszkodowania w związku z jego realizacją. Ponadto, zarządzający projektem powinni dokumentować przepływ informacji oraz działania w zakresie konsultacji społecznych. Dokumentacja powinna pozwolić na identyfikację konsultowanych stron, przedmiotu rozmów oraz ich wyniku.

5.6.8 Mechanizmy dla skarg i wniosków

Zastrzeżenia i uwagi do planu przesiedleń oraz wszelkie zastrzeżenia dotyczące realizacji przesiedleń zgodnie z prawem polskim są kwalifikowane jako skargi i wnioski. Ich rozstrzygnięcie podlega procedurze

sformalizowanej w KPA. Ustawa ta obowiązuje w Polsce, z pewnymi modyfikacjami, od 1960 r. w związku z czym obywatele i przedsiębiorcy oczekują od organów administracji i innych jednostek zobowiązanych do stosowania przepisów KPA rozpatrywania ich uwag i wniosków oraz udzielania odpowiedzi zgodnie z przepisami tej ustawy. W celu uzupełnienia regulacji ustawowych przewiduje się wyodrębnienie w strukturze zespołu ds. realizacji i monitoringu RAP w JRP osoby odpowiedzialnej za konsultacje społeczne, rozwiązywanie sporów i przekazywanie informacji.

Prawo do złożenia skargi i wniosku przysługuje każdemu. Złożenie skarg i wniosków nie podlega opłatom. Ponadto, zgodnie z przepisami, składający skargę lub wniosek nie może być narażony na jakikolwiek uszczerbek lub zarzut z powodu ich złożenia. Skargi i wnioski mogą być składane w formie pisemnej, elektronicznej i ustnie. Mogą one być składane w siedzibie organu, albo wysyłane pocztą. Jeżeli skarga i wniosek zostaną złożone w niewłaściwym organie, ma on obowiązek przesłania tej skargi lub wniosku do jednostki właściwej do ich rozpoznania.

W zależności od rodzaju inwestycji i przewidywanego zakresu wyłączeń, na miejscu realizacji inwestycji ustanowiony zostanie również punkt konsultacyjny. W punkcie tym osoby dotknięte skutkami realizacji projektu uzyskają informacje dotyczące projektu i jego realizacji. Będzie tam można również złożyć skargi i wnioski.

Skargi i wnioski będą archiwizowane w odrębnym rejestrze, ze wskazaniem dat ich wniesienia, dat udzielenia odpowiedzi oraz sposobu rozstrzygnięcia.

Jeżeli rozpatrzenie skargi lub wniosku wymagało będzie uprzedniego zbadania i wyjaśnienia sprawy, zostaną w tym celu zebrane materiały, przeprowadzone analizy badania itp.

Skarga lub wniosek zostaną rozpatrzone niezwłocznie, co oznacza obowiązek przekazania stronie bez zbędnej zwłoki oficjalnego zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi lub wniosku. Takie zawiadomienie powinno zawierać oznaczenie jednostki, od której pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi lub wniosku. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi lub wniosku musi w sposób wyczerpujący wyjaśnić przepisy oraz fakty stanowiące przyczynę do ich odmownego załatwienia.

W przypadkach szczególnie skomplikowanych oraz w przypadkach, w których rozpatrzenie skargi lub wniosku wymagało będzie wprowadzenia zmian do RAP termin udzielenia odpowiedzi na skargę lub wniosek zostanie przedłużony do 30 dni. Jeżeli termin ten będzie za krótki, strona zostanie poinformowana o przyczynie nieotrzymania w terminie merytorycznej odpowiedzi na swoją skargę/wniosek wraz ze wskazaniem terminu, w którym odpowiedź taka będzie udzielona.

Uwagi i wnioski złożone przez strony w toku konsultacji społecznych RAP będą procedowane zgodnie z ww. procedurą.

Zastrzeżenia składane przez Strony na etapie negocjacji prowadzonych po wydaniu PNRI będą archiwizowane w protokołach ze spotkań negocjacyjnych. Protokoły i inne dokumenty przesyłane sobie wzajemnie przez strony w czasie negocjacji, o ile nie uda się osiągnąć porozumienia co do odszkodowania, zostaną przekazane właściwemu wojewodzie. Dokumenty te, obok operatu szacunkowego będą stanowiły podstawę do wydania decyzji ustalającej wysokość odszkodowania.

W przypadku, w którym strony nie będą zadowolone z decyzji wydanej przez wojewodę, będzie im

przysługiwało prawo do złożenia odwołania do ministra właściwego do spraw budownictwa. Wszystkie oświadczenia, wnioski i dowody złożone w postępowaniu przed ministrem właściwym do spraw budownictwa będą musiały zostać przez niego uwzględnione przy wydawaniu decyzji dotyczącej odszkodowania. W przypadku niezadowolenia z decyzji ministra, właściwe strony będą miały prawo do złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Sąd ten zbada, czy wojewoda i minister we właściwy i rzetelny sposób przeprowadzili postępowanie, w tym w zakresie uwzględnienia uwag, wniosków i dowodów zgłaszanych przez strony postępowania. W przypadku, jeżeli rozstrzygnięcie WSA w Warszawie będzie niezadawalające do strony, przysługuje jej skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Sąd ten będzie badał nie tylko prawidłowość i legalność postępowań prowadzonych przez wojewodę i ministra, ale również wyrok WSA w Warszawie.

5.6.9 Monitorowanie i ocena realizacji RAP

Podstawowym celem RAP jest zapewnienie osobom dotkniętym skutkami realizacji przedsięwzięcia poprawy, a co najmniej przywrócenia ich sytuacji społecznej i materialnej do poziomu sprzed realizacji projektu. Prawidłowo wdrożony RAP powinien zapewnić, że cel ten zostanie osiągnięty. W związku z tym niezbędne jest zaprojektowanie monitoringu RAP, uwzględniającego konkretne oddziaływania społeczne planowanego przedsięwzięcia i skuteczność zastosowanych środków kompensacyjnych i ostonowych. Prawidłowa realizacja RAP wymaga współdziałania Konsultanta i JRP. Stąd również i te jednostki powinny zostać ściśle zaangażowane w proces monitoringu RAP.

Monitorowanie jest procesem ciągłego zbierania danych, które następnie powinny być poddawane analizie, aby dać podstawę do oceny poziomu realizacji RAP. Celem monitoringu RAP jest jednak nie tylko pozyskanie wiedzy co do jego faktycznej realizacji. Aktualna wiedza na temat realizacji RAP pozwala na dostarczenie stosownych informacji osobom dotkniętym skutkami realizacji projektu, co przyczynia się do zmniejszenia ich niepewności i pozwala im na zaplanowanie aktywności życiowej. Pozwala ona również na wczesną identyfikację ryzyk i wdrożenie metod, które pozwolą na ich eliminację albo co najmniej ograniczenie. W ramach monitoringu oceniany będzie postęp w pozyskiwaniu nieruchomości na cele realizacji projektu oraz w wypłacie odszkodowań.

Monitoring prowadzony będzie przez zespół Konsultanta i przez JRP w oparciu o wskaźniki ilości nabytych nieruchomości oraz wysokości i rodzaju przekazanych odszkodowań. Szczegółowo monitorowane będą następujące parametry:

- a. liczba nieruchomości do wywłaszczenia i wywłaszczonych;
- b. liczba osób wymagających przesiedlenia i przesiedlonych;
- c. liczba nieruchomości pod zajęcia czasowe (planowana i osiągnięta);
- d. kwota wszystkich wydatków na proces przesiedleń (planowane i osiągnięte);
- e. wypłacone odszkodowania za utratę tytułu prawnego do nieruchomości;
- f. wypłacone odszkodowania za utratę źródeł dochodu;
- g. pozyskane i przyznane nieruchomości zamienne;
- h. stopień i status realizacji działań ostonowych;
- i. liczba skarg.

Na poziomie wpływu projektu na poszczególne rodziny, które dodatkowo tracą tereny wykorzystywane rolniczo poniższe wskaźniki będą monitorowane i poddanie ocenie ex-post, aby wykazać, że główne cele odbudowy/poprawy warunków życia zostały osiągnięte:

- a. wartość utraconego majątku w stosunku do uzyskanego odszkodowania;
- b. wysokość uzyskiwanych przychodów przed i po przesiedleniu;
- c. obszar upraw przed i po inwestycji;
- d. wielkość produkcji rolnej przed i po inwestycji;
- e. dostęp do służby zdrowia, edukacji i transportu publicznego.

Parametry monitorowane będą w oparciu o informacje zgromadzone przez Konsultanta, informacje będące w posiadaniu JRP oraz na podstawie wywiadów z osobami dotkniętymi skutkami realizacji projektu, zgłoszonych skarg i wniosków, działalności punktu konsultacyjnego i spotkań konsultacyjnych z członkami zainteresowanej społeczności.

Wyniki monitoringu przedstawiane będą w raportach: miesięcznym oraz kwartalnym. Raport kwartalny przekazywany będzie do BKP, które będzie odpowiedzialne za koordynację i przekazanie raportów do Banku Światowego. Tabela monitoringu pozyskania nieruchomości przedstawiona jest w **Załączniku 5.1**. Jest ona elementem systematycznego monitoringu wdrażania RAP.

Ocena ex-post będzie przeprowadzona sześć miesięcy po całkowitym wdrożeniu RAP i jego cele zostaną ocenione i udokumentowane, że wszystkie działania w RAP zostały wprowadzone oraz, że każda jednostka, na którą oddziałuje przedsięwzięcie (rodzina, pojedyncze osoby, przedsiębiorcy) uzyskali kompensację (odszkodowanie) i ich poziom życia poprawił się lub przynajmniej został odtworzony.

5.7 Budżet i finansowanie realizacji RAP

Wszystkie koszty związane z przygotowaniem i realizacją RAP, włączając w to koszty kompensacji, jak i koszty zarządzania realizacją RAP i monitorowania jego realizacji będą stanowiły integralną część kosztów realizacji Projektu.

Dla Projektu zostanie założony jeden Rachunek Specjalny. Rachunek ten zostanie otwarty przez Ministerstwo Finansów w NBP. Środki pożyczki przepływać będą z Banku Światowego na Rachunek Specjalny i przeliczane na złote, a następnie łączone z pozostałymi środkami budżetowymi na odpowiednim rachunku budżetowym. Następnie środki będą udostępniane JRP w formie transferów budżetowych. JRP składać będzie miesięczne sprawozdania z wykorzystania funduszy zgodnie z normalną procedurą sprawozdawczości do budżetu.

W okresach kwartalnych do Banku Światowego przesyłane będą wnioski o wypłaty środków pożyczki wraz z rozliczeniem środków już otrzymanych i wykorzystanych na finansowanie wydatków w ramach Projektu, w tym również o finansowanie kosztów związanych z przygotowaniem realizacją i monitorowaniem RAP. Do wniosku załączane będą raporty Monitoringu Finansowego opisujące rodzaje poniesionych wydatków wraz z zastosowanymi udziałami procentowymi poszczególnych funduszy oraz wniosek o wypłatę dalszych środków w oparciu o prognozę wydatków na okres najbliższych 6 miesięcy.

JRP odpowiada za przechowywanie pełnej dokumentacji w zakresie wydatków w ramach projektu, dokumentacja ta podlegać będzie corocznej weryfikacji.

6 Inne polityki Banku i wymagania

Poza wymaganiami Polityk Operacyjnych Banku Światowego opisanych w rozdziałach 4 i 5 przy wdrażaniu Projektu wymagane jest również przestrzeganie innych zasad, w tym wynikających z OP 4.37 i 7.35.

6.1 OP / BP 4.37 Bezpieczeństwo zapór

Zgodnie z polityką operacyjną Banku Światowego OP 4.37 (Bezpieczeństwo zapór) projektowanie i budowa nowych zapór realizowanych jako część projektu finansowanego przez Bank musi być nadzorowana przez niezależnych, doświadczonych i kompetentnych specjalistów. Ponadto pożyczkobiorca powinien opracować i wdrożyć procedury dotyczące bezpieczeństwa zapór, które są realizowane na etapie postępowania przetargowego, budowy, eksploatacji i utrzymania zapory oraz związanych z tym prac. Bank rozróżnia wymagania dla małych zapór (zazwyczaj o wysokości mniejszej niż 15 metrów) i dużych (o wysokości 15 metrów i więcej; zapory o wysokości pomiędzy 10 i 15 metrów traktowane są jak duże zapory, jeżeli w ich przypadku występują jakieś szczególne problemy projektowe, a zapory poniżej 10 metrów są traktowane jak duże zapory, jeśli przewiduje się, że w trakcie eksploatacji budowli zostaną one przebudowane na duże zapory).

W przypadku małych zapór wystarczające są ogólne procedury dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa zapór, opracowane przez inżynierów z odpowiednimi uprawnieniami. W przypadku dużych zapór Bank wymaga (OP 4.37):

- sprawdzenia przez niezależny panel ekspertów (Panel) badań, projektu i konstrukcji zapory oraz działań związanych z rozpoczęciem budowy. Panel taki składa się z trzech lub więcej ekspertów, powołanych przez pożyczkobiorcę i zaakceptowanych przez Bank, którzy posiadają wiedzę ekspercką w różnych dziedzinach technicznych odnoszących się do aspektów bezpieczeństwa danej zapory;
- opracowania i wdrożenia następujących szczegółowych planów (plan nadzoru budowy i zapewnienia jakości, plan urządzeń kontrolno-pomiarowych, plan eksploatacji i utrzymania oraz plan działania w sytuacjach kryzysowych);
- przeprowadzenia kwalifikacji wstępnej oferentów w trakcie postępowania przetargowego, oraz
- przeprowadzania okresowych kontroli bezpieczeństwa zapory po zakończeniu realizacji.

Chociaż ostateczne rozwiązania techniczne suchych zbiorników przeciwpowodziowych zaplanowanych do realizacji w ramach Projektu nie zostały określone, to już wiadomo, że w jego ramach będzie realizowana budowa zapór lub budowli piętrzących. Prawdopodobne co najmniej dwa ze zbiorników przewidywanych dla ochrony przed powodzią Kotliny Kłodzkiej, budowane w ramach Komponentu 2, będą mieć zapory/wały wyższe niż 15 metrów, a ich pojemność będzie większa niż 5 mln m³. Dlatego w ramach wdrażania Projektu jest konieczny udział niezależnego zespołu ekspertów

ds. bezpieczeństwa zapór. Taki zespół ekspertów już działa w ramach wdrażanego obecnie Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry. Jego zakres obowiązków zostanie więc rozszerzony o zadania związane z wdrażaniem Projektu OPDOW. Zespół ekspertów odpowiadać będzie m.in. za przegląd studiów wykonalności (jeżeli będą opracowywane), dokumentacji projektowych i innych dostępnych dokumentów. Zespół będzie kontynuował prace przy Projekcie przez cały okres jego wdrażania, a konstrukcja wszystkich suchych zbiorników budowanych lub modernizowanych w ramach Projektu zostanie przyjęta zgodnie z Polityką Operacyjną Bezpieczeństwo zapór (OP 4.37).

6.2 OP / BP OP7.5 Międzynarodowe drogi wodne

Ok. 160 km Odry to tzw. Odra Graniczna (płynąca przez słabo zaludnione tereny doliny Dolnej Odry), która jest granicą Polski i Niemiec. Dorzecze Odry mierzy 122 000 km², z czego 90% leży w Polsce, a pozostała część 5% na terenach Niemiec i 5% na terenie Republiki Czeskiej. Natomiast aż 95% dorzecza Wisły leży na terytorium Polski, a tylko niewielkie fragmenty górnej zlewni położone są w sąsiednich krajach Słowacji, Ukrainie i Białorusi, w tym przypadku nie ma więc oddziaływania efektu Projektu w dół biegu rzeki. Polityka operacyjna Banku dotycząca międzynarodowych dróg wodnych (OP7.50) wymaga poinformowania krajów ościennych z punktu widzenia oddziaływania rzeki Odry i Wisły. Polsko-Niemiecka Komisja Rządowa ds. Współpracy Transgranicznej działa na poziomie ministerialnym, z udziałem, po polskiej stronie wojewodów, a po stronie niemieckiej, przedstawicieli krajów związkowych. Jednocześnie też trójstronna Komisja ds. Rzeki Odry zajmuje się aspektami technicznymi problematyki rzeki, które są przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Zgodnie z wymaganiami Banku, polski Rząd rozpoczął we wrześniu 2014 r. procedurę powiadamiania państw sąsiednich o przygotowaniu Projektu. 31 stycznia 2015 r, w terminie odpowiedzi, Niemcy, Czechy, Białoruś i Ukraina nie zgłosiły sprzeciwu, a Słowacja wysłała list wspierający Projekt i zwróciła się z prośbą o udostępnienie informacji w przypadku prac na górnej części Dunajca w pobliżu granicy. Projekt nie przewiduje żadnych prac w tej części zlewni.

6.3 Gender

Zważywszy na fakt, że Projekt zapewni ochronę przeciwpowodziową dla ogółu ludności w dorzeczach Odry i Wisły, nie zakłada się żadnych różnicowań w korzyściach i/lub spodziewanych oddziaływaniach ze względu na płeć. Jednak badania, które mają być przeprowadzone w ramach Monitoringu i Ewaluacji Projektu, powinny zawierać dane i analizy z uwzględnieniem podziału ze względu na płeć. Także RAP będzie zawierał niektóre informacje z podziałem według płci oraz wskazywał konkretne działania mające na celu zapewnienie skutecznego udziału kobiet w trakcie konsultacji i ich równego traktowania. Należy zauważyć, że w trakcie realizacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry nie stwierdzono żadnego różnicowania w procesie przesiedlenia ze względu na płeć, a kobiety miały bardzo aktywny udział w tym procesie.

6.4 Udział społeczeństwa

Zaangażowanie obywateli w działania prowadzone w ramach Projektu będzie realizowane przez cały okres realizacji Projektu i to na wielu poziomach. Na ogólnym poziomie, opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza oraz ustalenia priorytetów inwestycyjnych jest oparte na wielostronnych konsultacjach (np. szczebla centralnego, poziomie samorządów regionalnych i lokalnych oraz organizacji pozarządowych). Opracowana także zostanie ogólnokrajowa strategia komunikacji w sprawach dotyczących zagrożeń powodziowych i zarządzania nimi. Na poziomie podkomponentów lokalizacja i projektowanie inwestycji będą również przedmiotem publicznej informacji i konsultacji za pośrednictwem odpowiednich organów samorządowych w ramach postępowań w sprawie wydawanych decyzji.

Dodatkowo, opracowany w ramach przygotowania Projektu i umowy pożyczki Ramowy Plan Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi oraz Ramowa Polityka Przesiedleń były upublicznione i poddane konsultacjom społecznym. Wynikające z nich plany PZŚ i RAP zostaną również poddane bardziej dogłębnym konsultacjom i RAP dokumentacja będzie zawierała mechanizm odwoławczy. Oba dokumenty (PZŚ i RAP) będą upubliczniane przed, podczas i po zakończeniu publicznej dyskusji. Bardziej szczegółowe informacje są zawarte w rozdziałach 4, 5.6.5, 5.6.6, 5.6.7. Ponadto w opracowywanych RAP ustalone zostaną skuteczne mechanizmy odwoławcze. W ramach monitorowania oddziaływania Projektu zostaną podjęte badania, prowadzone w celu dokonania na podstawie zdezagregowanych danych (płeć, wiek, dochód, itp.) analiz dotyczących skutków powodzi i wpływu działań przeciwpowodziowych, z uwzględnieniem również zaangażowania obywateli.

7 Realizacja zamówień

Postępowania przetargowe w ramach Projektu będą prowadzone przez Biuro Koordynacji Projektu oraz osiem Jednostek Wdrażania Projektu (RZGW i ZMiUW, a także IMGW-PIB) zgodnie z następującymi instrukcjami Banku Światowego:

- Instrukcja Banku Światowego: Zamówienia towarów, robót i usług niekonsultingowych realizowane przez Pożyczkobiorców Banku Światowego w ramach pożyczek MBOiR oraz kredytów i grantów MSR, styczeń 2011, ze zmianami z dn. 1 lipca 2014 r. (Procurement of Goods, Works and Non-Consulting Services under IBRD Loans and IDA Credits and Grants by World Bank Borrowers, dated January 2011 and revised on July 1, 2014), zwana „Instrukcją Banku Światowego dotyczącą zamówień”;
- Instrukcja Banku Światowego: Wybór i zatrudnianie konsultantów przez Pożyczkobiorców Banku Światowego w ramach pożyczek MBOiR oraz kredytów i grantów MSR, styczeń 2011, ze zmianami z lipca 2014 r. (Guidelines: Selection and Employment of Consultants under IBRD Loans and IDA Credits and Grants by World Bank Borrowers, dated January 2011 and revised on July 1, 2014), zwana „Instrukcją Banku Światowego dotyczącą konsultantów”;
- oraz zgodnie z postanowieniami przewidzianymi w Umowie Pożyczki.

W przypadku kontraktów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej stosowane będą procedury zgodnie z Instrukcją Banku Światowego dotyczącą zamówień, uwzględniając wyłączenia ze stosowania Ustawy, o których mówi polskie Prawo Zamówień Publicznych (art. 4 pkt 1 lit. a).

Istnieje potencjalne ryzyko opóźnień w realizacji procedur zamówień publicznych, szczególnie w przypadku dużych zamówień na roboty budowlane, które wymagają przeprowadzenia procedury prekwalfikacji przed zaproszeniem wstępnie zakwalifikowanych oferentów do składania ofert. Ponadto w kontraktach na roboty budowlane istnieje ryzyko przekroczenia kosztów z powodu roszczeń zgłaszanych przez wykonawcę w trakcie realizacji.

Aby ograniczyć ryzyko związane z realizacją zamówień Biuro Koordynacji Projektu oraz Jednostki Wdrażania Projektu powinny zastosować następujące działania uzgodnione z Bankiem:

- jak najszybsze wszczęcie procedur prekwalfikacji i opracowanie z wyprzedzeniem dokumentacji przetargowej na pierwszy rok realizacji Projektu;
- przeprowadzenie kampanii informacyjnej przez BKP/JWP wśród podmiotów gospodarczych dotyczącej przyszłych możliwości uzyskania zamówień w ramach Projektu, jeszcze przed rozpoczęciem pierwszych postępowań przetargowych;
- zatrudnienie konsultantów doświadczonych w stosowaniu kontraktów FIDIC (Międzynarodowa Federacja Inżynierów Konsultantów), którzy pomogą JWP w przygotowaniu i/lub nadzorze dużych kontraktów na roboty budowlane.

Bank Światowy będzie ściśle nadzorował Projekt i sprawdzał realizację zamówień przez JWP, w tym też będzie zwracał uwagę na łączenie poszczególnych zamówień w pakiety, stosowanie obowiązujących

procedur, tryby zamówień oraz harmonogram postępowań przetargowych pod względem ich zgodności z Umową Pożyczki oraz proponowanym harmonogramem realizacji i wypłat. Progi kwotowe dla zamówień, w przypadku których dokumentacja podlega uprzedniej weryfikacji (przegląd ex ante – prior review) ze strony Banku, zawarte są w uzgodnionym z Bankiem Planie Realizacji Zamówień. Pozostałe procedury zamówień będą podlegały, w sposób wyrywkowy, przeglądom ex post (ex post – post review) ze strony Banku. Jedno na dziesięć zamówień w ramach Projektu będzie przedmiotem takiego przeglądu ex post. Ogólny Plan Realizacji Zamówień oraz szczegółowy Plan na pierwsze 18 miesięcy zatwierdzone zostały przez Bank.

Zgodnie ze standardem Banku Światowego progi kwotowe dla celów kwalifikowania procedur przetargowych wynikających z wartości zamówienia ustalane są przez Bank w USD. Ponieważ w Projekcie wykorzystywane są do rozliczeń takie waluty jak EUR i PLN, przyjęto przy szacowaniu wartości zamówień w EUR kurs 1,3 USD = 1 EUR oraz 1 EUR = 4,16 PLN. Wszystkie progi kwotowe w Planie i oszacowane wartości zamówień są kwotami brutto.

7.1 Progi przetargowe

Tabela 7. 1. Towary, roboty i usługi niekonsultingowe

Lp.	Tryb zamówienia	Tryb zamówienia (wartość brutto)	Uwagi
1	ICB oraz LIB (towary i systemy informatyczne)	Towary > 1 500 000 EUR	
2	NCB (towary i systemy informatyczne)	Towary < 1 500 000 EUR	
3	ICB (roboty)	Roboty > 15 400 000 EUR	W przypadku zamówień o równowartości 15 400 000 EUR lub wyższej, które mają być współfinansowane przez BŚ, BRRE i UE. Ogłoszenia o przetargu należy dodatkowo zamieszczać w U.N. Development Business, Europe Journal of Procurement oraz w polskim Biuletynie Zamówień Publicznych.
4	NCB (roboty)	Roboty < 15 400 000 EUR	Polski tryb przetargu nieograniczonego zgodnie z Rozdziałem 3, Dział 1, Ustawy o zamówieniach publicznych, lub National Competitive Bidding (NCB) dla zamówień o wartości do 15 400 000 EUR
5	ICB (usługi niekonsultingowe)	Wsparcie techniczne (TS) > 1 500 000 EUR	
6	NCB (usługi niekonsultingowe)	Wsparcie techniczne (TS) < 1 500 000 EUR	
7	Shopping (zakupy)	Roboty < 150 000 EUR Towary < 80 000 EUR	
8	Direct Contracting (zamówienia z wolnej ręki)	Nie dotyczy	

7.2 Procedury przetargowe

7.2.1 Zamówienia na roboty

Projekt zapewni infrastrukturę ochrony przeciwpowodziowej i realizację związanych z tym działań na trzech odrębnych obszarach (rozbudowa i przebudowa obwałowań oraz polderów, poprawa przepływu wód powodziowych, prace pogłębiarskie, budowa suchych zbiorników, itp.): (i) Śródkowa i Dolna Odra; (ii) Kotlina Kłodzka oraz (iii) Górna Wisła.

Postępowania przetargowe dotyczące kontraktów na rozbudowę, przebudowę oraz inne duże roboty budowlane zostaną przeprowadzone zgodnie z procedurą międzynarodowego przetargu nieograniczonego (ICB), po wstępnej kwalifikacji. W celu przeprowadzenia takich postępowań należy wykorzystać najnowsze wersje Standardowych Dokumentów Przetargowych: Zamówienia na roboty oraz Przewodnik Użytkownika, kwiecień 2015.

Możliwe są zamówienia o mniejszej wartości, poniżej 15,4 mln EUR (wartość brutto), których można udzielić, stosując tryb krajowego przetargu nieograniczonego (NCB) – zgodnie z polską Ustawą o zamówieniach publicznych i trybem przetargu nieograniczonego. Jednakże, opierając się na doświadczeniach zdobytych przez istniejące już JWP w obecnie realizowanym Projekcie Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry w odniesieniu do przeprowadzania przetargów w oparciu o Standardowe Dokumenty Przetargowe (SBD) Banku dla zamówień na roboty i stosowania kontraktów FIDIC, niektóre JWP mogą zdecydować się na zastosowanie procedury ICB dla zamówień poniżej 15,4 mln EUR. Niemniej jednak, w przypadku zamówień o wartości poniżej 15,4 mln EUR, jeśli JWP zdecydują się zastosować procedurę NCB pozwalającą na przeprowadzenie przetargu nieograniczonego na podstawie Ustawy o zamówieniach publicznych, Bank sprawdzi dokumenty i uzgodni odpowiednie SBD. Przykładowe standardowe dokumenty przetargowe dla procedury NCB zostały już przygotowane i uzgodnione z Bankiem Światowym.

W przypadku zamówień na roboty budowlane o bardzo małej wartości szacowanej na kwotę nieprzekraczającą 150,000 EUR można zastosować tryb zamówień „Shopping” (zakupy).

7.2.2 Zamówienia na towary i usługi niekonsultingowe

Projekt jeszcze bardziej wzmocni krajowy system prognozowania powodzi oraz zdolności operacyjne w południowej Polsce dzięki bardziej zaawansowanym urządzeniom i matematycznym modelom symulacyjnym. W przypadku wszystkich postępowań przetargowych w trybie ICB dotyczących zamówień o wartości powyżej 1,5 mln EUR należy stosować najnowszą wersję SBD Banku dla towarów. W przypadku zamówień o wartości poniżej 1,5 mln EUR można stosować standardowe dokumenty przetargowe dla towarów dla procedury NCB, a w przypadku towarów, których wartość została oszacowana na 80 000 EUR za zamówienie, można stosować tryb zamówień „Shopping” (zakupy).

W przypadku zamówień informatycznych realizowanych w ramach Komponentu 4 można zastosować następujące procedury realizacji zamówień: (i) **procedura dla towarów** – dla sprzętu ogólnego przeznaczenia i dostępnego w sklepach oprogramowania (bez indywidualnych rozwiązań zgodnie z potrzebami klienta) w oparciu o SBD dla towarów; (ii) **procedura dla usług konsultingowych** – jeżeli wartość dostawy sprzętu i oprogramowania stanowiącej część zamówienia jest na minimalnym poziomie, na przykład mniej

niż 20 procent szacowanej wartości zamówienia, można zastosować procedurę wyboru konsultanta, korzystając ze standardowego zaproszenia do składania ofert (Request for Proposals - RFP) opracowanego przez Bank; (iii) **SBD dla zamówień informatycznych z jednoetapowym lub dwuetapowym postępowaniem przetargowym** – jeśli zamówienie obejmuje następujące elementy: towary i usługi o krytycznym znaczeniu, zaawansowany technicznie sprzęt wymagający kompetentnego porównania parametrów eksploatacyjnych i przeprowadzenia szczególnego szkolenia, wartość pakietów oprogramowania jest dominująca, dodatkowe wymagania dotyczące instalacji i wsparcia technicznego, projektowanie oprogramowania, przystosowanie lub rozwój oprogramowania na dużą skalę, wymagania w stosunku do dostawcy, aby kontynuował obsługę sprzętu po zakończeniu instalacji oraz w przypadku zamówień wymagających wyceny zarówno samej inwestycji jak i kosztów bieżących obsługi (przez cały okres użytkowania).

Usługi logistyczne w zakresie szkoleń i warsztatów związanych ze wsparciem technicznym należy zamawiać jako usługi niekonsultingowe.

7.2.3 Usługi konsultingowe

Jednostki Wdrażania Projektu będą wspierane przez zespoły wsparcia technicznego. Usługi konsultingowe świadczone w ramach Projektu obejmować będą między innymi wsparcie techniczne, opracowywanie studiów wykonalności, wstępnych projektów i projektów budowlanych oraz dokumentacji przetargowej dla kontraktów na roboty jak również nadzór nad dużymi kontraktami na roboty, prowadzenie procesu pozyskiwania gruntów, przeprowadzanie badań środowiskowych, przygotowywanie dokumentacji związanej z zarządzaniem finansowym oraz wszelkich raportów.

Postępowania przetargowe należy prowadzić zgodnie z Instrukcją Banku Światowego: Zamówienia towarów, robót i usług niekonsultingowych realizowane przez Pożyczkobiorców Banku Światowego w ramach pożyczek MBOiR oraz kredytów i grantów MSR, styczeń 2011, ze zmianami z dn. 1 lipca 2014 r., oraz zgodnie z postanowieniami przewidzianymi w Umowie Pożyczki. W przypadku zadań o szacunkowej wartości stanowiącej równowartość 230,000 EUR za zamówienie, krótka lista może zawierać wyłącznie konsultantów krajowych zgodnie z postanowieniami punktu 2.7 Instrukcji Banku Światowego dotyczącej konsultantów.

7.3 Weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy

Bank Światowy będzie weryfikował postępowania przetargowe prowadzone przez JWP. Zamówienia, które nie podlegają uprzedniej weryfikacji ze strony Banku (przegląd ex ante – prior review), będą podlegać, na zasadzie losowej, przeglądowi ex post (post review) dokonанemu przez Bank albo audytora, zgodnie z procedurami określonymi w Załączniku nr 1 Instrukcji Banku Światowego dotyczących odpowiednio zamówień i konsultantów. Jedno zamówienie na dziesięć spośród zamówień realizowanych w ramach Projektu będzie podlegać przeglądowi ex post ze strony Banku. Przegląd ex post dokumentów przetargowych będzie zazwyczaj odbywał się w czasie misji wspierającej Banku lub też Bank może zażądać dostępu do wszelkich dokumentów kontraktowych w dowolnym czasie.

Zamówienie, którego szacunkowa wartość była poniżej progu wymagającego dokonania przeglądu ex ante określonego w Planie Realizacji Zamówień, podlegać będzie przeglądowi ex ante zamiast przeglądu ex post, jeśli oferta finansowa wybranej firmy przekracza taki próg. Całość dokumentacji związanej z postępowaniem przetargowym, która już przeszła wymagany proces administracyjny, w tym raport z oceny i rekomendacja dotycząca udzielenia zamówienia, zostanie przekazana do Banku w celu dokonania przeglądu ex ante i wydania „no objection” przed udzieleniem zamówienia.

W przypadku odwrotnym, tj. kiedy oferta finansowa wybranej firmy jest poniżej progu wymagającego przeglądu ex ante, proces przeglądu ex ante będzie kontynuowany. W pewnych okolicznościach Bank może zażądać przeprowadzenia procesu uprzedniej weryfikacji w odniesieniu do kontraktu, którego wartość jest poniżej progu wymagającego dokonania przeglądu ex ante określonego w Planie Realizacji Zamówień, na przykład w przypadku skargi, kiedy Bank uznał, iż ma ona charakter poważny. Również w przypadku, kiedy tryb wyboru wymaga dokonania zmiany z powodu wyższych lub niższych szacunków kosztów niż poprzednio szacowano, na przykład z trybu NCB na ICB lub odwrotnie, Plan Realizacji Zamówień zostanie zmieniony i przesłany do Banku celem weryfikacji i wydania „no objection”.

7.3.1 Towary i roboty oraz usługi niekonsultingowe. Progi kwotowe dla przeglądu ex ante oraz przeglądu ex post

Decyzje dotyczące realizacji zamówień, które podlegają przeglądowi ex ante ze strony Banku, zgodnie z postanowieniami Załącznika 1 Instrukcji Banku Światowego dotyczącej zamówień: Progi kwotowe dla obowiązujących trybów zamówień (nie ograniczające się do poniższej listy) ustalane są przez Bank Światowy i uzgadniane z Pożyczkobiorcą na podstawie oceny możliwości jednostki wdrożeniowej.

7.3.1.1 Progi kwotowe

Tabela 7.2 przedstawia progi kwotowe dla poszczególnych metod wyboru wykonawców, powyżej których należy przekazać do Banku Światowego dokumenty celem uprzedniej weryfikacji. Takie dokumenty zostają przekazane za pośrednictwem BKP.

Tabela 7.2. Progi kwotowe, powyżej których wymagana jest poprzedzająca weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy.

Lp.	Tryb zamówienia	Tryb zamówienia (wartość brutto)	Uwagi
1	ICB (towary i systemy informatyczne)	Towary > 2 800 000 EUR	Wszystkie zamówienia w trybie ICB o wartości powyżej 2,8 mln EUR podlegają przeglądowi ex ante
2	NCB (towary i systemy informatyczne)		Pierwsze zamówienie
3	ICB (roboty)	Roboty > 15 400 000 EUR	Wszystkie zamówienia w trybie ICB podlegają przeglądowi ex ante
4	NCB (roboty)		Pierwsze zamówienie
5	ICB (usługi niekonsultingowe)	Wsparcie techniczne (TS) > 1 500 000 EUR	Wszystkie zamówienia w trybie ICB o wartości powyżej 1,5 mln EUR podlegają przeglądowi ex ante

Lp.	Tryb zamówienia	Tryb zamówienia (wartość brutto)	Uwagi
6	NCB (usługi niekonsultingowe)	Wsparcie techniczne (TS) < 1 500 000 EUR	Pierwsze zamówienie
7	Shopping (zakupy)	Roboty < 150 000 EUR Towary < 80 000 EUR	Wszystkie zamówienia w trybie Shopping podlegają przeglądowi ex post
8	Direct Contracting (zamówienia z wolnej ręki)	Towary i roboty > 70 000 EUR	Zamówienia z wolnej ręki o wartości powyżej 70 000 EUR. Wszystkie zamówienia z wolnej ręki powinny spełniać wymagania określone w pkt. 3.7 Instrukcji Banku Światowego dotyczącej zamówień

7.3.1.2 Poprzedzająca weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy na etapach postępowania

Etapy postępowania przetargowego, przy których wymagany jest wstępny przegląd lub akceptacja przez Bank dokumentów związanych z prowadzonym postępowaniem przetargowym (przegląd ex ante) opisane są w tabeli 7.3.

Tabela 7.3. Poprzedzająca weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy.

Etap postępowania	Weryfikacja przez Bank	
	inne działania	No-objection Banku
Draft PQD (Dokumentacja Prekwalifikacyjna)/ Uzupełnienie (Addendum), Zaproszenie do prekwalifikacji		No-objection jest wymagane
PQER (Raport z prekwalifikacji)		No-objection jest wymagane
Draft BD (Dokumentacja Przetargowa), IFB (Zaproszenie do złożenia oferty)/Uzupełnienie (Addendum)		No-objection jest wymagane
Protokoły (np. ze spotkania z oferentami itp.)	Protokoły powinny być przechowywane przez JWP i podlegają przeglądowi „post review”.	
BER (Raport z oceny ofert) wraz z rekomendacją wyboru Wykonawcy		No-objection jest wymagane
Wniosek o przedłużenie ważności ofert		Pierwszy wniosek o przedłużenie, więcej niż o 4 (cztery) tygodnie, wymaga No-objection. Wszelkie kolejne wnioski o przedłużenie, bez względu na okres nie wymagają No-objection.
Skargi oferentów	Wymagany jest przegląd przez Bank Światowy oraz komentarz do skargi i proponowanej odpowiedzi	
Podpisany Kontrakt	Jedna potwierdzona kopia umowy, gwarancja zaliczki i zabezpieczenia należytego wykonania umowy (jeżeli są wymagane) muszą być dostarczone do Banku niezwłocznie po podpisaniu Kontraktu	

7.3.2 Usługi konsultingowe

7.3.2.1 Progi kwotowe

Decyzje dotyczące wyboru konsultantów podlegają przeglądowi ex ante ze strony Banku zgodnie z postanowieniami Załącznika 1 Instrukcji Banku Światowego dotyczącej konsultantów.

Tabela 7.4. Progi kwotowe, powyżej których wymagana jest uprzednia weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy.

Lp.	Tryb zamówienia	Tryb zamówienia (wartość brutto)	Uwagi
1	Firmy QCBS, FBS, LCS	Powyżej 900 000 EUR	Wszystkie projekty opisu przedmiotu zamówienia (TOR) podlegają przeglądowi ex ante ze strony Banku
2	Firmy CQS	Wszystkie zamówienia podlegają przeglądowi ex post	Poniżej 230 000 EUR
3	Firmy - wybór z wolnej ręki (Single Source Selection - SSS)	Powyżej 7 000 EUR	Wszystkie zamówienia realizowane w trybie SSS powinny spełniać wymagania określone w pkt. 3.8 i 3.9 Instrukcji Banku Światowego dotyczącej konsultantów
4	Konsultanci indywidualni	Wszystkie zamówienia podlegają przeglądowi ex post	
5	Konsultanci indywidualni - wybór z wolnej ręki (Sole – Source)	Powyżej 7 000 EUR	Należy przedstawić uzasadnienie, które spełnia wymagania określone w pkt. 5.4 Instrukcji Banku Światowego dotyczącej konsultantów

7.3.2.2 Poprzedzająca weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy na etapach postępowania

Etapy postępowania przetargowego, przy których wymagana jest wstępny przegląd lub akceptacja przez Bank dokumentów związanych z wyborem Konsultanta (przegląd ex ante) opisane są w tabeli 7.5.

Tabela 7.5. Poprzedzająca weryfikacja dokumentów przez Bank Światowy.

Etap postępowania	Weryfikacja przez Bank	
	inne działania	No-objection Banku
REOI (Zaproszenie do wyrażenia zainteresowania)		Wymagana jest zgoda specjalisty ds. zamówień Banku
RfP (Zaproszenie do złożenia oferty) / Uzupełnienie (Addendum)		No-objection jest wymagane

Etap postępowania	Weryfikacja przez Bank	
	inne działania	No-objection Banku
Protokoły (np. ze spotkania z oferentami itp.)	Protokoły powinny być przechowywane przez JWP i podlegają przeglądowi „post review”.	
Krótką listą		No-objection jest wymagane
Ocena Techniczna (Raport z oceny ofert technicznych) wraz z rekomendacją wyboru Wykonawcy		No-objection jest wymagane
Ocena Końcowa (Raport z oceny ofert technicznych i finansowych) wraz z rekomendacją wyboru Konsultanta		
Pierwszy Wniosek o przedłużenie ważności ofert		No-objection jest wymagane
Parafowany projekt wynegocjowanej umowy wraz z protokołem z negocjacji		No-objection jest wymagane
Skargi Konsultantów	Wymagany jest przegląd przez Bank Światowy i komentarz do skargi i proponowanej odpowiedzi	
Kontrakt	Jedna potwierdzona kopia umowy, gwarancja zaliczki i zabezpieczenia należytego wykonania umowy (jeżeli są wymagane) muszą być dostarczone do Banku niezwłocznie po podpisaniu Kontraktu	

7.4 Plan Realizacji Zamówień

Ogólny Plan Realizacji Zamówień oraz szczegółowy Plan na pierwsze 18 miesięcy zatwierdzone zostały przez Bank. Zadania inwestycyjne zostały połączone w 20 kontraktów, a liczba dużych kontraktów na roboty, towary i usługi wynosi 36 (razem z Komponentem 5). Plan Realizacji Zamówień powinien określać, które zamówienia podlegają procedurze prekwalfikacji zgodnie z postanowieniami punktów 2.9 oraz 2.10 odpowiedniej Instrukcji Banku Światowego.

Plan Realizacji Zamówień zamieszczony został w Załączniku 7.1.

7.5 Generalne zasady postępowania jednostek przy realizacji zamówień

7.5.1 Plan Realizacji Zamówień

Jednostki Wdrażania Projektu (JWP) odpowiedzialne za kontrakty, zobowiązane są do przekazywania propozycji aktualizacji Planu Realizacji Zamówień co najmniej raz do roku, nie później jednak

niż do 15 grudnia każdego roku realizacji Projektu. Za koordynację aktualizacji Planów Realizacji Zamówień odpowiedzialne jest BKP. W przypadku zmian w Planie Realizacji Zamówień, każdorazowo przed rozpoczęciem postępowania przetargowego Jednostka Wdrażania Projektu zobowiązana jest do przekazania propozycji jego aktualizacji do Biura Koordynacji Projektu.

Każda aktualizacja lub zmiana Planu Realizacji Zamówień wymaga sprawdzenia przez Bank Światowy i uzyskania klauzuli „no objection”.

Pierwszy PP i jego kolejne aktualizacje będą publikowane na zewnętrznej stronie internetowej Banku. Plan Realizacji Zamówień z dnia 30 lipca 2015 roku została przyjęta przez Bank Światowy 18 sierpnia 2015 r. i został opublikowany na stronie internetowej Banku.

7.5.2 Dokumenty przetargowe

Dokumenty przetargowe podlegające wstępnemu przeglądowi (prior review) przez Bank Światowy, po zweryfikowaniu i zatwierdzeniu przez Jednostkę Wdrażania powinny zostać przekazane do Biura Koordynacji Projektu celem weryfikacji i przesłania do oceny przez Bank Światowy i wydania klauzuli „no objection” lub zgłoszenia uwag i propozycji zmian. Dokumentacja powinna mieć zawartość zgodną z wytycznymi Banku Światowego i być przekazana w języku polskim i angielskim. W przypadku stosowania procedury NCB, dokumentacja przetargowa może być przygotowana tylko w języku polskim.

Dokumenty przetargowe, które nie podlegają wstępnemu przeglądowi przez Bank Światowy, powinny być przedkładane do Biura Koordynacji Projektu celem uzgodnienia.

Wzory standardowych dokumentów przetargowych, które Zamawiający zobowiązany jest stosować są:

- zamieszczone na zewnętrznej stronie internetowej Banku Światowego
<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/PROJECTS/PROCUREMENT/0,,contentMDK:20062006~menuPK:84284~pagePK:84269~piPK:60001558~theSitePK:84266,00.html>

Dla POPDOW obowiązujące daty dokumentów, które należy stosować są opisane jako: „Dokumenty, które należy stosować do projektów, dla których Nota Koncepcyjna została opracowana 15 stycznia 2011 r lub później”.

- dla procedury NCB, Bank Światowy zaakceptował następujące przykładowe wzory dokumentów:
 - Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia;
 - Wzór umowy;
 - Ogłoszenie o zamówieniu;
 - Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia.

Dokumenty te zostaną przekazane przez BKP jednostkom, które będą realizowały kontrakty w trybie procedury NCB.

7.5.3 Postępowania przetargowe

Jednostki Wdrażania Projektu odpowiadają za przygotowanie i przeprowadzenie postępowań przetargowych oraz zachowanie wszystkich wymagań i standardów.

1) Jednostki Wdrażania Projektu są odpowiedzialne w szczególności za:

- a) Opracowanie, aktualizację i uzgadnianie z BKP Planu Realizacji Zamówień (PP);
- b) Przygotowanie i przeprowadzenie procesu udzielania zamówienia oraz za zapewnienie, że spełnione są wszystkie wymagania i standardy;
- c) Wybór właściwego trybu postępowania przetargowego;
- d) Przygotowanie i uzgodnienie z BKP dokumentacji przetargowej, a za pośrednictwem BKP - również z Bankiem Światowym, gdy jest to wymagane;
- e) Wybór konsultanta wsparcia technicznego, wykonawców robót zgodnie z procedurami, w tym ocena ofert oraz udzielenie zamówienia;
- f) Zarządzanie zawartymi kontraktami.

2) Biuro Koordynacji Projektu będzie odpowiedzialne m.in za:

- a) Monitorowanie i sporządzanie aktualizacji Planu Realizacji Zamówień (Procurement Plan);
- b) Monitoring i koordynację realizowanych przez jednostki oraz BKP zamówień;
- c) Przygotowanie do ogłoszenia GPN i zapewnienie opublikowania w odpowiednich publikatorach. Monitorowanie zgłoszeń firm i udzielanie odpowiedzi;
- d) Ocenę, analizę i weryfikację dokumentacji przetargowych przygotowanych przez Jednostki Wdrażania Projektu pod kątem zgodności z procedurami Banku Światowego;
- e) Doradztwo i kontrolę nad Jednostkami Wdrażania Projektu w zakresie stosowania procedur zamówień wg standardów Banku Światowego;
- f) Wnioskowanie do BŚ o wydanie dla dokumentacji przygotowanych przez jednostki klauzuli No objection, tam gdzie jest to wymagane;
- g) Prowadzenie sprawozdawczości z zakresu realizacji zamówień.

7.5.4 Ogłoszenia o przetargach oraz ich publikacja

Jednostki Realizujące Projekt zobowiązane są opracować zawiadomienia i szczegółowe ogłoszenia o przetargu dotyczące realizowanych przez nie zamówień. JRP powinny zamieścić takie ogłoszenie w co najmniej jednej gazecie o zasięgu ogólnokrajowym w Polsce lub w dzienniku urzędowym, bądź też na stronie internetowej lub elektronicznym portalu o szerokiej grupie użytkowników ze swobodnym dostępem krajowym i międzynarodowym, w języku angielskim oraz w języku narodowym.

Szczegółowe ogłoszenia o przetargu dotyczącego zamówień, w przypadku których postępowanie przetargowe jest prowadzone w trybie międzynarodowego przetargu nieograniczonego (ICB) zgodnie z procedurą Banku Światowego, oraz dotyczącego zamówień na usługi konsultingowe należy zamieścić w UN Development Business, na zewnętrznej stronie internetowej Banku oraz w polskim Biuletynie Zamówień Publicznych i Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Jednostki Realizujące Projekt odpowiadają za przekazanie ogłoszeń do Biura Koordynacji Projektu w celu ich publikacji w UN Development Business, na zewnętrznej stronie internetowej Banku (poprzez przesłanie ich do Banku Światowego). Jednostki Realizujące Projekt odpowiadają za zamieszczenie ogłoszeń w innych publikatorach.

7.5.5 Wprowadzanie zmian w kontraktach

Zmiany do zawartych kontraktów należy wprowadzać wyłącznie w uzasadnionych przypadkach. Zasady wprowadzania zmian określone są w Instrukcjach Banku Światowego. Każdorazowo w przypadku konieczności zmiany, która wymaga wydania przez Bank Światowy klauzuli „no objection”, Jednostka Wdrażania Projektu zobowiązana jest przygotować i przesłać, wśród wymaganych dokumentów, projekt zmiany, uzasadnienie dla jej wprowadzenia, zestawienie aneksów do kontraktu ze wskazaniem, jakie zmiany zostały wprowadzone w kontrakcie, oraz informację, jaka kwota z wartości kontraktu została już wydatkowana. Dokumentację taką należy przekazać w języku polskim i angielskim.

W przypadku zmian nieistotnych, które nie wymagają uzyskania klauzuli „no objection”, należy je uzgodnić z BKP przed ich wprowadzeniem przez Jednostkę Wdrażania Projektu.

Kopię podpisanego aneksu do kontraktu, wraz z uzasadnieniem i zestawieniem aneksów, o których jest mowa powyżej, należy przekazać do BKP niezwłocznie po podpisaniu w dwóch wersjach językowych. Dokumenty takie zostaną przekazane do Banku Światowego celem archiwizacji.

7.5.6 Mechanizm protestów i skarg

Protesty i skargi wpływające w trakcie postępowania przetargowego prowadzonego zgodnie z procedurami Banku Światowego rozpatrywane są docelowo przez Bank Światowy. Wyjątkiem są protesty i skargi otrzymane w postępowaniu przetargowym prowadzonym w oparciu o procedurę NCB rozpatrywane są zgodnie z trybami odwoławczymi określonymi w polskim Prawie Zamówień Publicznych, które wskazane jest w umowie pożyczki.

Ze względu na różny charakter i tryb wniesienia skargi lub protestu, stosowane mogą być różne mechanizmy ich rozpatrywania.

Mechanizm rozpatrywania skarg/ protestów ze względu na etap na którym zostały one zgłoszone::

(i) Skarga/protest otrzymane od Oferenta przez JWP.

Skarga/protest, uzupełniona o komentarz jednostki wraz z proponowanymi działaniami powinna zostać przekazana niezwłocznie do BKP. Podjęte zostaną kolejne działania stosownie do etapu postępowania przetargowego, na którym taki protest została zgłoszona. BKP niezwłocznie też informuje Bank Światowy o wniesieniu skargi/protestu.

(ii) Skarga/protest otrzymane od Oferenta przez BKP.

Skarga/protest, w przypadku przetargu organizowanego przez BKP zostanie uzupełniona o komentarz i podjęte zostaną działania stosownie do etapu postępowania przetargowego, na którym taki protest została zgłoszona. BKP niezwłocznie też informuje Bank Światowy o wniesieniu skargi/protestu.

Skarga/protest, otrzymane w przypadku przetargu organizowanego przez JWP zostanie niezwłocznie przekazana do JWP celem otrzymania od niej komentarza i proponowanych

działań. Podjęte zostaną kolejne działania stosownie do etapu postępowania przetargowego, na którym taki protest została zgłoszony. BKP niezwłocznie też informuje Bank Światowy o wniesieniu skargi/protestu.

(iii) Skarga/protest otrzymane od Oferenta przez Bank Światowy

Skarga/protest zostanie przekazana do BKP celem wyjaśnienia. Podjęte zostaną kolejne działania stosownie do etapu postępowania przetargowego, na którym taki protest został zgłoszony.

(iv) Skarga/protest otrzymane od Oferenta przez inne instytucje zaangażowane we wdrażanie Projektu

Skarga/protest zostanie przekazana do BKP celem wyjaśnienia. Podjęte zostaną kolejne działania stosownie do etapu postępowania przetargowego, na którym taki protest została zgłoszony. BKP niezwłocznie też informuje Bank Światowy o wniesieniu skargi/protestu.

Mechanizm rozpatrywania skarg/ protestów ze względu na etap na którym zostały one zgłoszone:

- (i) **W przypadku otrzymania protestu lub skargi przed upływem terminu składania ofert**, jeżeli będzie to zasadne, uwagi i zalecenia Banku w zakresie określonych działań lub odpowiedzi na skargę zostaną przekazane do BKP, a następnie do JWP.
- (ii) **W przypadku otrzymania protestu lub skargi po otwarciu ofert**, komunikacja będzie się odbywała w następujący sposób: (1) w przypadku kontraktów nie objętych poprzedzającym przeglądem (ex ante) przez Bank, korespondencja lub jej odpowiednie fragmenty, które Bank uzna za stosowne, zostanie wysłana przez Bank do BKP i następnie do JWP, w celu jej przeanalizowania i podjęcia odpowiednich działań. JWP dostarcza do BKP wszystkie istotne dokumenty. Korespondencja dotycząca zarzutów oszustw i korupcji może być traktowana w inny sposób z powodu konieczności zapewnienia poufności. W takich przypadkach Bank dokłada należytej staranności i dyskrecji w przekazywaniu Kredytobiorcy informacji, które uznane zostały za właściwe. (2) W przypadku zamówień podlegających przeglądowi ex ante, Bank przeanalizuje korespondencję w porozumieniu z BKP i JWP. Jeśli do zakończenia procesu oceny potrzebne będą dodatkowe informacje, będą one uzyskane z JWP. Jeżeli będą potrzebne dodatkowe informacje lub wyjaśnienia od oferentów, Bank poprosi PIU (przez BKP) o ich uzyskanie oraz skomentowanie lub uwzględnienie, w odpowiednich przypadkach, w raporcie z oceny ofert. Przegląd Banku nie zostanie zakończony, do czasu, aż korespondencja zostanie w pełni przeanalizowana i rozważona.
- (iii) **Jeśli protest/skarga pojawiają się przed udzieleniem zamówienia**, skarga powinna zostać wzięta pod uwagę podczas przyznawania zamówienia.
- (iv) **Jeśli protest/skarga pojawiają się po publikacji ogłoszenie o wyborze**, kopia skargi/protestu, wraz z komentarzem JWP dotyczącym poszczególnych kwestii podniesionych w skardze oraz projekt odpowiedzi JWP zostaną przesyłane przez BKP do Bank w celu przeglądu i wyrażenia opinii.

7.5.7 Zarządzanie kontraktem

Realizacja kontraktu jest najbardziej newralgicznym elementem zamówienia. Zarządzanie kontraktami można zdefiniować jako wielostopniowy proces trwający przez cały czas realizacji umowy, który zapewnia, że jej strony wypełniają swoje zobowiązania umowne mające na celu dostarczenie szczegółowych celów określonych w umowie.

Głównym celem zarządzania kontraktami jest zapewnienie osiągnięcia celów określonych w umowie (dostawa towarów, świadczenie usług lub wykonywanie robót budowlanych) w odpowiednim czasie przy osiągnięciu odpowiedniej jakości za określoną cenę. W praktyce oznacza to optymalizację efektywności procesów, równoważenie kosztów i ryzyk w zestawieniu z produktami i rezultatami oraz idealne dążenie do ciągłej poprawy wydajności przez cały okres obowiązywania umowy.

8 Zarządzanie finansami

(kontakt do BKP OPDOW w zakresie koordynowania zarządzania finansami: Aneta Drożdż; Kontroler Finansowy Projektu; al. Jaworowa 9, 53-123 Wrocław, tel. 71 787 86 90, e-mail: adrozd@odrapcu.pl)

Finansowanie Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły, przepływ środków, procedury sprawozdawczo – rozliczeniowe.

Zasady zarządzania finansami Projektu obejmują planowanie i budżetowanie, rachunkowość, kontrolę wewnętrzną, przepływ funduszy, sprawozdawczości finansowej oraz ustalenia audytu podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań wspieranych przez Bank Światowy. W tym celu Bank Światowy wymaga od Kredytobiorcy – Rządu RP – zapewnienia prawidłowych zasad zarządzania finansowego, które są do zaakceptowania przez Bank, i które zagwarantują, że wpływy z pozyskanego finansowania Kredytobiorca wykorzysta do celów, dla których finansowanie zostało udzielone. Tam, gdzie jest to możliwe, Bank oczekuje, że zasady zarządzania finansowego będą zgodne z rozwiązaniami instytucjonalnymi kraju Kredytobiorcy oraz zapewnią ich wzmocnienie. Warunki wdrażania Projektu są do zaakceptowania, jeżeli zapewnione zostaną zasady prawidłowego rejestrowania wszystkich transakcji i sald, co umożliwi też przygotowanie okresowych, rzetelnych sprawozdań finansowych, ochrony aktywów projektu i będą stanowić podstawę dla ustaleń audytu, do zaakceptowania przez Bank.

8.1 Źródła finansowania

W Projekcie przewidziane zostały następujące źródła finansowania:

1. Środki pożyczki Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju;
2. Środki kredytu Banku Rozwoju Rady Europy;
3. Środki Funduszu Spójności Unii Europejskiej;
4. Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
5. Środki budżetu państwa.

Środki finansowe z pożyczki MBOR oraz kredytu BRRE są wprowadzane do budżetu państwa i ujmowane co roku w rezerwie celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, część 83 pozycja 4.

Do wszystkich opisanych źródeł finansowania zastosowanie mają jednocześnie przepisy prawa krajowego, Środki finansowe z pożyczki Banku Światowego będą wykorzystywane zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki oraz ogólnych warunków odnoszących się zasad wypłaty i procedur zarządzania finansowego Banku Światowego. Ponadto, zgodnie z przepisami prawa krajowego, w tym ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2013 poz. 885 z późn. zm.) środki pożyczki są traktowane jako środki publiczne i stosowane są do nich zasady tych przepisów, w tym dotyczące kontroli wewnętrznej i sprawozdawczości.

Planowany udział finansowania Projektu z poszczególnych źródeł przedstawiono w tabeli 8.1.

Tabela 8.1. Szacunkowe koszty i plan finansowania (w mln EUR)

BŚ	460
BRRE	300
UE (FS)	200
NFOŚiGW	50
budżet państwa	192
Razem	1 202

Są to założenia zgodne z umową pożyczki z BŚ oraz Dokumentem Oceny Projektu (Project Appraisal Document) z 1 lipca 2015 r. Alokacje z poszczególnych źródeł mogą ulec zmianie w trakcie realizacji Projektu.

Plan podziału środków pomiędzy komponenty Projektu przedstawia się następująco:

- 1) Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry (€446 milionów);
- 2) Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej (€239 milionów);
- 3) Ochrona przed powodzią Górnej Wisły (€202 milionów);
- 4) Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania (€124miliony);
- 5) Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów (€73 miliony);
- 6) Nerozdzielone (€118 milionów).

Są to założenia zgodne z umową pożyczki z BŚ oraz Project Appraisal Document (PAD) z 1 lipca 2015 r. W podziale środków pomiędzy podkomponenty założona została pewna rezerwa. Ponadto powyższy plan finansowy może ulec zmianie w trakcie realizacji Projektu.

8.2 Aplikowanie środków na realizację Projektu z międzynarodowych instytucji finansujących i budżetu państwa.

Pożyczkobiorcą (kredytobiorcą) jest Rząd Rzeczypospolitej Polskiej. W imieniu Pożyczkobiorcy środki na realizację Projektu pozyskiwane są przez Ministra Finansów na podstawie aplikacji złożonej przez Ministra Administracji i Cyfryzacji.

Minister Finansów dokonuje pierwszego, zaliczkowego pobrania środków pożyczki MBOR oraz kredytu BRRE. Środki pożyczki MBOR przechowywane są na wydzielonym rachunku natomiast środki BRRE wpływają od razu do budżetu państwa.

8.2.1 MBOiR (BŚ)

W przypadku pożyczki MBOR otwarty zostanie przez Ministra Finansów Rachunek Specjalny w Narodowym Banku Polskim denominowany w Euro, na którym znajdują się środki wypłacone z Rachunku Pożyczki, przed wprowadzeniem ich do budżetu państwa. Rachunek ten zasilany będzie ze środków pożyczki na podstawie raportów kwartalnych FMR, sporządzanych przez BKP. Z Rachunku Specjalnego środki są wypłacane dopiero po złożeniu wniosku do Ministra Finansów przez Ministra Administracji i Cyfryzacji, na podstawie zapotrzebowań zgłaszanych przez jednostki wdrożeniowe.

Płatności z Rachunku Specjalnego mogą być dokonywane jedynie na pokrycie wydatków kwalifikowanych zgodnie z zapisami umowy pożyczki w celu osiągnięcia celów projektu w ramach uzgodnionych jego komponentów, dla określonych Jednostek Wdrażania Projektu, ujęte w Planie Realizacji Zamówień, zleconych zgodnie z procedurami zamówień Banku Światowego. Kwalifikowanymi kategoriami wydatków są: zakup towarów (Goods), roboty (works), usługi nie konsultingowe (non-consulting services), usługi konsultingowe (consultants' services), odszkodowania za przesiedlenia (Resettlement Compensation), szkolenia (Training) i koszty operacyjne (Incremental Operating Costs).

Określenie "Odszkodowania za przesiedlenia" oznacza wydatki poniesione na finansowaniu kosztów zapewnienia odszkodowań i pomocy z tytułu przesiedleń przeprowadzonych w ramach Projektu zgodnie z RPF(Dokumentem ramowym dotyczącym przesiedleń) i stosownego RAP Planem Przesiedleń).

Określenie "Szkolenia" oznacza wydatki (inne niż na usługi konsultantów) poniesione na działania szkoleniowe i związane ze szkoleniem w ramach Projektu, w tym seminaria, warsztaty i wizyty studyjne, koszty podróży i utrzymania dla uczestników szkoleń, wynagrodzenie dla osób prowadzących szkolenie, wynajem obiektów szkoleniowych, przygotowanie i powielanie materiałów szkoleniowych i innych czynności związanych z przygotowaniem i realizacją działań szkoleniowych, zatwierdzone przez Bank.

Określenie "Koszty operacyjne" oznacza koszty poniesione w związku z zarządzaniem Projektem, jego realizacją i monitorowaniem, takie jak: na wynajem powierzchni biurowych, wyposażenie materiałów biurowych, opłat bankowych, komunikacji, utrzymania obiektów i sprzętu, koszty reklamy, tłumaczenia, podróży i nadzoru (w tym czynności w zakresie nadzoru sprawowanego w związku z Projektem, wynagrodzenia kontraktowych i czasowo zatrudnionych świadczących czynności inne niż usługi konsultingowe, oraz z wyłączeniem wynagrodzenia, honorariów i premii członków służby cywilnej Kredytobiorcy).

Udział środków MBOiR w finansowaniu poszczególnych komponentów Projektu oraz poszczególnych kategorii kosztów będzie określany corocznie na podstawie Roczego Planu Pracy (Annual Work Plan). RPP (AWP) będzie opracowywany na podstawie planów zgłoszonych przez jednostki wdrożeniowe zgodnie z Załącznikiem 8.1. Kwota finansowania wydatków w danym roku z pożyczki MBOiR określona w Annual Work Plan oznacza zalecany limit wykorzystania środków pożyczki w danym roku i w razie potrzeby zmieniona ona może być za zgodą Task Team Leader-a. Będzie ona wypadkową zgłoszonych przez jednostki wdrożeniowe planów finansowania poszczególnych podkomponentów w danym roku w podziale na źródła finansowania. Jednostki wdrożeniowe, dokonując wydatków w danym roku, powinny kierować się limitami

zgłoszonymi do RPP (AWP) jako pulą środków do wykorzystania danym okresie, a w przypadku odstępstwa od planu w danym kwartale dążyć do zbilansowania planu w kolejnych okresach, bądź zgłoszenia wniosku o korektę planu.

8.2.2 Bank Rozwoju Rady Europy

Wypłaty środków z kredytu BRRE dokonywane są w transzach zgodnie z postępowaniem prac w Projekcie, w koordynacji z wypłatami z MBOR, na podstawie planu finansowego Projektu RPP (AWP).

Szczegółowe uwarunkowania uruchamiania transz środków BRRE określone zostaną w umowie kredytu. Kolejne transze środków kredytu będą uruchamiane zaliczkowo do budżetu Państwa, i jeżeli będzie to wskazane, w zależności od postępu prac w najbliższych miesiącach.

8.2.3 Środki Funduszu Spójności

Środki Funduszu Spójności przyznane mogą być na zadania kwalifikowane, zgodnie z wymaganiami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, II Oś priorytetowa – Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, III Oś priorytetowa – Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego oraz V Oś priorytetowa – Rozwój transportu kolejowego w Polsce lub też innych działań ustalonych w trakcie realizacji Projektu. Zasady wnioskowania o środki oraz rozliczania określa Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Centrum Unijnych Projektów Transportowych oraz Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

8.2.4 Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Środki budżetu NFOŚiGW przyznane mogą być na zadania kwalifikowane, zgodnie z umowami zawartymi z NFOŚiGW.

8.2.5 Środki budżetu państwa

Dostępność środków budżetu państwa określona jest zaplanowanymi w budżecie państwa wydatkami na realizację Projektu.

8.3 Przepływy finansowe i procedury pozyskiwania środków finansowych

Jednostki Wdrażania Projektu mogą wnioskować o uruchomienie środków na realizację zadań wynikających z Projektu zgodnie z planem finansowym zaakceptowanym przez Komitet Sterujący Projektu.

Jednostki wdrażania opracowują plany finansowe dla zadań przez nie realizowanych w podziale na lata oraz źródła finansowania i przekazują do BKP. Na podstawie planów zgłoszonych przez jednostki, BKP

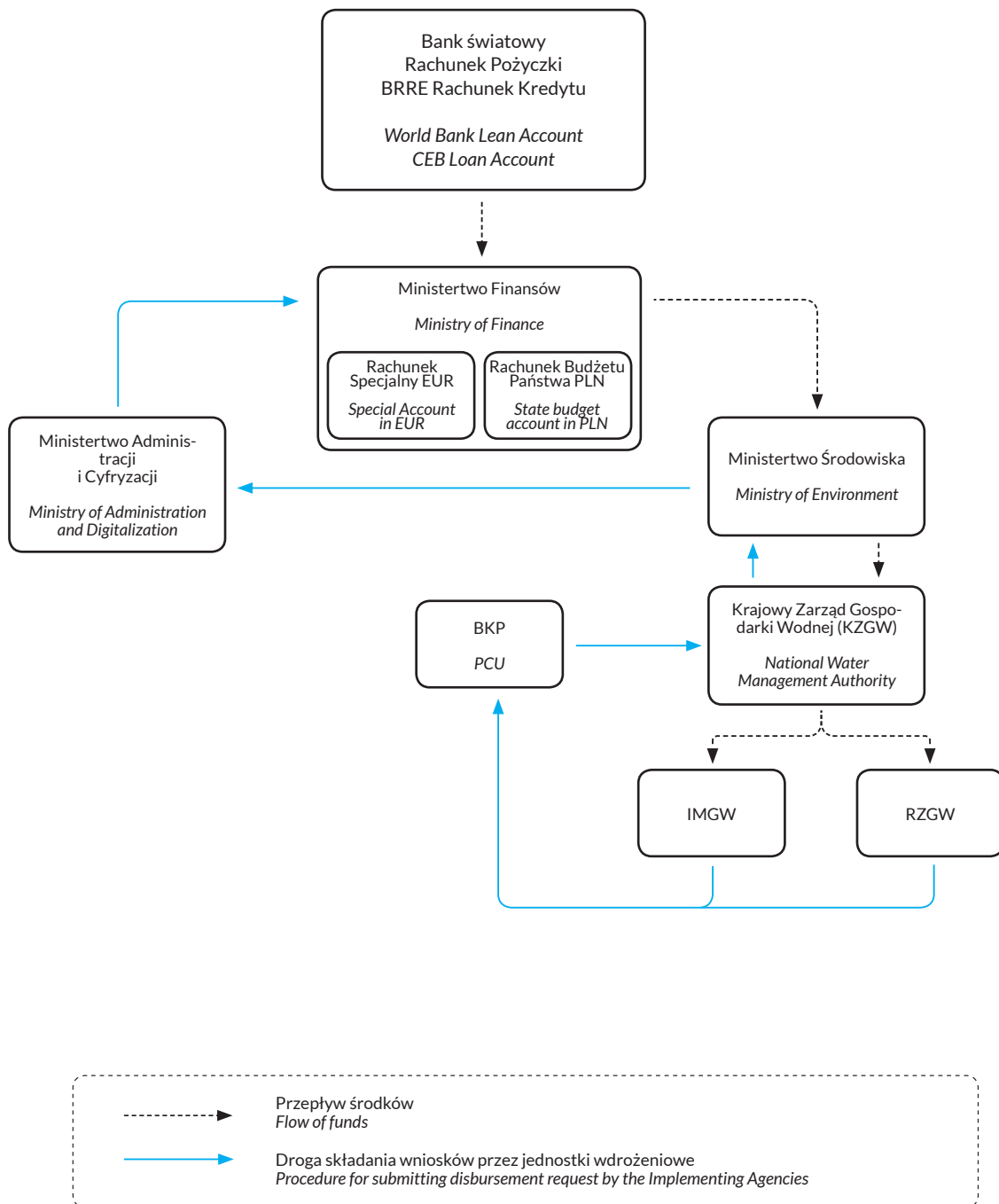
opracowuje plan zbiorczy i przekazuje do Komitetu Sterującego Projektu. Plan finansowy jest aktualizowany w trakcie realizacji Projektu i po akceptacji Komitetu Sterującego przekazywany jest do jednostek wdrażania. Środki na realizację Projektu uruchamiane są przez Ministra Finansów na wniosek dysponenta środków, składanego za pośrednictwem Ministra Administracji i Cyfryzacji. Wnioski opracowywane są przez Biuro Koordynacji Projektu, po otrzymaniu zapotrzebowania z poszczególnych jednostek wdrażania. Przepływ wniosków o uruchomienie środków pokazany jest na rys. 8.1 i 8.2

Zapotrzebowanie jednostki wdrażania powinno wskazywać klasyfikację budżetową i zadaniową oraz opis planowanych wydatków. Zaleca się, aby jednostki wdrażania dostosowały swoje polityki rachunkowości w taki sposób, aby wszystkie kategorie wydatków ponoszone w ramach Projektu i związane ściśle z wdrażaniem zadań inwestycyjnych były klasyfikowane jako jeden paragraf inwestycyjny.

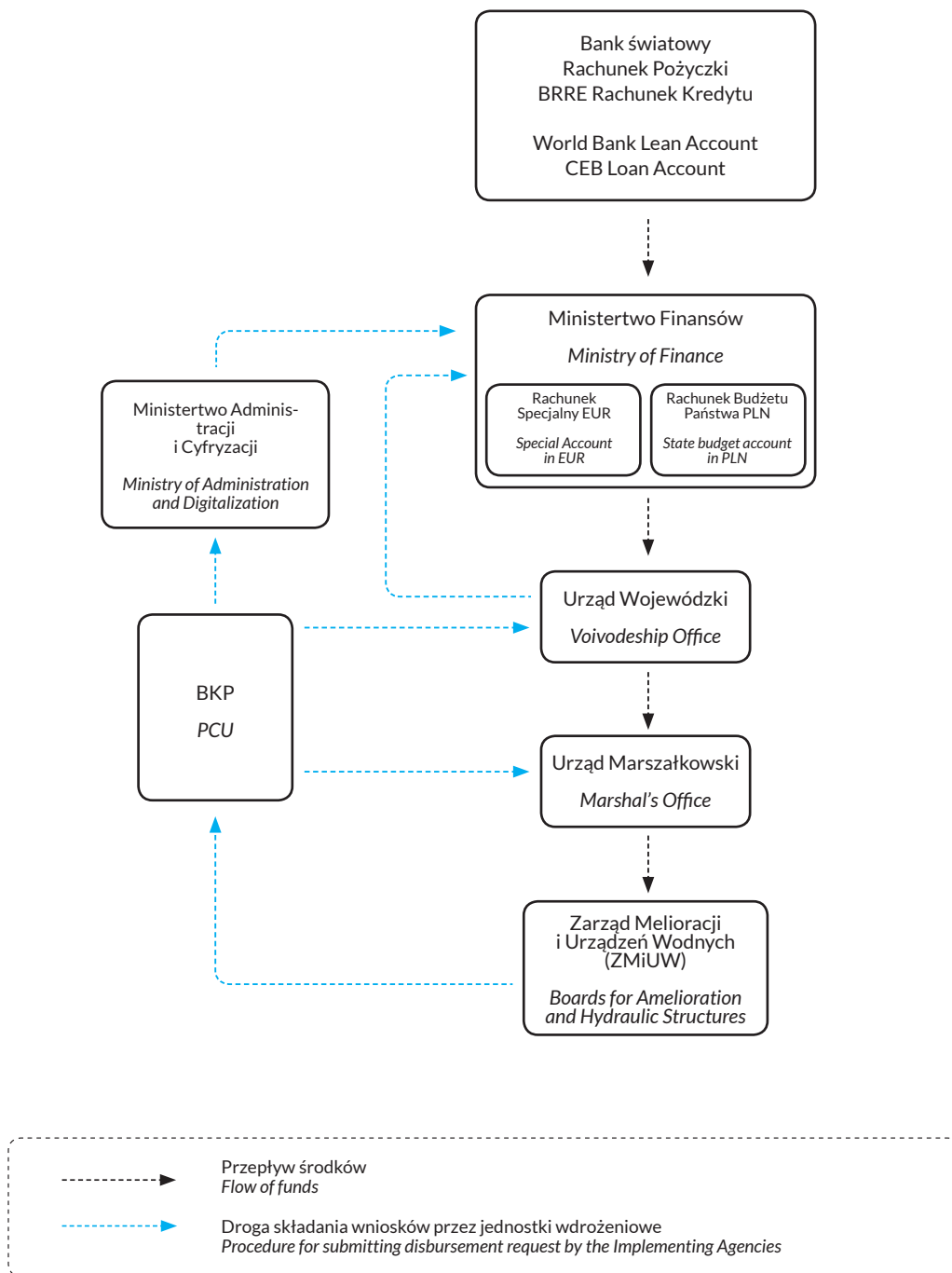
Środki z pożyczki MBOiR i kredytu BRRE wykorzystywane mogą być tylko na finansowanie wydatków kwalifikowanych. Za kwalifikowane uważa się wydatki poniesione w ramach realizacji kontraktów zawartych zgodnie z procedurami przetargowymi MBOiR. Zgodnie z Umową pożyczki z MBOiR za kwalifikowane kategoriami uważa się: zakup towarów (Goods), roboty (works), usługi nie konsultingowe (non-consulting services), usługi konsultingowe (consultants' services), odszkodowania za przesiedlenia (Resettlement Compensation), szkolenia (Training) i koszty operacyjne (Incremental Operating Costs).

Jednostki wdrażania muszą przykładać szczególną wagę do poprawnego planowania wydatków, a wnioski o uruchomienie środków mogą być realizowane tylko przy zachowaniu odpowiedniej realizacji planu. Droga składania wniosków o uruchomienie środków, poczynając od jednostki wdrażania do Ministerstwa Finansów jest ta sama dla środków kredytu MBOiR, BRRE i towarzyszących budżetu państwa i przedstawia się następująco dla poszczególnych jednostek wdrażania:

Rys. 8.1. Droga składania wniosków jednostek wdrażania – państwowych jednostek budżetowych i wydawania decyzji zmieniających plany finansowe jednostek.

Rys. 8.2. Droga składania wniosków jednostek wdrażania – jednostek organizacyjnych samorządu województwa o uruchomienie środków i wydawania decyzji zmieniających plany finansowe jednostek.

8.4 Rozliczanie wydatków ponoszonych przez jednostki wdrażania i sprawozdawczość.

Wymagania rozliczeniowe i sprawozdawcze wynikają z umów pożyczki MBOR i kredytu BRRE oraz potrzeb sprawnego monitoringu realizacji Projektu.

Sprawozdanie finansowe sporządzane będą w oparciu o metodę kasową, zgodnie z tabelą przedstawioną w **Załączniku 8.2**. Załącznik 8.2 jest wzorem przedstawiającym niezbędne dane, natomiast zestawienie rozliczeń może być generowane z systemu MIS i mieć inną formę graficzną.

Jednostki wdrażania będą prowadzić odpowiednią ewidencję kontraktów i wypłat zawierającą wszystkie dane zgodnie z komputerowym programem ewidencji danych dostarczonym przez BKP. Ich działanie w tym zakresie będzie prowadzone zgodnie z instrukcją obsługi tego systemu oraz posiadaną przez JWP dokumentacją źródłową.

Jednostki wdrażania zobowiązane są do przedstawiania w BKP sprawozdania z dokonanych wypłat w formie elektronicznej oraz w formie tabelarycznych zestawień wydatków w okresach miesięcznych. Sprawozdania dostarczane będą nie później niż 10 dni po zakończeniu miesiąca. Tabele zestawień będą zgodne z dokumentacją źródłową dokonanych wypłat. W przypadku przygotowania ich przy wykorzystaniu innego oprogramowania niż MIS, muszą być w pełni zgodne z danymi wprowadzonymi do tego systemu. Jednostki przedstawiają sprawozdanie finansowe w tej samej formie niezwłocznie po upływie każdego kwartału, nie później jednak niż 15 dni po upływie kwartału. Zestawienia podpisywane są przez Kierownika jednostki wdrażania oraz głównego księgowego jednostki.

Na podstawie danych otrzymywanych z jednostek wdrażania, BKP przygotowuje też zbiorcze zestawienia finansowe i finansowe raporty kwartalne (IRF), z wykorzystaniem systemu informatycznego MIS, w terminie 45 dni od końca kwartału. Wzór raportu IRF przedstawiony jest w **Załączniku 8.3**.

Roczne sprawozdania finansowe stanowią podstawę dla audytu Projektu.

8.5 Kontrola wewnętrzna

Projekt będzie wykorzystywał istniejące procedury kontroli wewnętrznej do celów weryfikacji, autoryzacji, księgowości i płatności zgodnie z przepisami polskiej ustawy o finansach publicznych, która wymaga odpowiedniego podziału obowiązków i zasad kontroli. Faktury/rachunki dotyczące wydatków dokonywanych w ramach Projektu muszą być opisane przez osobę merytorycznie nadzorującą zadanie, oraz zaakceptowane przez głównego księgowego oraz kierownika jednostki (Biura Wdrażania Projektu/JRP/JWP). Na odwrocie faktury/rachunku powinna znajdować się jednoznaczna informacja o kwotach sfinansowanych ze środków

MBOR, środków BRRE, środków towarzyszących budżetu państwa.

W miarę potrzeb, BKP OPDO może dokonać audytu finansowego wydatków w jednostkach wdrożeniowych na podstawie wybranej próby do badania. Jednostka wdrożeniowa jest zobowiązana do przedstawienia

konsultantowi BKP wszystkich dokumentów źródłowych dotyczących wybranej do badania płatności. Każdego roku (rozpoczynając od 2016 r) taki audyt będzie przeprowadzany co najmniej w 3 jednostkach wdrożeniowych.

8.6 Monitoring kontraktów

Oprócz modułów księgowych i sprawozdawczych Projektu MIS zawiera również podstawowe narzędzia monitorowania umów, w tym łącznej wartości zamówienia oraz wypłaconych kwot. Bardziej złożone kontrakty wymagają dodatkowego monitorowania umów przez JWP (np. w oparciu o program Excel lub inne narzędzia IT). Taki monitoring powinien obejmować m.in. rezultaty umowy, jednostkową i łączną cenę elementów (jeśli dotyczy), całkowitą kwotę zamówienia, faktury i zapłacone kwoty, zobowiązania. Monitorowanie umów może być wykonywane przez dział techniczny i / lub przez personel finansowy JRP.

8.7 Audyt zewnętrzny

Sprawozdanie finansowe Projektu, w tym wydatków Projektu z wszystkich źródeł finansowania oraz dokonywanych przez wszystkie JWP będzie przedmiotem audytu zewnętrznego przeprowadzanego przez audytora zaakceptowanego przez Bank Światowy. Coroczne audyty sprawozdań finansowych Projektu zostaną dostarczone do Banku Światowego w ciągu sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego, a także na zakończenie Projektu. Jeżeli okres od daty wejścia w życie Projektu do końca roku podatkowego kredytobiorcy jest nie dłuższy niż sześć miesięcy, pierwsze sprawozdanie z audytu projektu może obejmować sprawozdanie finansowe za okres od daty efektywności do końca drugiego roku obrotowego. Rząd Polski poprzez jego odpowiedniego ministra lub wskazany podmiot upublicznia raporty z audytu dla Projektu, w terminie jednego miesiąca od jego otrzymania od audytorów i akceptacji przez Bank, publikując raporty na swojej stronie internetowej. Po formalnym odbiorze przez Bank tych sprawozdań od Kredytobiorcy, Bank będzie również przekazywał je do publicznej wiadomości, zgodnie z polityką Banku Światowego o dostępie do informacji.

Bank Światowy ma również prawo do żądania informacji i dokumentów dotyczących wydatków Projektu współfinansowanego z pożyczki Banku.

Projekt może również być przedmiotem innych audytów i kontroli zgodnie z wymogami innych instytucji finansowych i / lub zgodnie z ustawodawstwem krajowym.

9 Wdrażanie i procedury

Projekt wymaga ścisłej koordynacji ze strony 3 ministerstw: Ministerstwa Środowiska (MŚ) w kwestiach wdrażania Projektu, Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji w kwestiach budżetu ochrony przeciwpowodziowej oraz Ministerstwo Finansów (MF). Innymi kluczowymi jednostkami krajowymi zaangażowanymi w Projekt są: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW), Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW-PIB), Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Agencja Nieruchomości Rolnych (ARN).

Oprócz tego w Projekt aktywnie włączyło się kilka jednostek samorządu terytorialnego, wojewodów i marszałków zaangażowanych województw, starostów powiatów, prezydentów, burmistrzów i wójtów gmin. Wyżej wymienieni funkcjonariusze rządowi i agendy rządowe są organami decyzyjnymi w sprawach dotyczących ochrony środowiska, korzystania z zasobów wodnych, pozwoleń na budowę, zarządzania procesami pozyskiwania gruntów i wydawania ważnych zezwoleń, na przykład na korzystanie z dróg przez transport ciężarowy. Ponadto osoby stojące na czele tych instytucji w istotny sposób mogą ułatwiać kontakty z lokalnymi społecznościami.

Międzyresortowy Komitet Sterujący Projektu (KSP), pod wspólnym przewodnictwem Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji oraz Ministerstwa Środowiska, w którym również bierze udział Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, będzie zajmował się ogólną koordynacją strategiczną, sterowaniem Projektem i kontrolą jakości. Działania KSP będzie wspierał Komitet Roboczy Projektu.

Na poziomie operacyjnym oraz bieżących działań za koordynację i kontrolę jakości nadal będzie odpowiadać Biuro Koordynacji Projektu (BKP) we Wrocławiu, z siedzibą przy al. Jaworowej 9 (w obiekcie Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego), które realizuje obecnie to samo zadanie w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry. BKP zostanie w tym celu rozbudowane, w tym zaangażowany zostanie lokalny personel działający w Krakowie, w pomieszczeniach budynku Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Dyrektor BKP, jako kierownik jednostki organizacyjnej, składa sprawozdania i raportuje z działalności jednostki oraz odpowiada za budżet jednostki. Dyrektor Projektu odpowiada natomiast za koordynację działań w ramach całego Projektu. Raportuje Komitetowi Sterującemu Projektu. Takie rozwiązanie okazało się skuteczne w obecnie realizowanym Projekcie Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry.

BKP tworzyć będą m.in. Dyrektor Projektu, Dyrektor Biura, Zastępca Dyrektora Projektu, Specjalista ds. kontroli finansowej, specjaliści ds. technicznych, specjaliści ds. zarządzania środowiskiem, specjaliści ds. pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne, specjaliści ds. zamówień, księgowi, Specjalista ds. koordynacji, Konsultant ds. nowego Projektu, Specjalista ds. komunikacji oraz personel administracyjny. BKP (wspierane przez specjalistów pracujących w Krakowie) będzie odpowiadać za bieżącą koordynację działań w ramach Projektu, monitorowanie i raportowanie. Ponadto BKP będzie odpowiedzialne za gromadzenie i konsolidację danych finansowych dla całego projektu poprzez system raportowania on-line, opracowywanie dokumentacji związanej z wydatkowaniem środków (wnioski o wypłatę środków, zestawienia wydatków), raportowanie (okresowe i roczne), planowanie finansowe oraz monitorowanie i nadzorowanie przepływu

środków finansowych, jak również za nadzór nad realizacją planów PZŚ i RAP. Mając na uwadze obszar kraju, na jakim będą realizowane inwestycje w ramach Projektu, w celu zapewnienia bezpośredniej pomocy i wsparcia dla JRP odpowiadających za wdrażanie Komponentu 3, w BKP zatrudnieni będą również lokalni specjaliści bezpośrednio działający w Krakowie. W razie wystąpienia takiej konieczności, również specjaliści BKP będą delegowani do określonych miejsc realizacji Projektu, aby zapewnić bezpośredni nadzór i wsparcie dla poszczególnych JRP.

BKP będzie współpracować z Jednostkami Wdrażania Projektu, które muszą powołać swoje JRP. Każda JRP będzie odpowiedzialna za realizację przydzielonych podkomponentów/zadań. Wszystkie JRP będą prowadziły postępowania przetargowe i nadzorowały/monitorowały kontrakty, utrzymywały skuteczne procedury kontroli wewnętrznej, rozliczały się z wydatków w ramach obecnie stosowanych systemów rachunkowych, przyjmowały środki finansowe, dokonywały płatności i dostarczały BKP dokumentację oraz informacje dotyczące wykorzystania środków pożyczki, dokumentację rozliczeniową dotyczącą wydatków kwalifikowanych Projektu, sprawozdawczości i nadzoru. Wyżej wymienione jednostki posiadają techniczne i administracyjne możliwości, tradycję w zakresie zarządzania średnimi i dużymi inwestycjami, a także wyraziły gotowość do udziału w Projekcie Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły. Przedstawiły one szereg wstępnych projektów koncepcyjnych dla zadań włączonych do krótkiej listy, które wydają się odpowiednie i są oparte na szeroko zakrojonych analizach, przeglądach i wyborze spośród alternatywnych wariantów. Istnieje potrzeba dalszego wzmacniania ich możliwości technicznych jak również zdolności w zakresie realizacji zamówień zgodnie z procedurami Banku Światowego i zarządzania finansami oraz w zakresie środowiskowych i społecznych procedur ochronnych – takie działania będą ściśle monitorowane w szczególności w pierwszych latach realizacji Projektu oraz zapewnione zostaną dodatkowe szkolenia i rozszerzony nadzór, jeśli okaże się to konieczne.

Tabela 9.1. Jednostki Wdrażania Projektu (JWP/JRP) i Biuro Koordynacji Projektu (BKP)

Komponent	Obecne Jednostki Wdrażania Projektu	Nowe Jednostki Wdrażania Projektu (JRP w trakcie tworzenia)
1. Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry	RZGW Wrocław	RZGW Szczecin Zachodniopomorski ZMiUW Lubuski ZMiUW
2. Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej	RZGW Wrocław / Dolnośląski ZMiUW	
3. Ochrona przed powodzią Górnej Wisły		Świętokrzyski ZMiUW Podkarpacki ZMiUW Małopolski ZMiUW
4. Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania	IMGW-PIB RZGW Wrocław BKP (Wrocław)	
5. Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów	BKP (Wrocław, al. Jaworowa 9, oraz lokalni konsultanci w Krakowie)	

W celu optymalizacji struktury wdrożeniowej oraz realizacji zadań w układzie zlewniowym w ramach Komponentu 1 Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych przekaze na drodze porozumienia realizację jego zadań do RZGW we Wrocławiu. W ramach Komponentu 3, RZGW w Krakowie przekaze natomiast realizację jego z zadań przewidywanych w tym Komponentie do Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych. Jednostka przejmująca odpowiada m.in. za przygotowanie do realizacji inwestycji, uzyskanie wszystkich niezbędnych decyzji administracyjnych, wybór wykonawców, nadzór nad robotami oraz przeprowadzenie odbiorów robót. Jednostka przekazująca jest natomiast beneficjentem, któremu zostaną przekazane wybudowane lub zmodernizowane w ramach Projektu obiekty. Szczegółowe zasady współpracy pomiędzy przekazującym i przejmującym określać będą porozumienia.

Trzecie porozumienie o powierzeniu zadań realizowanych w ramach Projektu zostanie podpisane pomiędzy RZGW we Wrocławiu i RZGW w Krakowie. Dotyczyć będzie budowy Centrów Operacyjnych w ramach Komponentu 4 (Podkomponent 4.2), za którą odpowiadać będzie RZGW we Wrocławiu, zarówno w zakresie centrum we Wrocławiu, jak i w Krakowie.

9.1 Struktura organizacyjna

9.1.1 Komitet Sterujący Projektu

Rolą Komitetu Sterującego Projektu jest zapewnienie ukierunkowania, doradztwa i koordynacji działań w ramach Projektu na najwyższych szczeblach rządowych, w tym na poziomie międzyministerialnym. Będzie dokonywać też przeglądów całościowego wdrażania Projektu i rozwiązywać kluczowe problemy związane z jego realizacją i finansowaniem. W skład KSP wchodzi: Minister Administracji i Cyfryzacji, Minister Środowiska, Minister Finansów, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Prezes KZGW, Dyrektor Projektu (BKP), Dyrektor Departamentu do Spraw Usuwania Skutków Klęsk Żywiolowych i Zarządzania Kryzysowego w MAC jako sekretarz KSP oraz wojewodowie z województw, w których wdrażany jest Projekt. Komitet Sterujący obraduje na posiedzeniach, a w przypadkach niecierpiących zwłoki w trybie obiegowym (korespondencyjnym). Komitet Sterujący Projektu będzie organizował swoje posiedzenia nie rzadziej niż raz na pół roku. W imieniu Komitetu Sterującego wiążące decyzje podejmuje Prezydium Komitetu Sterującego, po zapoznaniu się ze stanowiskiem członków Komitetu.

9.1.2 Komitet Roboczy Projektu

Na poziomie operacyjnym, pracę Komitetu Sterującego Projektu będzie wspierać Komitet Roboczy Projektu. Jego członkami będą: Dyrektor Departamentu Zasobów Wodnych w MŚ, przedstawiciel MF, Prezes KZGW, Dyrektor Projektu (BKP), przedstawiciele NFOŚiGW i CUPT oraz Dyrektor Departamentu do Spraw Usuwania Skutków Klęsk Żywiolowych i Zarządzania Kryzysowego w MAC, jako Przewodniczący Komitetu Komitet Roboczy Projektu jest ciałem doradczym dla KSP. Przygotowuje opinie i rekomendacje przedstawiane Komitetowi Sterującemu. Komitet Sterujący Projektu będzie organizował swoje posiedzenia nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

9.1.3 Biuro Koordynacji Projektu

Biuro Koordynacji Projektu jako wyodrębniona jednostka organizacyjna zostało utworzone w 2007 r. dla bieżącej koordynacji wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry, a od 2008 r. po zbudowaniu jego struktury organizacyjnej sprawuje funkcje koordynacyjne w stosunku do poszczególnych interesariuszy Projektu OPDO. Siedziba BKP znajduje się we Wrocławiu. W ramach wdrażania Podkomponentu C3 Projektu OPDO, BKP przy ścisłej współpracy ekspertów Banku Światowego przygotowali zestaw opracowań i dokumentów, który umożliwił negocjacje i podjęcie decyzji o ustanowieniu nowego projektu ochrony przeciwpowodziowej tj. POPDOW. Od momentu ustanowienia Projektu OPDOW, BKP odpowiadać będzie zarówno za koordynację dotychczasowego projektu POPDO, jak i POPDOW. Działalnością BKP kieruje Dyrektor BKP. Koordynację Projektu prowadzi natomiast Dyrektor Projektu. O zamiarze powołania i odwołania Dyrektora Biura lub Dyrektora Projektu musi zostać poinformowany Bank Światowy. Powołanie i odwołanie Dyrektora Biura lub Dyrektora Projektu musi również uzyskać akceptację Banku Światowego, w postaci „no objection”.

Decyzja o powierzeniu tej jednostce bieżącej koordynacji Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły wymaga zmian organizacyjno-formalnych, tak aby dostosować ją do realizacji nowych zadań. W tym celu zostanie wzmocniona kadrowo poprzez zatrudnienie dodatkowych konsultantów, a dla ułatwienia codziennych kontaktów Jednostek Realizacji Projektu odpowiedzialnych za wdrażanie Komponentu 3, kilkusobowa grupa konsultantów odpowiedzialnych działać będzie bezpośrednio na terenie Krakowa (w pomieszczeniach w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim). Konsultanci i pracownicy BKP będą zatrudniani z zastosowaniem procedur Banku Światowego, a podpisanie kontraktu (oraz jego zakończenie lub rozwiązanie) wymaga wcześniejszego uzyskania „no objection” Banku Światowego.

Zasadniczą strukturę BKP przedstawia Załącznik 9.1. Opis głównych zadań kluczowych pracowników i konsultantów zamieszczony jest natomiast w Załączniku 9.2.

Zadania BKP wobec JWP/JRP to m.in:

- koordynacja działań podejmowanych przez Jednostki Wdrażania Projektu w ramach wdrażania Projektu;
- monitorowanie inżynierii finansowej Projektu;
- ocena działalności Jednostek Wdrażania Projektu i JRP;
- akceptacja osób powoływanych na kierowników JRP;
- zapewnienie wsparcia i pomocy merytorycznej w zakresie stosowania wymagań i procedur Banku Światowego;
- zapewnienie współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami i instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie Projektu;
- monitorowanie postępu wdrażania Projektu;
- monitorowanie działań JWP i JRP;
- przeprowadzanie audytów instytucjonalnych i finansowych w JWP/JRP;
- pośrednictwo w korespondencji z Bankiem Światowym, w tym w sprawach uzyskiwania tzw. „no objection”;
- pośrednictwo w korespondencji z BRRE;

- inicjowanie działań w celu pozyskania współfinansowania dla zadań Projektu ze środków Funduszu Spójności oraz monitorowanie przepływu tych środków;
- zapewnienie wsparcia ze strony Międzynarodowego panelu ekspertów ds. bezpieczeństwa zapór;
- organizowanie misji Banku Światowego i BRRE;
- organizowanie narad i spotkań dotyczących Projektu;
- organizacja szkoleń.

Dla zapewnienia skuteczności działania JWP/JRP niezbędny jest wysoki poziom kompetencji ich pracowników, który będzie rozwijany poprzez wymianę doświadczeń, które zdobyło BKP i JWP zaangażowane w POPDO w trakcie realizowanego obecnie Projektu OPDO, jak również w czasie postępu wdrażania Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły. Przewiduje się również szkolenia z udziałem zapraszanych ekspertów i specjalistów, w tym przedstawicieli Banku Światowego. Zasadniczą formą szkolenia będą warsztaty szkoleniowe. Szkolenia będą również organizowane w celu zapewnienia wymiany informacji, poglądów i danych na temat realizacji Projektu, w celu wypracowania i uzgodnienia najlepszych rozwiązań i działań.

BKP będzie opracowywać plan szkoleń w cyklu rocznym, z możliwością jednak jego uzupełnienia w trakcie roku. Dla szkoleń będzie przygotowany też jego opis w postaci ToR, który będzie przedkładany do Banku Światowego, celem uzyskania akceptacji.

9.1.4 Jednostki Wdrażania Projektu / Jednostki Realizacyjne Projektu

Jednostką Wdrażania Projektu (JWP/PIU) jest jednostka administracji państwowej (RZGW), samorządowej (ZMiUW) lub IMGW-PIB, która w ramach swoich statutowych zadań lub w ramach zawartych porozumień będzie realizować część zakresu Projektu (Komponent, Podkomponent lub ich część). W celu realizacji związanych z tym zadań JWP powinna zostać wyodrębniona komórka organizacyjna, bezpośrednio podległa Dyrektorowi JWP. Komórka ta określana będzie jako Jednostka Realizacji Projektu (JRP). JRP powinna być powołana przez Dyrektora JWP na takich samych zasadach, jakie obowiązują dla ustanowienia regulaminu organizacyjnego.

Zadania JRP powinny dotyczyć wyłącznie Projektu.

W strukturze organizacyjnej JRP powinny być zatrudnione co najmniej:

- Kierownik JRP (posiadający stosowne pełnomocnictwa i pełne kompetencje zarządzania Projektem na poziomie jednostki; kierownik będzie zatrudniony lub przeniesiony w ramach JWP przez Dyrektora JWP po uprzednim uzyskaniu pozytywnej opinii Dyrektora Projektu (BKP), Dyrektor Projektu będzie też mieć prawo wnioskowania o odwołanie kierownika);
- Zastępca Kierownika;
- Specjalista ds. zamówień;
- Specjalista ds. środowiskowych;
- Specjalista ds. pozyskania nieruchomości i przesiedleń;

- Specjalista ds. technicznych (min. 2-3 osoby);
- Specjalista ds. finansowych.

Opis głównych zadań kluczowych pracowników JRP zamieszczony jest w **Załączniku 9.2**.

Ponadto powinny być też zatrudnione osoby ds. administracyjnych, prawnych, rozliczeń itp. Liczba zatrudnionych w JRP osób powinna gwarantować efektywne i skuteczne wdrażanie Projektu oraz być adekwatna do liczby, odległości, rozmieszczenia w terenie, zakresu i wartości zadań za które będzie ona odpowiadać. Dotychczasowe doświadczenia Projektu OPDO wskazują, że w momencie faktycznej realizacji robót budowlanych w JRP powinno być zatrudnionych co najmniej 12-14 osób (etatów). Wskazane jest aby pracownicy JRP posługiwali się w sposób komunikatywny językiem angielskim.

Ze względu na odmienny charakter Komponentu 4, taka struktura JRP nie dotyczy IMGW-PIB, gdzie zostanie ona dostosowana do zadań, za które odpowiada ta JWP.

Dyrektor JWP powinien też zagwarantować ścisłą i skuteczną współpracę JRP z pozostałymi komórkami organizacyjnymi kierowanej przez niego instytucji.

Działania JRP wspierać będzie Konsultant wsparcia technicznego zatrudniony po przeprowadzeniu procedury wyboru. Dla zapewnienia sprawnego przebiegu tej procedury JWP oraz w celu wykorzystania doświadczeń zdobytych przez JWP w ramach wdrażania POPDO, na podstawie podpisanych porozumień pomiędzy jednostkami (RZGW Wrocław i RZGW Szczecin, Lubuski ZMiUW i Zachodniopomorski ZMiUW, a także Świętokrzyski, Podkarpacki i Małopolski ZMiUW) jednostki te wspólnie przeprowadzą procedurę wyboru, z zastrzeżeniem, że każda z nich podpisze odrębną umowę z wybranym Konsultantem.

JWP samodzielnie odpowiadają za wdrażanie swojego zakresu zadań oraz gromadzenia, przechowywania i archiwizowania dokumentów. Zobowiązane są jednak do konsultowania i uzgadniania z BKP decyzji mających wpływ na Projekt. **Jednostki Wdrażające Projekt komunikują się co do zasady z Bankiem Światowym wyłącznie za pośrednictwem Biura Koordynacji Projektu.**

JWP odpowiadają również za organizację (przy udziale BKP) spotkań i wizytacji terenowych z udziałem przedstawicieli Misji Banku Światowego, Banku Rozwoju Rady Europy i innych instytucji finansujących Projekt. JWP przy wsparciu Konsultantów wsparcia technicznego zapewnią transport, tłumaczenia i pomieszczenia na spotkania dotyczące poszczególnych obszarów tematycznych. Na potrzeby spotkań w trakcie Misji opracowywać również będą wspólnie z wykonawcami i Konsultantem wsparcia technicznego prezentacje dotyczące postępu działań, które powinny być też uzgodnione z Biurem Koordynacji Projektu.

9.1.5 Międzynarodowy Panel Ekspertów ds. bezpieczeństwa zapór

Zgodnie z polityką operacyjną Banku Światowego OP 4.37 (Bezpieczeństwo zapór) projektowanie i budowa nowych zapór realizowanych jako część projektu finansowanego przez Bank musi być nadzorowana przez doświadczonych i kompetentnych specjalistów.

Międzynarodowy Panel ekspertów ds. bezpieczeństwa zapór został utworzony w 2011 r. przez BKP dla Projektu OPDO. Do jego zadań należy doradzanie w sprawach istotnych dla bezpieczeństwa suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz i dużych robót z zakresu infrastruktury hydrotechnicznej realizowanych w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry. Do zadań tego panelu

należy przegląd założeń projektowych, projektów, materiałów przetargowych, instrukcji eksploatacyjnych, udział w spotkaniach na terenie budowy, przygotowywanie rekomendacji itp. Panel uczestniczył zarówno w fazie projektowania i przygotowania budowy zbiornika Racibórz, jak również w trakcie jej realizacji. W ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły zadania Panelu powołanego na potrzeby POPDO zostaną rozszerzone o zadania inwestycyjne Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły, ze szczególnym uwzględnieniem zaplanowanych do budowy zbiorników.

9.2 Monitoring, Ewaluacja i Raportowanie

9.2.1 Monitoring i ewaluacja

Monitoring i Ewaluacja (M&E) będzie działaniem okresowym i obejmować będzie ocenę realizacji Projektu w zakresie osiągnięcia zakładanych celów Projektu, raportowania o wynikach i utrzymania zakładanego poziomu postępu prac. **Celem monitoringu będzie przede wszystkim nadzór nad utrzymaniem na oczekiwanym poziomie:**

- efektywności wdrażania Projektu w celu zapewnienia zgodności jego rezultatów z zakładanymi celami;
- rzeczowego i finansowego postępu Projektu, tak aby określić, czy projekt jest w stanie osiągnąć przewidziane cele;
- jakości Projektu, oraz
- całkowitego oddziaływania Projektu.

W tym celu, poza systemem zbierania i wymiany informacji pomiędzy JWP, BKP i instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie Projektu w formie korespondencyjnej (w tym przede wszystkim korespondencji elektronicznej), przewiduje się również utworzenie platformy internetowej jako narzędzia wsparcia w procesie monitorowania Projektu, m.in. w zakresie kluczowych wskaźników postępu przygotowania, realizacji i zakończenia działań oraz działań łagodzących. Umożliwi to też przeanalizowanie całkowitego oddziaływania Projektu i lepszego ukierunkowania przyszłych inwestycji i planowanych działań. Platforma internetowa będzie miejscem przechowywania informacji i danych monitoringowych niezbędnych do skutecznego planowania, organizowania, kierowania i nadzorowania realizacji Projektu. Ma również na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu przepływu informacji o statusie Projektu. Wszyscy interesariusze Projektu będą mieli dostęp do gromadzonych danych monitoringowych w wymaganym przez nich zakresie.

Platforma będzie oparta na zestawie wskaźników monitoringowych, których ostateczna lista zostanie opracowana i uzgodniona w zależności od potrzeb realizacji Projektu. Bazą dla powstania ostatecznej listy wskaźników monitoringowych jest tabela Results Framework and Monitoring and Evaluation, będąca elementem Project Appraisal Document. Jest ona przedstawiona też w **Załączniku 9.3**.

Wszystkie Jednostki Realizujące Projekt (JRP) i ich konsultanci wsparcia technicznego, jak również pozostali interesariusze Projektu, będą wprowadzać do systemu M&E dane monitoringowe i je aktualizować.

9.2.2 Raportowanie

System raportowania Projektu oparty będzie na raportach kwartalnych. Finansowe raporty kwartalne (IFR), w oparciu o informacje przekazywane przez JWP oraz z wykorzystaniem systemu informatycznego MIS, będą przygotowywane w terminie 45 dni od końca kwartału, którego będą dotyczyły. Roczne sprawozdania finansowe stanowią podstawę dla audytu Projektu.

Część finansowa raportów kwartalnych będzie uzupełniana o krótkie opisy dotyczące przygotowania i postępu wdrażania poszczególnych komponentów Projektu (z podziałem na podkomponenty), zagadnień środowiskowych i spraw związanych z pozyskaniem nieruchomości na cele inwestycji oraz zamówień.

Raporty kwartalne będą przekazywane przez BKP do Banku światowego i Banku Rozwoju Rady Europy oraz członkom Komitetu Sterującego Projektu.

Szczegółowy system raportowania Projektu oparty będzie natomiast o raporty miesięczne przekazywane przez Wykonawców zadań lub robót do JRP, za pośrednictwem ich Konsultanta wsparcia technicznego oraz raporty miesięczne Konsultantów. Jako część raportów miesięcznych lub jako odrębny dokument będą też przygotowywane miesięczne raporty z wdrażania PZŚ (wykonawców oraz Konsultantów wsparcia technicznego). Konsultant wsparcia technicznego odpowiadać też będzie również za przygotowanie miesięcznych raportów z wdrażania RAP. Na tej bazie będą również opracowywane zbiorcze (kwartalne) raporty.

Jednostki Wdrażania Projektu przekazywać będą do BKP raporty kwartalne, w części dotyczącej realizowanych przez nie zadań. Będą one zawierać wymagany zestaw informacji i opisów, umożliwiających przygotowanie raportu kwartalnego Projektu przez BKP. Ponadto, szczególnie w przypadku problemów z wdrażaniem zadań lub podkomponentów BKP, będzie oczekiwało od JRP przekazywania zestawień i danych w okresach miesięcznych.

Zgodnie z wymaganiami umowy pożyczki przygotowany zostanie również raport z przeglądu śródkresowego Projektu oraz raport końcowy. Przegląd śródkresowy projektu (ewaluacja mid-term) zostanie wykonany do 31 lipca 2019 r. Raport końcowy (ICR) zostanie opracowany i przekazany do Banku Światowego nie później niż sześć miesięcy po dacie zakończenia Projektu.

10 Załączniki

Załącznik 1.1.

Nazwy zadań, podkomponentów i komponentów Projektu (PL / EN)

Komponenty / Components

Nr No	Component / Sub-component (EN)	Komponent / Podkomponent (PL)
1	Flood Protection of the Middle and Lower Odra	Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry
1.A	Flood protection of areas in Zachodniopomorskie Voivodship	Ochrona przed powodzią obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego
1.B	Flood Protection on the Middle and Lower Odra	Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze
1.C	Flood protection of Słubice city	Ochrona przed powodzią miasta Słubice
2	Flood Protection of the Nysa Kłodzka Valley	Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej.
2.A	Active protection	Ochrona czynna
2.B	Passive protection	Ochrona bierna
3	Flood Protection of the Upper Vistula	Ochrona przed powodzią Górnej Wisły
3.A	Flood protection of Upper Vistula towns and Kraków	Ochrona przed powodzią Krakowa i Wieliczki
3.B	Protection of Sandomierz and Tarnobrzeg	Ochrona przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu
3.C	Passive and active protection in Raba Sub-basin	Bierna i czynna ochrona w zlewni Raby
3.D	Passive and active protection in San basin	Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu
4	Institutional Strengthening and Enhanced Forecasting	Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania
4A	Improvement of the Flood Monitoring and Warning System	Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu zagrożeń powodziowych i związanych z klęską suszy
4B	Further development of the operations centers at RZGWs Wrocław and Kraków	Budowa centrów operacyjnych w RZGW Wrocław i RZGW Kraków
5	Project Management and Studies	Zarządzania Projektem i opracowanie dalszych studiów

Zadania – Kontrakty / Tasks - Contracts

Nr Kontraktu Contract No	Task / Contract (EN)	Zadanie / Kontrakt (PL)
1A.1	Chlewice-Porzecze. Backwater embankment of Odra River at Myśla River and Modernization of Marwicki polder stage I and II	Chlewice-Porzecze. Wał cofkowy rzeki Odry przy rzece Myśli. Modernizacja polderu Marwickiego Etap I i II.
1A.2	Flood protection of Ognica village on Odra River Osinów-Łubnica. Modernization of inter-embankment. Flood protection of Radziszewo and Daleszewo villages on Odra River at 726+400÷727+960 km. Modernization of Marwicki polder stage III - pump station	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miejscowości Ognicy nad rzeką Odrą Osinów-Łubnica. Modernizacja międzywału. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miejscowości Radziszewo i Daleszewo nad rzeką Odrą w km 726+400÷727+960. Modernizacja polderu Marwickiego - Etap III Modernizacja stacji pomp.
1A.3	Restoring natural values of Lower Odra Valley by improving retention and flood protection capacities of Międzyodrze	Przywrócenie walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza
1B.1	Reconstruction of river control infrastructure on Odra River. Adaptation to the conditions of Class III roadway. Stage II Reconstruction of river control infrastructure on Odra River. Adaptation to the conditions of Class III roadway. Stage III (1 bridge - Krosno Odrzańskie)	Regulacja Odry na odcinku od Brzegu Dolnego do ujścia Nysy Łużyckiej w zakresie: Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry swobodnie płynącej - odbudowa i modernizacja zabudowy regulacyjnej - w celu przystosowania odcinka Odry od Malczyc do ujścia Nysy Łużyckiej do III klasy drogi wodnej. Etap II i III
1B.2	Modernization works on boundary sections of Odra River, Stage I To provide Good Condition for Ice -breaking. Modernization works on boundary sections of Odra River, Stage II – Reconstruction of River Control Infrastructure.	Prace modernizacyjne na Odrze granicznej Etap I - Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamania Etap II - Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej.
1B.3	Construction of docking-mooring infrastructure,	Budowa infrastruktury postojowo - cumowniczej
1B.4	Improvement of flood water-flow from Dąbie Lake in winter and Dredging of Klucz-Ustowo ditch	Poprawa przepływu wód powodziowych w okresie zimowym z Jeziora Dąbie oraz Bagrowanie Przekopu Klucz - Ustowo
1B.5	Reconstruction of bridges to ensure a minimum clearance (4 bridges)	Przebudowa mostów w celu zapewnienia minimalnego prześwitu
1B.6	Flood protection of Nowa Sol and Below Krosno Odrzańskie	Ochrona przeciwpowodziowa miasta Nowa Sól i obszarów poniżej miasta Krosno Odrzańskie

Nr Kontraktu Contract No	Task / Contract (EN)	Zadanie / Kontrakt (PL)
1C.1	Extension and construction of flood embankments and Reconstruction of Czarny Kanał and Racza Struga	Budowa wałów przeciwpowodziowych oraz przebudowa kanału Czarny Kanał i Racza Struga
2A.1	Construction of „Boboszków” - a dry flood control reservoir on Nysa Kłodzka River and Construction of „Roztoki Bystrzyckie” – a dry flood control reservoir on Goworówka stream	Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego rzeka Nysa Kłodzka w miejscowości Boboszków oraz Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka miejscowość Roztoki Bystrzyckie
2A.2	Construction of „Szalejów Górny” - a dry flood control reservoir on Bystrzyca Dusznicka River and Construction of „Krosnowice” - a dry flood control reservoir on Duna stream	Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego rzeka Bystrzyca Dusznicka w miejscowości Szalejów oraz Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Duna miejscowość Krosnowice
2B.1	Flood protection of Nysa Kłodzka River Valley Flood protection of Ścinawka River Valley	Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Ścinawki
2B.2	Flood protection of Biała Łądecka River valley and Morawka River Flood protection of Bystrzyca Dusznicka River Valley and Kamienny Potok River.	Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Białej Łądeckiej i rzeki Morawki oraz Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Bystrzycy Dusznickiej i rzeki Kamienny Potok
3A.1	Constuction of Vistula embankments in Cracow	Rozbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły w Krakowie
3A.2	Flood protection in Serafa Valley	Zwiększenie zabezpieczenia powodziowego w dolinie rzeki Serafy
3B.1	Flood protection Sandomierz	Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza
3B.2	Flood protection Tarnobrzeg	Ochrona przeciwpowodziowa Tarnobrzegu
3C.1	Raba Programme. Dry Polders and other Structures – Phase I	Program Raba. Suche zbiorniki i pozostałe obiekty hydrotechniczne – faza I
3D.1	San Programme. Passive and active Protection in San, Wisłoka and Dunajec Sub-basins	Program dla Sanu. Czynna i bierna ochrona przeciwpowodziowa w zlewniach Sanu, Wiśłoki i Dunajca
4A.1	Modernization and expansion of the network of telemetric weather monitoring stations for the needs of hydrological forecasting and modeling	Modernizacja i rozbudowa sieci telemetrycznych stacji pomiarowo – obserwacyjnych dla potrzeb modelowania i prognozowania hydrologicznego
4A.2	Modernization and expansion of the monitoring and forecasting system to enhance the hydro meteorological flood protection of the coastal areas	Modernizacja i rozbudowa systemu pomiarowo-prognostycznego dla wzmocnienia hydrologiczno-meteorologicznej ochrony przeciwpowodziowej obszarów nadmorskich

Nr Kontraktu Contract No	Task / Contract (EN)	Zadanie / Kontrakt (PL)
4A.3	Modernization of the POLRAD weather radar network to increase the effectiveness of the hydrological models	Modernizacja sieci radarów meteorologicznych POLRAD dla potrzeb zwiększenia efektywności modeli hydrologicznych
4A.4	Update and modernization of the Hydrology System, including the development of training and simulation application and infrastructure as well as the purchase of computer hardware, together with software, for the needs of the other tasks	Aktualizacja i modernizacja Systemu Hydrologii wraz z wykonaniem aplikacji i infrastruktury szkoleniowo – symulacyjnej oraz zakupem sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem na potrzeby pozostałych zadań
4A.5	Modernization and development of an integrated hydrological and hydraulic modeling system as part of the national hydrological monitoring system	Modernizacja i rozwój zintegrowanego systemu modelowania hydrologicznego i hydraulicznego w ramach systemu ochrony hydrologicznej kraju
4B.1.	OPERATIONAL CENTER – WROCLAW and OPERATIONAL CENTER – KRAKOW	Centrum Operacyjne we Wrocławiu i Centrum Operacyjne w Krakowie
5.1	PCU Monitoring and evaluation of project impact Supervision of EMP, RAP and Procurement	Monitoring i ocena oddziaływania projektu przez BKP. Nadzór nad PZŚ, RAP oraz Zamówieniami.
5.2	Design and Construction Supervision for works, Project Management, Technical Assistance and Training Technical Support for the Project and Strengthening of PIU's Institutional Capacity.	Nadzór projektowo-konstrukcyjny. Zarządzanie Projektem, pomoc techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły.
5.3	Design and Construction Supervision for works, Project Management, Technical Assistance and Training Technical Support for the Project and Strengthening of PIU's Institutional Capacity.	Nadzór projektowo-konstrukcyjny. Zarządzanie Projektem, pomoc techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły.
5.4	Design and Construction Supervision for works, Project Management, Technical Assistance and Training Technical Support for the Project and Strengthening of PIU's Institutional Capacity.	Nadzór projektowo-konstrukcyjny. Zarządzanie Projektem, pomoc techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły.
5.5	Technical Assistance and Training Technical Support for the Project and Strengthening of IMGW's Institutional Capacity	Zarządzanie Projektem, pomoc techniczna oraz wsparcie IMGW-PIB w zakresie wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły
5.6	Master Plan for Bóbr with Kwis Rivers	Master Plan dla rzeki Bóbr i Kwisy
5.7	Other Documents	Pozostałe Dokumenty
5.8	Other Studies	Pozostałe Opracowania
5.9	A nowcasting and ultra-short-term forecasting model	Model prognoz meteorologicznych typu „nowcasting” i prognoz ultra-krótkoterminowych
5.10	The concept and development of a flash flood early warning system	Koncepcja i rozwój systemu wczesnego ostrzegania przed gwałtownymi powodziąmi (tzw. „flash flood”).

Załącznik 5.1.

Tabela monitoringu pozyskania nieruchomości – w wersji anglojęzycznej

Poland: ODRA VISTULA FLOOD PROTECTION PROJECT
(as of [date])
SUMMARY TABLE
PERMANENT & TEMPORARY OCCUPATION

	Total Hectares Required	Total Plots	Public Plots	% Private Plots	% Acquired	Plots Acquired	Hectares Acquired	% ha acquired	Plots Paid	Hectares Paid	% plots paid	Total Compensation Cost PLN	Compensation paid-out PLN	% paid	Total Physically Displaces People	People relocated	% Relocation completed
1 Flood Protection of the Middle and Lower Odra																	
2 Flood Protection of the Nysa Kłodzka Valley																	
3 Flood Protection of the Upper Vistula																	
TOTAL	0,0000	0	0	0	0	0	0,00		0,0000	0,0000		0	0		0	0	
Explanation																	
Total Hectares Required	Total area in hectares required permanently and temporarily for the project																
Total Plots	Total number of legal divisions of lands (i.e. plots) are required																
Public Plots	How many plots are owned by the State																
%	Percentage of public plots as total plots required																
Private Plots	How many plots are owned by the private parties																
%	Percentage of private plots as total plots required																
Plots Acquired	How many plots have been formally transferred to the project																
Hectares Acquired	Area in hectares that have been formally transferred to the project																
% ha acquired	Percentage of hectares transferred to the project as part of total hectares required for the project																
Plots Paid	How many plots have been completely paid																
Hectares Paid	Area in hectares that have been completely paid																
% plots paid	Percentage of plots that have been completely paid as total plots required																
Total Compensation Cost	Total value in United States Dollars (USD) required to acquire all plots																
Compensation paid-out	Total amount in USD paid to acquire the plots																
% paid	Percentage paid as part of total cost																
Total Physically Displaces People	Number of individuals that need to be physically moved from their current location																
People relocated	Number of people who have effectively moved to a new location with same, or better, living conditions																
% Relocation completed	Percentage of effectively relocated as part of total displaced																

Financial date in PLN

Rate PLN/USD: 3,11 PLN/USD

COMPONENT 1 Poland: Odra VISTULA FLOOD PROTECTION PROJECT (as of [date])
1 Flood Protection of the Middle and Lower Odra

		# Plots	Total Hectares	Public Plots	%	Private Plots	%	Plots Acquired	Hectares	% ha acquired	Plots Paid	Hectares Paid	% plots paid	Total Compensation Cost (PLN)	Compensation paid-out (PLN)	% paid	Total Physically Displaces People	People relocated	% Relocation completed
1A.1	Chlewice- Porzeczce. Backwater embankment of Odra River at Mysla River and Modernization of Marwicki polder stage I and II																		
1A.2	Flood protection of Ognica village on Odra River Osinów-Łubnica.																		
	Modernization of inter- embankment.																		
1A.3	Flood protection of Radziszewo and Daleszewo villages on Odra River at 726+400÷727+960 km.																		
	Modernization of Marwicki polder stage III - pump station																		
1B.1	Restoring natural values of Lower Odra Valley by improving retention and flood protection capacities of Miedzyodrze																		
	Reconstruction of river control infrastructure on Odra River. Adaptation to the conditions of Class III roadway, Stage II																		
1B.1	Reconstruction of river control infrastructure on Odra River. Adaptation to the conditions of Class III roadway, Stage III (1 bridge - Krosno Odrzańskie)																		

COMPONENT 1 Poland: Odra Vistula FLOOD PROTECTION PROJECT (as of [date])
1 Flood Protection of the Middle and Lower Odra

	# Plots	Total Hectares	Public Plots	%	Private Plots	%	Plots Acquired	Hectares	% ha acquired	Plots Paid	Hectares Paid	% plots paid	Total Compensation Cost (PLN)	Compensation paid-out (PLN)	% paid	Total Physically Displaces People	People relocated	% Relocation completed
1B.2	Modernization works on boundary sections of Odra River, Stage I To provide Good Condition for Ice -breaking.																	
	Modernization works on boundary sections of Odra River, Stage II – Reconstruction of River Control Infrastructure.																	
1B.3	Construction of docking-mooring infrastructure.																	
1B.4	Improvement of flood water-flow from Dabie Lake in winter and Dredging of Klucz-Ustowo ditch																	
1B.5	Reconstruction of bridges to ensure a minimum clearance (4 bridges)																	
1B.6	Flood protection of Nowa Sol and Below Krosno Odrzanskie																	
1C.1	Extension and construction of flood embankments and Reconstruction of Czarny Kanał and Racza Struga																	

COMPONENT 2

Poland: ODRA VISTULA FLOOD PROTECTION PROJECT (as of [date])

2 Flood Protection of the Nysa Kłodzka Valley

	# Plots	Total Hectares	% Public Plots	% Private Plots	% Plots Acquired	Hectares	% ha acquired	Plots Paid	Hectares Paid	% plots paid	Total Compensation Cost (PLN)	Compensation paid-out (PLN)	% paid	Total Physically Displaces People	People relocated	% Relocation completed
2A.1	Construction of „Bobosów” - a dry flood control reservoir on Nysa Kłodzka River and Construction of „Roztoki Bystrzyckie” - a dry flood control reservoir on Goworówka stream															
	Temporal Occupation															
2A.2	Construction of „Szalejów Górny” - a dry flood control reservoir on Bystrzyca Dusznicka River and Construction of „Krosnowice” - a dry flood control reservoir on Duna stream															
2B.1	Flood protection of Nysa Kłodzka River Valley															
	Flood protection of Ścinawka River Valley															
2B.2	Flood protection of Biała Łądecka River valley and Morawka River															
	Flood protection of Bystrzyca Dusznicka River Valley and Kamienny Potok River.															

COMPONENT 3 Poland: ODRA VISTULA FLOOD PROTECTION PROJECT (as of [date])
1 Flood Protection of the Middle and Lower Odra

	# Plots	Total Hectares	Public Plots	%	Private Plots	%	Plots Acquired	Hectares	% ha acquired	Plots Paid	Hectares Paid	% plots paid	Total Compensation Cost (PLN)	Compensation paid-out (PLN)	% paid	Total Physically Displaces People	People relocated	% Relocation completed
3A.1 Constnuction of Vistula embankments in Cracow																		
3A.2 Flood protection in Serafa Valley																		
3B.1 Flood protection Sandomierz																		
3B.2 Flood protection Tarnobrzeg																		
3C.1 Raba Programme. Dry Polders and other Structures – Phase I																		
3C.2 San Programme. Passive and active Protection in San, Wisłoka and Dunajec Sub -basins																		

Załącznik 7.1

Plan Realizacji Zamówień / Procurement Plan (PP) – w wersji anglojęzycznej

Procurement Plan dated July 30, 2015
ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT

I. General

1. Data of General Project information:
 2. Borrower: REPUBLIC OF POLAND
 3. Project Name: Odra-Vistula Flood Management Project
 4. Loan No.: IBRD 8524-PL POL, Project ID: P147460
 5. Coordination Agency: Project Coordination Unit Wrocław
 6. Project Implementing Unit: RZGW Wrocław, RZGW Szczecin, Zachodniopomorski ZMIUW, Lubuski ZMIUW, Małopolski ZMIUW, Świętokrzyski ZMIUW, Podkarpacki ZMIUW, IMGW and PCU.
 7. Bank's approval Date of the Procurement Plan
May 07, 2015 – initial approval
- Procurement Notice: July 23, 2015, No. WB3345-07/15
- Period covered by this procurement plan: 2015-2022

II. Goods and Works and non-consulting services
1. Procurement Method Threshold

1,3 USD = 1 EURO

Procurement Method	Method Threshold	Comments
1. ICB and LIB (Goods and IT Systems)	Goods > €1,500 000	
2. NCB (Goods and IT Systems)	Goods <€1,500 000	
3. ICB (Works)	Works> €15,400,000	
4. NCB (Works)	Works< €15,400,000	
5. ICB (Non-Consultant Services)	TS > €1,500 000	
6. NCB (Non-Consultant Services)	TS < €1,500 000	
7. Shopping	Works< €150 000 Goods < €80 000	
8. Direct Contracting	NA	

Prior Review Threshold

Procurement Decisions subject to Prior Review by the Bank as stated in Appendix 1 to the Guidelines for Procurement: Thresholds for applicable procurement methods (not limited to the list below) are determined by the Bank and agreed with the Borrower based on the assessment of the implementing agency's capacity.

Procurement Method	Prior Review Threshold	Comments
1. ICB (Goods and IT Systems)	Goods > €2 800 000	All ICB above EUR 2,8 million subject to prior review
2. NCB (Goods and IT Systems)		First contract
3. ICB (Works)	Works > €15,400,000	All ICB prior review
4. NCB (Works)		First contract
5. ICB (Non-Consultant Services)	TS > €1,500 000	All ICB above EUR 1,5 million subject to prior review
6. NCB (Non-Consultant Services)	TS < €1,500 000	First contract
7. Shopping	Works < €150 000 Goods < €80 000	All Shopping post review
8. Direct Contracting	Goods and Works > € 70 000	DC contracts above EUR 70,000. All IDC contracts should meet the requirements of para. 3.7 of the World Bank's Procurement Guidelines

2. **Prequalification.** The Procurement Plan shall indicate which contracts will follow a prequalification procedure in accordance with the provisions of paragraphs 2.9 and 2.10 of the Guidelines.

3. **Any Other Special Procurement Arrangements:**

NCB Polish procurement procedure of open tendering (POPT) according to Chapter 3, Section 1 of Polish Procurement Law or National Competitive Bidding (NCB) for contracts up to € 15,400,000.

ICB for contracts to cost € 15,400,000 equivalent or more, that are to be cofinanced by WB, CEB and EU The bidding opportunities shall be advertised in addition to the U.N. Development Business, in the Europe Journal of Procurement and the Polish Bulletin of Procurement.

III. Selection of Consultant

1. Prior Review Threshold:

Selection decisions subject to Prior Review by Bank as stated in Appendix I to the Guidelines Selection and Employment of Consultants:

Selection Method	Prior Review Threshold	Comments
1. Firms QCBS, FBS, LCS	Above € 900,000	All draft TORs shall be subject to the Bank's prior review
2. Firms CQS	All post review	Below 230,000 EURO
3. Single Source Selection (Firms)	Above € 7,000	Each SSS contract shall meet the requirement of para. 3.8 and 3.9 of the World Bank's Consultants Guidelines
4. Individual Consultants	All prior review	
5. Individual Consultants Sole - Source	Above € 7,000	Justification should be provided which meets the requirements of para. 5.4 of the Bank's Consultants Guidelines.

2. Short list comprising entirely of national consultants:

Short list of consultants for services, estimated to cost less than 230 000 EURO equivalent per contract, may comprise entirely of national consultants in accordance with the provisions of paragraph 2.7 of the Consultant Guidelines.

Ref. No.	Contract (Description)	Category of expenditure	Number of Contracts	Procurement Method	Prequalification (Yes / No)	Review by Bank (Prior / Post)	ESTIMATED / ACTUAL DATES						COMMENTS	
							TOR/ REI/ ITQ/ BD Prepare & Submission	IFB/ BD/ ITQ / REI issue Date	Bid Opening/ Proposals submission Date	Bids Evaluation Report / Technical & Financial Evaluation Report & Award Recommendation	Contract Signing Date	Contract Completion Date		PIU is responsible for of that particular contract.
COMPONENT 1 – Protection of the Middle and Lower Odra River														
1A Flood protection of areas in Zachodniopomorskie Province														
1A.1	Chlewice-Porzecze. Backwater embankment of Odra River at Mysla River and Modernization of Marwicki polder stage I and II	CW	1	NCB*	No	Post*	September 2015	November 2015	November 2015	December 2015	January 2016	February 2018	Zachodniopomorski ZMIUW	* The first NCB contract will be subject to the Bank's prior review.
1A.2	Flood protection of Ognica village on Odra River Osinów-Lubnica. Modernization of inter-embankment Flood protection of Radziszewo and Daleszewo villages on Odra River at 726+400-727+960 km. Modernization of Marwicki polder stage III - pump station	CW	1	NCB	No	Post	March 2017	April 2017	June 2017	August 2017	September 2017	December 2019	Zachodniopomorski ZMIUW	

Ref. No.	Contract (Description)	Category of expenditure	Number of Contracts	Procurement Method	Prequalification (Yes / No)	Review by Bank (Prior / Post)	ESTIMATED / ACTUAL DATES						COMMENTS	
							TOR/ REI/ ITQ/ BD Prepare & Submission	IFB/ BD/ ITQ/ REI issue Date	Bid Opening/ Proposals submission Date	Bids Evaluation Report / Technical & Financial Evaluation Report & Award Recommendation	Contract Signing Date	Contract Completion Date		
COMPONENT 1 – Protection of the Middle and Lower Odra River														
1B Protection of the Middle and Lower Odra														
1A.3	Restoring natural values of Lower Odra Valley by improving retention and flood protection capacities of Międzyzdrze	CW	1	ICB	No	Prior	August 2018	September 2018	November 2018	December 2018	January 2019	December 2021	Zachodnio-pomorski ZMIUW	
1B.1	Reconstruction of river control infrastructure on Odra River. Adaptation to the conditions of Class III roadway. Stage II Reconstruction of river control infrastructure on Odra River. Adaptation to the conditions of Class III roadway. Stage III (1 bridge - Krosno Odrzańskie)	CW	1	ICB	Yes	Prior	June 2016	July 2016	September 2016	October 2016	December 2016	December 2021	RZGW Wrocław	

COMPONENT 1 – Protection of the Middle and Lower Odra River

1B.2	Modernization works on boundary sections of Odra River, Stage I To provide Good Condition for Ice – breaking. Modernization works on boundary sections of Odra River, Stage II – Reconstruction of River Control Infrastructure.	CW	1	ICB	Yes	Prior	September 2016	November 2016	January 2017	February 2017	March 2017	December 2021	RZGW Szczecin
1B Protection of the Middle and Lower Odra													
1B.3	Construction of docking-mooring infrastructure.	CW	1	NCB	No	Post	September 2017	October 2017	December 2017	December 2017	January 2018	December 2021	RZGW Szczecin
1B.4	Improvement of flood water-flow from Dabie Lake in winter and Dredging of Klucz-Ustowo ditch	CW	1	ICB	No	Prior	August 2017	September 2017	November 2017	December 2017	January 2018	December 2020	RZGW Szczecin
1B.5	Reconstruction of bridges to ensure a minimum clearance (4 bridges)	CW	1	ICB	Yes	Prior	February 2017	March 2017	June 2017	July 2017	December 2017	December 2021	RZGW Szczecin
1B.6	Flood protection of Nowa Sol and Below Krosno Odrzańskie	CW	1	ICB	Yes	Prior	August 2016	November 2016	December 2016	January 2017	February 2017	September 2020	Lubuski ZMiUW
1C - Flood protection of Ślubice City													
1C.1	Extension and construction of flood embankments and Reconstruction of Czarny Kanat and Racza Struga	CW	1	ICB	No	Prior	June 2015	August 2015	September 2015	January 2016	February 2016	December 2019	Lubuski ZMiUW

Ref. No.	Contract (Description)	Category of expenditure	Number of Contracts	Procurement Method	Prequalification (Yes / No)	Review by Bank (Prior / Post)	ESTIMATED / ACTUAL DATES						COMMENTS
							TOR/ REI/ ITQ/ BD Prepare & Submission	IFB/ BD/ ITQ/ REI issue Date	Bid Opening/ Proposals submission Date	Bids Evaluation Report / Technical & Financial Evaluation Report & Award Recommendation	Contract Signing Date	Contract Completion Date	
COMPONENT 2 - FLOOD PROTECTION OF THE NYSA-KŁODZKA VALLEY													
2A - Active protection													
2A.1	Construction of „Bobosów” - a dry flood control reservoir on Nysa Kłodzka River and Construction of „Roztoki Bystrzyckie” - a dry flood control reservoir on Goworówka stream	CW	1	ICB	Yes	Prior	April 2016	May 2016	August 2016	September 2016	November 2016	June 2019	RZGW Wrocław
2A.2	Construction of „Szalejów Górny” - a dry flood control reservoir on Bystrzyca Dusznicka River and Construction of „Krosnowice” - a dry flood control reservoir on Duna stream	CW	1	ICB	Yes	Prior	March 2016	May 2016	August 2016	September 2016	October 2016	December 2019	RZGW Wrocław
2B - Passive protection													
2B.1	Flood protection of Nysa Kłodzka River Valley Flood protection of Ścinawka River Valley	CW	1	ICB	Yes	Prior	February 2018	March 2018	June 2018	August 2018	November 2018	December 2021	RZGW Wrocław

2B - Passive protection

2B.2	Flood protection of Biała Łądecka River valley and Morawka River Flood protection of Bystrzyca Dusznicka River Valley and Kamienny Potok River.	CW	1	ICB	Yes	Prior	February 2018	March 2018	June 2018	August 2018	November 2018	December 2021	RZGW Wrocław
------	---	----	---	-----	-----	-------	---------------	------------	-----------	-------------	---------------	---------------	--------------

COMPONENT 3 FLOOD PROTECTION OF THE UPPER VISTULA

3A. Protection of Upper Vistula Towns and Cracow

3A.1	Construction of Vistula embankments in Cracow	CW	1	ICB	No	Prior	June 2017	July 2017	September 2017	October 2017	December 2017	December 2019	Małopolski ZMIUW
3A.2	Flood protection in Serafa Valley	CW	1	NCB	No	Post	June 2016	July 2016	September 2016	October 2016	December 2017	December 2018	Małopolski ZMIUW

3B. Protection of Sandomierz and Tarnobrzeg

3B.1	Flood protection Sandomierz	CW	1	ICB	Yes	Prior	November 2015	December 2015	March 2016	April 2016	May 2016	March 2020	Święto-krzyski ZMIUW
3B.2	Flood protection Tarnobrzeg	CW	1	ICB	No	Prior	January 2017	March 2017	March 2017	April 2017	May 2017	May 2020	Podkarpacki ZMIUW

3C Passive and Active Protection in Raba Sub-basin

3C.1	Raba Programme. Dry Polders and other Structures – Phase I	CW	1	ICB	Yes	Prior	April 2019	June 2019	August 2019	August 2019	September 2019	December 2021	Małopolski ZMIUW
------	--	----	---	-----	-----	-------	------------	-----------	-------------	-------------	----------------	---------------	------------------

3D Passive and Active Protection in San basin

3D.1	San Programme. Passive and active Protection in San, Wisłoka and Dunajec Sub-basins	CW	1	NCB	No	Post	April 2020	May 2020	July 2020	September 2020	November 2020	December 2021	Podkarpacki ZMIUW
------	---	----	---	-----	----	------	------------	----------	-----------	----------------	---------------	---------------	-------------------

Ref. No.	Contract (Description)	Category of expenditure	Number of Contracts	Procurement Method	Prequalification (Yes / No)	Review by Bank (Prior / Post)	ESTIMATED / ACTUAL DATES						COMMENTS	
							TOR/ REI/ ITQ/ BD Prepare & Submission	IFB/ BD/ ITQ / REI issue Date	Bid Opening/ Proposals submission Date	Bids Evaluation Report / Technical & Financial Evaluation Report & Award Recommendation	Contract Signing Date	Contract Completion Date		
COMPONENT 4 INSTITUTIONAL STRENGTHENING AND ENHANCED FORECASTING														
4A Early warning systems for southern Poland														
4A.1	Modernization and expansion of the network of telemetric weather monitoring stations for the needs of hydrological forecasting and modeling.	G	5	ICB	No	Prior	April 2016	July 2016	August 2016	December 2016	March 2017	September 2020	IMGW	
4A.2	Modernization and expansion of the monitoring and forecasting system to enhance the hydro meteorological flood protection of the coastal areas	G	2	ICB	No	Prior	December 2015	March 2016	June 2016	August 2016	September 2016	December 2019	IMGW	
4A.3	Modernization of the POLRAD weather radar network to increase the effectiveness of the hydrological models Modernization of the POLRAD weather radar network to increase the effectiveness of the hydrological models	G, CW	1	ICB	No	Prior	June 2016	September 2016	December 2016	March 2016	May 2016	June 2020	IMGW	

COMPONENT 4 INSTITUTIONAL STRENGTHENING AND ENHANCED FORECASTING

4A Early warning systems for southern Poland													
4A.4	Update and modernization of the Hydrology System, including the development of training and simulation application and infrastructure as well as the purchase of computer hardware, together with software, for the needs of the other tasks	IT	4	ICB	No	Prior	December 2016	February 2017	March 2017	May 2017	June 2017	September 2021	IMGW
4A.5	Modernization and development of an integrated hydrological and hydraulic modeling system as part of the national hydrological monitoring system	IT	1	ICB	No	Prior	October 2016	December 2016	March 2017	April 2017	June 2017	December 2021	IMGW
4B Operational centers													
4B.1.	OPERATIONAL CENTER – WROCLAW and OPERATIONAL CENTER – KRAKOW	G	1	ICB	No	Prior	May 2016	July 2016	September 2016	October 2016	November 2016	December 2019	RZGW Wroclaw

Ref. No.	Contract (Description)	Category of expenditure	Number of Contracts	Procurement Method	Prequalification (Yes / No)	Review by Bank (Prior / Post)	ESTIMATED / ACTUAL DATES						COMMENTS	
							TOR/ REI/ ITQ/ BD Prepare & Submission	IFB/ BD/ ITQ / REI issue Date	Bid Opening/ Proposals submission Date	Bids Evaluation Report / Technical & Financial Evaluation Report & Award Recommendation	Contract Signing Date	Contract Completion Date		
COMPONENT 5 PROJECT MANAGEMENT AND STUDIES														
5.1	PCU Monitoring and evaluation of project impact Supervision of EMP, RAP and Procurement	CS	8	IC several contracts	No	Post	March 2015	May 2015	July 2015	July 2015	August 2015	June 2022	PCU Wroclaw	PIU is responsible for the implementation of that particular contract.
5.2	Design and Construction Supervision for works, Project Management, Technical Assistance and Training Technical Support for the Project and Strengthening of PIU's Institutional Capacity.	CS	3	QCBS	No	Prior	July 2015	August 2015	October 2015	November 2015	December 2015	June 2022	Małopolski ZMIUW, Świętokrzyski ZMIUW Podkarpacki ZMIUW	
5.3	Design and Construction Supervision for works, Project Management, Technical Assistance and Training Technical Support for the Project and Strengthening of PIU's Institutional Capacity.	CS	2	QCBS	No	Prior	July 2015	August 2015	October 2015	November 2015	December 2015	June 2022	Zachodnio-pomorski ZMIUW, Lubuski ZMIUW	

COMPONENT 5 PROJECT MANAGEMENT AND STUDIES

5.4	Design and Construction Supervision for works, Project Management, Technical Assistance and Training Technical Support for the Project and Strengthening of PIU's Institutional Capacity.	CS	2	QCBS	No	Prior	July 2015	August 2015	October 2015	November 2015	December 2015	June 2022	RZGW Wrocław, RZGW Szczecin
5.5	Technical Assistance and Training Technical Support for the Project and Strengthening of IMGW's Institutional Capacity	CS	1	QCBS	No	Prior	July 2015	August 2015	October 2015	November 2015	December 2015	June 2022	IMGW
5.6	Master Plan for Bóbr with Kwisa Rivers	CS	1	QCBS	No	Prior	July 2015	August 2015	October 2015	November 2015	December 2015	August 2017	RZGW Wrocław
5.7	Other Documents	CS	1	QCBS	No	Prior	November 2016	December 2016	February 2017	March 2017	April 2017	August 2022	PCU Wrocław
5.8	Other Studies	CS	5	QCBS	No	Prior	November 2016	December 2016	February 2017	March 2017	April 2017	August 2022	PCU Wrocław
5.9	A nowcasting and ultra-short-term forecasting model	CS	1	QCBS	No	Prior	October 2015	November 2015	December 2016	January 2016	February 2016	March 2019	IMGW
5.10	The concept and development of a flash flood early warning system	CS	1	QCBS	No	Prior	June 2018	August 2018	October 2018	November 2018	January 2019	March 2022	IMGW

i/- procent finansowania ze środków Banku Światowego zgodnie z Rocznym Planem Pracy

Załącznik 8.2
Wzór rozliczenia miesięcznego jednostek wdrażania

PROJEKT: Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły
Jednostka wdrożeniowa:
Data:
Komponent:

Lp.	Strona kontraktu (nazwa kontrahenta, odbiorca płatności)	Kontrakt		Opis kontraktu/ dostawy	Metoda zakupu	WARTOŚĆ KONTRAKTU		Kategoria BS (1)	Faktura				Kwalifikacja % BS	Kwota zapłacona w oryginalnej walucie							Płatność																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
		nr	data			Waluta	Kwota		WAT	Kwota netto	Kwota brutto	Numer		Data	waluta	ze środków BS	ze środków BRRE	z budżetu państwa	z zFS	z NFOŚiGW	inne źródła	Data	kurs wymiany	Równowartość w PLN	kurs wymiany/decyzja	Równowartość EUR																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												

[1] W - works (roboty)
G - goods (towary)
CS - consulting services (usługi konsultingowe)
R - resettlements (przesiedlenia)
OP - operating costs (koszty operacyjne)

Załącznik 8.3. Wzór raportu IFR

Government of Poland
ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT
co-financed by:
World Bank Loan no. Xxx
EU Cohesion Fund Grant no. Xxx
Council of Europe Development Bank Loan no. Xxx

Interim Unaudited Financial Reports
For the Quarter ending September 30, 2015
Cash model

Table of Contents

A	Narrative Progress Report
	FINANCIAL REPORTS
1	Project Sources and Uses of Funds by Activities
2	Designated Account Statement
3	IBRD disbursement in EUR IBRD DISBURSEMENT REPORTS
4	Cash Forecast Report
5	Designated Account Activity Statement
6	Summary Statement - for prior review contracts
7	Summary Statement - not subject to prior review contracts CEB REPORTS (to be agreed with CEB)
8	CEB Loans CONTRACT MONITORING REPORTS (report not included in IFRs - can be requested on ad hoc basis)
9	Contract Monitoring Report
AWP	ANNUAL WORK PROGRAM

Narrative Progress Report

POLAND ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT Summary of Project Status	
Project Cost:	Development Objectives:
Borrower:	
	Implementing Agency:
	Project Components:
itation:	
e)	Disbursement History (end of period)
	Actual
	Projected
	Attached Updated Disbursement information
atus:	
ntation to date is as follows:	
components:	
rotection of Middle and Lower Odra	
rotection of Nysa-Kłodzko Valley	
rotection of Upper Vistula	
ional strengthening and enhanced forecasting	
management and studies	
inistration	
: and Financing	
settlement Costs	
object implementation activities during (period)	
object implementation activities during (period)	
it activities during (period)	
☐ Proposed procurement plan of activities	
☐ Monitoring and evaluation	
☐ Project Specific Issues/Suggestions/Recommendations	
Office of Natural Disasters Recovery (ONDR) Director:	Project Coordination Unit Director

Government of Poland
ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT
Project Sources and Uses of Funds / i
For the Quarter ending September 30, 2015

	Actual In PLN		Year-To Date	Cumulative To-Date /ii	Plan In PLN		Progress in % TDT/Annual budget	Plan In PLN		Plan In EUR Life of Project /iii
	Current Quarter				Annual Budget Current fiscal year			Life of Project /iv		
Opening cash balances (in the budget system)										
IBRD Funds										
CEB Funds										
Subtotal										
Sources of Funds received										
Government Funds										
IBRD Funds (withdrawn from DA into the budget)										
EU Cohesion Fund										
CEB Funds										
Subtotal										
Foreign Exchange Difference										
Less:										
Project Expenditures/vi										
1. Flood Protection of Lower and Middle Odra River										
1.A Areas in Zachodniopomorskie Province										
1.B Middle and Lower Odra										
1.C Slubice City										
Sub-Total A										
2. Flood Protection of Nysa Kłodzka Valley										
2.A Active protection										
2.B Passive protection										
Subtotal 2										
Subtotal 1+2										
3. Flood Protection of Upper Vistula										

	Actual In PLN		Plan In PLN			Plan In EUR	
	Current	Year-To	Cumulative	Annual Budget	Progress in %	Life of	Life of
3.A Upper Vistula Towns and Cracow							
3.B Protection of Sandomierz and Tamobrzeg							
3.C Raba sub-basin							
3.D San, Wisłoka and Dunajec sub-basins							
Subtotal 3							
4. Institutional strengthening & Enhanced Forecasting							
4.A Enhanced Forecasting							
4.B Operational Centers							
4.C Institutional strengthening							
Subtotal 4							
5. Project management and studies							
5.A Project Management							
5.B Studies							
Subtotal 5							
Total							
Closing cash balances (in the budget system)							
IBRD Funds							
CEB Funds							
Subtotal							

Prepared by:
NOTES

Date:

/i: Special account balance is not included in the statement. The Report presents government funds used for the project and the loan funds withdrawn from Special Account, converted into PLN and transferred to the budget for the project purposes.- Saldo Rachunku Specjalnego nie uwzględnione w raporcie. Raport prezentuje: fundusze rządowe wykorzystane na finansowanie projektu oraz środki pożyczki wypłacone z Rachunku Specjalnego, przeliczone na PLN i przekazane do budżetu na cele projektu.

/ii: From the beginning of the project.

/iii: The figures in this column are derived from the PAD and loan agreements, reflecting any subsequent updating/amendments.

/iv: The planned amounts in EUR should be converted to PLN using appropriate exchange rates e.g. estimated average exchange rate for the project duration or current exchange rate. Please provide exchange rate applied in the note to this report.

/v: If retained amounts are kept by implementing entities there should be supplementary note on the retained amounts kept by each implementing entity.

Government of Poland
ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT
World Bank Loan No. Xxxx
Designated Account (SA) Statement Kept by MOF
Depository Bank GOWD/NBP
Account Number
as at September 30, 2015
In EUR

	For the Quarter EUR	From the beginning of the Project EUR
1 Opening balance at the beginning of the period		-
Add:		
2 World Bank advances into the DA during the period	-	
3 Interest earned (if credited into DA)		-
Funds available during the period	-	-
Less:		
4 Funds transferred to Implementing Entities for eligible expenditures during the period /ii		-
5 Refund to World Bank from the D.A. during the period		
6 Service charges (if debited to DA)		
	-	-
7 Closing balance at the end of the period /iii	-	-

**Payments from the WB Designated Account
for the project expenditures /v**

Date (and description, if applicable)	EUR	Exchange rate/iv	Amount in PLN
	-		0
7 Total /v	-		0

Prepared by:

Date:

NOTES: Enter the opening balance on the DA as shown on the DA Bank Statement.

/i: Same as the amount shown in line 7 as the EUR total.

/ii: Enter the closing balance on the DA as shown on the DA Bank Statement.

/iii: Real exchange rate should be applied

/iv: Amount in EUR should equal the amount shown in line 4. Amount in local currency should be reconciled with the report 1.

/v: Payments from Designated Account for the project expenditure is optional note, however it can be used as a tool for reconciliation with actual expenditures.

Government of Poland
ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT
World Bank Loan No. XXX -POL
Additional Note -Disbursements from WB Loan in Original Currency
For the Quarter ending September 30, 2005

	Original amount of Loan – Całkowita kwota pożyczki	Current Quarter Bieżący Kwartał	Year-To-Date Narastająco w ciągu roku	Cumulative – To- Date/ Narastająco od początku projektu	Undisbursed amount as at the end of the reporting period – Środki nie wypłacone na koniec danego okresu
EUR					
	in EUR				
	Loan Allocation as per loan agreement Alokacja pożyczki zgodnie z umową pożyczki	Current Quarter Bieżący Kwartał	Actual utilization Year-To-Date Faktyczne wykorzystanie narastająco w ciągu roku	Actual utilization cumulative- To- Date/ Faktyczne wykorzystanie narastająco od początku projektu	Free allocation available from loan/ Alokacja do wykorzystania
Expenditures Financed by IBRD loan					
Category 1					
Amount disbursed from loan not yet spent (DA balance) Kwota wypłacone z pożyczki a nie wydatkowane dotychczas (saldo Konta Specjalnego)					
Amount disbursed from DA not yet spent Kwota wypłacone z Konta Specjalnego a nie wydatkowane dotychczas					

NOTES

World Bank Loan No. XXX -POL
Cash Forecast Report / Przewidywane zapotrzebowanie na środki
As at 30 September, 2015/ na dzień 30 września 2015
For the next two quarters/ Na kolejne dwa kwartały

By Implementing Agency	Cash required during the next quarter in PLN	Cash required during the 2 nd next quarter In PLN	Total cash requirements for the next two quarters In PLN	IBRD Eligible % /i	cash requirement from IBRD Loan for the next two quarters In PLN	Forecasted exhanage rate of PLN/EUR	IBRD Eligible cash requirement for the next twoquarters In EUR
	Wymagana gotowka na następny kwartał w PLN	Wymagana gotowka na drugi następny kwartał w PLN	Całkowite zapotrzebowanie środków pieniężnych na dwa kolejne kwartały w PLN	IBRD kwalifikowane %	Zapotrzebowanie na środki z kredytu IBRD na kolejne dwa kwartały w PLN	Prognozowana kurs wymiany PLN/ EUR	kwalifikowane zapotrzebowanie na środki z IBRD na kolejne dwa kwart. w EUR
1	2	3	4 = 2+3	5	6	7	8=6/7
Planned expenditures/ Planowane Wydatki							
1. RZGW GL							
2. RZWG WL							
3. RZGW SZ							
TOTAL /RAZEM	0	0	0				
/i - percentage of IBRD funding as agreed in Annual Work Plan					Less Balance of DA		0
/i - procent finansowania ze środków Banku Światowego zgodnie z Rocznym Planem Pracy					Cash requirement in WA		0

Government of Poland
 ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT
 Government of Poland
 ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT
 World Bank Loan No. XXX -POL
 Summary Statement part a - Summary of expenditures not subject to prior review
 for the quarter ending September 30, 2015

By Implementing Agency (col. 1)	Total Expenditures in PLN (col. 2)	IBRD Share Paid in PLN (col. 3)	IBRD Eligible Share paid in EUR (col. 4)	Government/other Share in PLN (col. 5)	IBRD Share in % (col. 3/2)
RZWG GL					
RZWG WL					
RZWG					
RZWG					
RZWG					
TOTAL					

Summary Statement (col. 1)	Total expenditures in PLN (col. 2)	IBRD share in PLN (col. 3)	IBRD Eligible share paid in EUR (col. 4)	Government/other share in PLN (col. 5)	IBRD Share in % (col. 3/2)
Expenditures not subject to prior review – part a					
Expenditures subject to prior review – part b					
TOTAL					

Government of Poland
ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT
World Bank Loan No. XXX -POL
Summary Statement part a - Summary of expenditures not subject to prior review
for the quarter ending September 30, 2015

Name & Address of Contractor Contract Reference/Signing Date (col. 2)	Date of IBRD No Objection (col. 3)	Contract Value (col. 4)	Contract Currency (col. 5)	Invoiced Gross Amounts by Currency (col. 6)	Invoice Date, Number (col. 7)	IBRD share paid in Contract's Currency (col. 8)	Total Amount Paid from S.A. /eligible expenditures in EUR (col. 9)	IBRD Share In % (col. 8/6)
			Subtotal by contract					
			Subtotal by contract					
			Subtotal by contract					
				TOTAL			0	

LOANS MADE BY THE CEB

COUNTRY: POLAND

PROJECT: IBRD Loan no - Odra Vistula Flood Management Project

LOAN AUTHORISED: EUR

**RATE OF FINANCING
BY THE BANK:**

[illegible]

● ● ● ● ●
||
● ● ● ● ●

✱

Section for internal use by the CEB

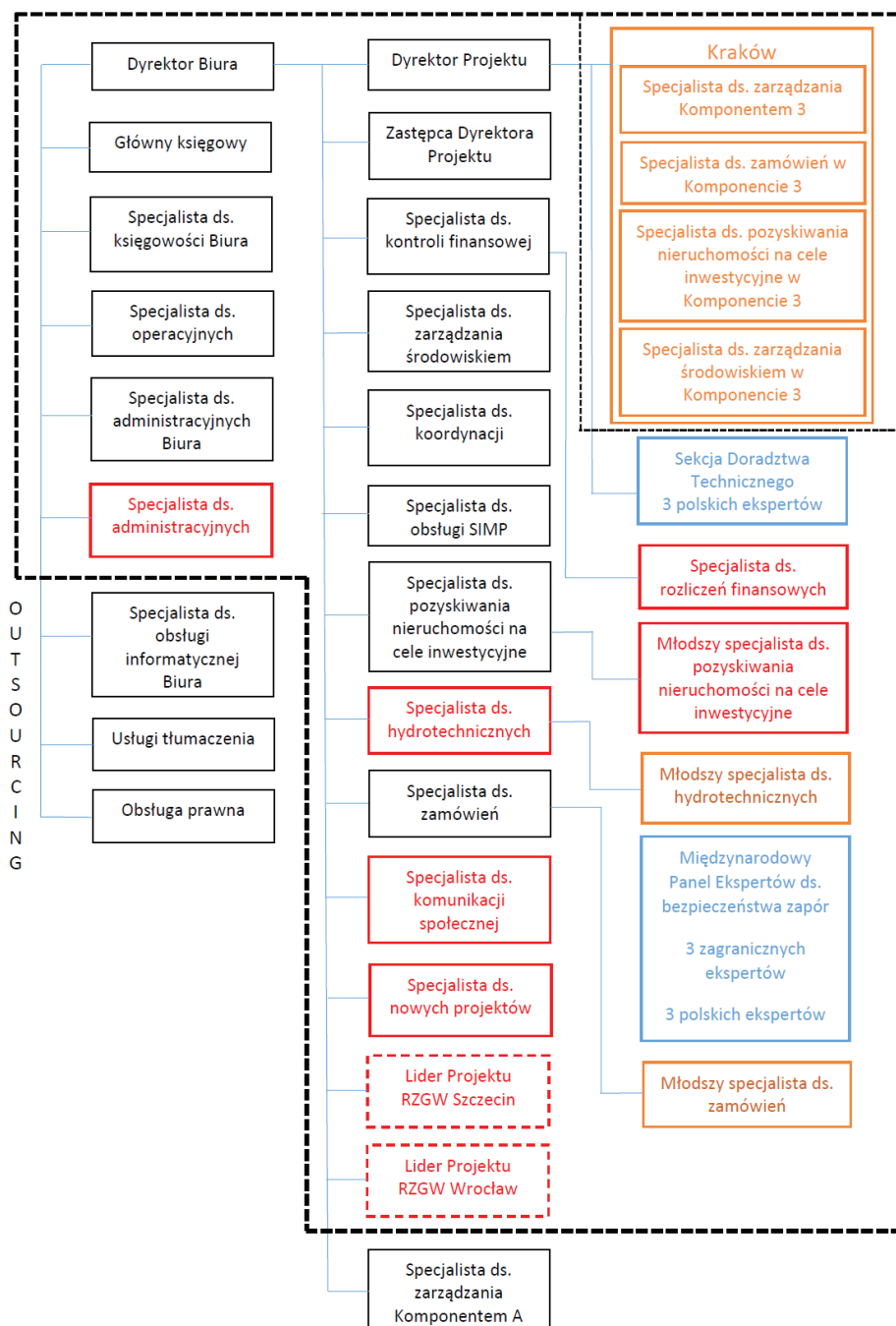
Section to be filled in by the beneficiary

Government of Poland
 ODRA-VISTULA FLOOD MANAGEMENT PROJECT
 World Bank Loan No. Xxxx
 ANNUAL WORK PROGRAM
 For the year 2016

FINANCING SOURCES	PLAN IN PLN	PLANNED SHARE in %
IBRD		
Government/Other sources		
TOTAL	0	

Załącznik 9.1.

Organogram zasadniczej struktury BKP wraz z Międzynarodowym Panelem Ekspertów ds. bezpieczeństwa zapór

Załącznik 9.2.

Opis głównych zadań kluczowych konsultantów i pracowników BKP oraz kluczowych pracowników JRP

Główne zadania Konsultantów i Pracowników BKP OPDOW		
L.p.	Osoba	Do zadań należy m.in.:
1	Dyrektor Biura	- kierowanie i koordynacja bieżącą działalnością Biura - ściśła współpraca z Dyrektorem Projektu; - zawieranie umów w ramach działalności Biura; - reprezentacja Biura wobec wszelkich organów władzy publicznej i osób trzecich; - zatwierdzanie planu finansowego Biura i nadzór nad jego realizacją; - zatwierdzanie płatności do realizacji, wynikających ze zobowiązań z działalności Biura; - obsługa kontroli zewnętrznych i audytów w zakresie dotyczącym Biura i jego budżetu; - prowadzenie działań w celu promowania produktów, rezultatów i oddziaływań Projektu.
2	Dyrektor Projektu	- koordynacja bieżącej realizacji Projektu i działań konsultantów Biura; - uczestnictwo w pracach Komitetu Sterującego Projektu i Komitetu Roboczego Projektu; - bezpośrednia reprezentacja interesów Projektu wobec KZGW, Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Komitetu Sterującego Projektu, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Środowiska, Banku Światowego, Banku Rozwoju Rady Europy; - reprezentowanie Projektu wobec wszelkich organów władzy publicznej i osób trzecich; - całość korespondencji Biura z Bankiem Światowym i BRRE; - występowanie do KZGW, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji o uruchomienie środków finansowych na realizację Projektu; - prowadzenie działań dla zapewnienia właściwych relacji pomiędzy wszystkimi podmiotami uczestniczącymi w realizacji Projektu, organami administracji rządowej i samorządowej oraz pozostałymi interesariuszami Projektu; - opiniowanie funkcjonowania i realizacji działań podejmowanych przez Jednostki Wdrażania Projektu; - prowadzenie działań na rzecz nowych inicjatyw związanych z podniesieniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w kraju.
3	Zastępca Dyrektora Projektu	- wspieranie działań Dyrektora Projektu w zakresie powierzonych mu zadań i kompetencji; - zastępowanie Dyrektora Projektu pod jego nieobecność; - realizowanie zadań Specjalisty BKP ds. Systemu Monitoringu i Osłony Kraju; - zastępowanie Dyrektora Projektu w realizacji jego zadań w odniesieniu do Podkomponentu C2 POPDO i Komponentu 4.
4	Specjalista ds. zarządzania Komponentem A Projektu OPDO	- koordynacja i nadzór realizacji inwestycji Zbiornik Racibórz wraz z wszystkimi elementami towarzyszącymi tej inwestycji - nadzór merytoryczny nad funkcjonowaniem BWP w Raciborzu jako jednostki RZGW w Gliwicach powołanej do realizacji Komponentu A Projektu; - koordynacja i nadzór nad pracą zespołu konsultantów wsparcia technicznego dla BWP, egzekwowanie skuteczności ich pracy i realizacji powierzonych zadań; - reprezentowanie BWP w Raciborzu i RZGW w Gliwicach wobec organów władzy publicznej, osób trzecich, pracowników i konsultantów BWP w Raciborzu po uzyskaniu odpowiedniego upoważnienia od Dyrektora RZGW w Gliwicach.
5	Specjalista ds. zarządzania Komponentem 3	- koordynacja prawidłowości i terminowości realizacji zadań w Komponentie 3; - bieżąca współpraca, w uzgodnieniu z Dyrektorem Projektu, z Jednostkami Wdrażania Projektu w zakresie Komponentu 3; - stała kontrola realizacji zadań w ramach Komponentu 3 i informowanie na bieżąco Dyrektora Biura i Dyrektora Projektu o stanie realizacji; - organizacja i koordynacja pracy Specjalisty ds. zarządzania środowiskiem w Komponentie 3, Specjalisty ds. zamówień w Komponentie 3, Specjalisty ds. pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne w Komponentie 3 oraz współdziałanie z pozostałymi konsultantami i pracownikami Biura.
6	Specjalista ds. nowych projektów	- przegląd i analizy dostępnych dokumentów, w tym dokumentacji technicznej, dotyczących nowych projektów, ustalenie listy brakujących dokumentów niezbędnych do zakończenia przygotowania nowych projektów; - opracowanie planu pracy i systemu określającego dokumenty i uzupełnienia niezbędne do pełnego przygotowania oraz określenie sposobu uzyskania opracowania tych dokumentów; - określenie wszystkich źródeł danych oraz pomoc w zgromadzeniu i analizie odpowiednich danych potrzebnych do opracowania dokumentów niezbędnych do przygotowania opisów i propozycji nowych projektów i zadań; - koordynacja wkładu Konsultantów BKPOPDOW w przygotowanie; organizowanie i koordynację gromadzenia danych technicznych, społecznych i ekonomicznych dla potrzeb zespołów projektowych wymaganych w celu oceny planowanych inwestycji w ramach nowych projektów; - koordynacja przygotowania analiz ekonomicznych i środowiskowych inwestycji w ramach nowych projektów, wg standardów zgodnych z wymaganiami Banku Światowego i innych instytucji potencjalnie mogących finansować Projekt.

Główne zadania Konsultantów i Pracowników BKP OPDOW		
L.p.	Osoba	Do zadań należy m.in.:
7	Specjalista ds. kontroli finansowej	- kontrola przepływów środków finansowych pochodzących z Banku Światowego, Banku Rozwoju Rady Europy; - wspieranie JWP w zakresie realizacji zapisów finansowych zawieranych kontraktów w ramach realizacji Projektu, poprzez przygotowanie wytycznych, konsultacje i opiniowanie; - aktualizowanie planu finansowego realizacji Projektu na podstawie danych przekazanych z JWP z wyłączeniem planu finansowego Biura; - monitorowanie realizacji planu finansowego Projektu oraz przygotowanie zestawień i sprawozdań szczegółowych; - rozliczanie wydatków przedstawionych do rozliczenia przez JWP; - sporządzanie aplikacji do Banku Światowego z rozliczenia wydatków JWP z wyłączeniem wydatków Biura
8	Specjalista ds. rozliczeń finansowych	- wstępna weryfikacja zestawień rozliczeniowych składanych przez JWP oraz sprawdzanie kompletności załączonej dokumentacji; - sporządzanie zbiorczych zestawień wydatków na podstawie poszczególnych zestawień rozliczeniowych składanych przez JWP; - monitorowanie stanu rozliczeń kontraktów i wykorzystania poszczególnych alokacji; - monitorowanie poprawności wprowadzania danych przez Jednostki Wdrażania Projektu do informatycznego systemu zarządzania finansowego; - aktywna współpraca ze Specjalistą ds. kontroli finansowej.
9	Specjalista ds. hydrotechnicznych	- udział w pracach przy definiowaniu i planowaniu zadań związanych z przygotowaniem do realizacji i wdrożeniem Projektu oraz z okresowymi przeglądami ewaluacyjnymi Projektu; - monitorowanie i wspieranie JWP w zakresie realizacji procesu inwestycyjnego zgodnie ze standardami Banku Światowego, przepisami prawa polskiego i wiedzą budowlaną; - ocena i analiza przygotowanych przez JWP opisów przedmiotu zamówienia w zakresie formułowania warunków technicznych wykonania i odbioru robót oraz wymagań stawianych wykonawcom robót budowlanych w ramach Projektu; - monitorowanie prac zespołu niezależnych ekspertów ds. bezpieczeństwa budowli hydrotechnicznych (międzynarodowego panelu ekspertów ds. bezpieczeństwa zapór).
10	Młodszy specjalista ds. hydrotechnicznych	- wspieranie działań Specjalisty ds. hydrotechnicznych w zakresie powierzonych mu zadań i kompetencji; - współpraca i monitorowanie działań JWP w zakresie realizacji procesu inwestycyjnego; - aktywna współpraca ze Specjalistą ds. hydrotechnicznych.
11	Specjalista ds. pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne	- udział w pracach przy definiowaniu i planowaniu zadań związanych z przygotowaniem do realizacji i wdrożeniem Projektu oraz z okresowymi przeglądami ewaluacyjnymi Projektu (w zakresie pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne i realizacji przesiedleń); - nadzór nad zgodnością realizowanych prac w ramach Projektu z przepisami i procedurami dotyczącymi pozyskiwania nieruchomości pod planowane inwestycje oraz przesiedleń; - ocena i analiza przygotowanych przez JWP opisów przedmiotu zamówienia, w zakresie zagadnień dotyczących pozyskiwania i przygotowania nieruchomości pod inwestycje oraz przesiedleń; - monitorowanie prac JWP w zakresie przygotowania, aktualizacji i realizacji Planu Pozyskania Nieruchomości (RAP) w ramach Projektu.
12	Młodszy specjalista ds. pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne	- wspieranie działań Specjalisty ds. pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne w zakresie powierzonych mu zadań i kompetencji; - współpraca i monitorowanie działań JWP w zakresie realizacji procesu inwestycyjnego; - aktywna współpraca ze Specjalistą ds. pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne.
13	Specjalista ds. pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne w Komponentie 3	- udział w pracach przy definiowaniu i planowaniu zadań związanych z przygotowaniem do realizacji i wdrożeniem Komponentu 3 oraz z okresowymi przeglądami ewaluacyjnymi Projektu (w zakresie pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne i realizacji przesiedleń); - wykonywanie czynności w zakresie nadzoru nad zgodnością realizowanych prac w ramach Komponentu 3 z przepisami i procedurami dotyczącymi pozyskiwania nieruchomości pod planowane inwestycje oraz przesiedleń; - ocena i analiza przygotowanych przez JWP opisów przedmiotu zamówienia w zakresie zagadnień dotyczących pozyskiwania i przygotowania nieruchomości pod inwestycje; - monitorowanie prac JWP w zakresie przygotowania, aktualizacji i realizacji Planu Pozyskiwania Nieruchomości (RAP); - aktywna współpraca ze Specjalistą ds. pozyskiwania nieruchomości na cele inwestycyjne.

Główne zadania Konsultantów i Pracowników BKP OPDOW		
L.p.	Osoba	Do zadań należy m.in.:
14	Specjalista ds. zarządzania środowiskiem	• udział w pracach przy definiowaniu i planowaniu zadań związanych z przygotowaniem do realizacji i wdrożeniem Projektu oraz z okresowymi przeglądami ewaluacyjnymi Projektu (w zakresie zarządzania środowiskiem); • wykonywanie czynności w zakresie nadzoru nad zgodnością realizowanych prac w ramach całości Projektu z przepisami prawa oraz wymaganiami Banku Światowego w zakresie ochrony środowiska; • monitorowanie wszelkich działań związanych z przygotowaniem, aktualizacją i wdrażaniem Planów Zarządzania Środowiskiem w ramach Projektu; • współpraca ze wszystkimi organami odpowiedzialnymi za monitorowanie i ocenę stanu środowiska oraz z instytucjami naukowymi i pozarządowymi organizacjami zajmującymi się: i) monitoringiem wdrażania projektu pod względem jego spójności z ustalonymi wcześniej środkami i działaniami zaradczymi, ii) oceną rzeczywistych oddziaływań poszczególnych komponentów na środowisko; • monitorowanie działań poświęconych zachowaniu i wzmocnieniu kondycji ekologicznego korytarza doliny Odry i dorzecza Górnej Wisły.
15	Specjalista ds. zarządzania środowiskiem w Komponentie 3	• udział w pracach przy definiowaniu i planowaniu zadań związanych z przygotowaniem do realizacji i wdrożeniem Komponentu 3 oraz z okresowymi przeglądami ewaluacyjnymi Projektu (w zakresie zarządzania środowiskiem); • wykonywanie czynności w zakresie nadzoru nad zgodnością realizowanych prac w ramach Komponentu 3 z przepisami prawa oraz wymaganiami Banku Światowego w zakresie ochrony środowiska; • monitorowanie wszelkich działań związanych z przygotowaniem, aktualizacją i z wdrażaniem Planów Zarządzania Środowiskiem w ramach Komponentu 3; • współpraca, w uzgodnieniu z Dyrektorem Projektu i Specjalistą ds. zarządzania środowiskiem, ze wszystkimi organami odpowiedzialnymi za monitorowanie i ocenę stanu środowiska oraz instytucjami naukowymi i pozarządowymi organizacjami zajmującymi się: i) monitoringiem wdrażania Komponentu 3 pod względem jego spójności z ustalonymi wcześniej środkami i działaniami zaradczymi, ii) oceną rzeczywistych oddziaływań poszczególnych realizowanych zadań na środowisko; • aktywna współpraca ze Specjalistą ds. zarządzania środowiskiem.
16	Specjalista ds. Systemu Monitoringu i Osłony Kraju	• udział w pracach przy definiowaniu i planowaniu zadań związanych poprawą Systemu Monitoringu i Osłony Kraju, a także planowaniu działań związanych z przygotowaniem do realizacji, a następnie wdrożeniem podkomponentu C2 POPDO i Komponentu 4 oraz okresowym przeglądem ewaluacyjnym; • monitorowanie działań związanych z realizacją podkomponentu C2 POPDO i Komponentu 4; • wspieranie działań pozostałych Konsultantów BKP w zakresie wdrażania pozostałych komponentów i podkomponentów Projektu.
17	Specjalista ds. komunikacji społecznej	• pełnienie funkcji rzecznika prasowego Biura; • podejmowanie czynności w zakresie związanym ze skutecznym komunikowaniem się Biura i innych JWP ze wszystkimi interesariuszami Projektu oraz prowadzeniem akcji promującej Projekt we wszystkich fazach jego życia (od jego planowania, poprzez realizację i eksploatację); • zapewnienie społecznego udziału w rozwiązywaniu problemów i konfliktów powstających w trakcie implementacji Projektu; • opracowanie materiałów popularyzujących Projekt jako przedsięwzięcie zmierzające do podniesienia bezpieczeństwa mieszkańców regionu Dorzecza Odry oraz Górnej Wisły; • opracowanie programu działań promocyjnych Projektu i doskonalących partnerską współpracę z gminami i organizacjami pozarządowymi w realizacji Projektu, które z racji swojego usytuowania lub statutowego zakresu swojej działalności partycypowały i nadal będą uczestniczyły w określonym zakresie w działaniach planistycznych, inwestycyjnych oraz podczas użytkowania przyszłej infrastruktury przeciwpowodziowej.
18	Specjalista ds. zamówień	• ocena i analiza dokumentacji przetargowych, w tym prekwalifikacyjnych, przygotowanych przez JWP pod kątem zgodności z procedurami Banku Światowego; • sporządzanie i aktualizacja Planu Realizacji Zamówień (Procurement Plan); • prowadzenie bieżącej ewidencji realizacji zamówień w ramach Projektu; • doradztwo i kontrola nad JWP w zakresie stosowania procedur zamówień wg standardów Banku Światowego.
19	Młodszy specjalista ds. zamówień	• wspieranie działań Specjalisty ds. zamówień w zakresie powierzonych mu zadań i kompetencji; • współpraca i monitorowanie działań JWP w zakresie realizacji zamówień; • aktywna współpraca ze Specjalistą ds. zamówień.
20	Specjalista ds. zamówień w Komponentie 3	• przegląd i analiza dokumentów przetargowych przygotowanych przez JWP w zakresie ich zgodności z procedurami Banku Światowego i przedstawianie tych dokumentów do przeglądu Biura we Wrocławiu; • przygotowanie lub przegląd dokumentów związanych z zamówieniami publicznymi przed przesłaniem do Biura we Wrocławiu, w szczególności dokumentów związanych z procedurami udzielania zamówień publicznych prowadzonych w ramach Komponentu 3; • przygotowanie danych do zmiany aktualizacji Planu Realizacji Zamówień i przesyłanie do Biura we Wrocławiu, w zakresie Komponentu 3; • bieżące prowadzenie ewidencji zamówień dokonanych w ramach Komponentu 3; • udzielanie wsparcia dla JWP oraz nadzorowanie ich działalności w odniesieniu do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych, zgodnie z normami Banku Światowego; • udział w sesjach poświęconych definiowaniu i planowaniu zadań związanych z przygotowaniem do realizacji, a następnie wdrożeniem Komponentu 3 oraz udział w okresowych przeglądach ewaluacyjnych Projektu.

Główne zadania Konsultantów i Pracowników BKP OPDOW		
L.p.	Osoba	Do zadań należy m.in.:
21	Główny księgowy	• prowadzenie pełnej księgowości Biura; • zarządzanie płatnościami Biura; • bieżąca współpraca z instytucjami zewnętrznymi w sprawach rachunkowości i finansów Biura; • sporządzanie projektu rocznych planów finansowych Biura i ich aktualizacja; • sporządzanie wniosków o uruchomienie środków finansowych dla Biura; • sporządzanie aplikacji do Banku Światowego z dokonanych wydatków Biura.
22	Specjalista ds. księgowości Biura	• prowadzenie ewidencji w zakresie wyposażenia środków trwałych i wyposażenia; • bieżące prowadzenie rejestrów księgowych; • wykonywanie zadań w zakresie wstępnej kontroli formalno-rachunkowej dokumentacji księgowej; • organizowanie i wykonywanie obrotu pieniężnego-gotówkowego i bezgotówkowego; • zastępstwo Głównego Księgowego w czasie jego nieobecności; • prowadzenie pełnej dokumentacji płacowej; • prowadzenie ewidencji wydatków realizowanych przez Biuro zgodnie z wymogami sprawozdawczości do Banku Światowego (w tym zestawień do aplikacji rozliczeniowych).
23	Specjalista ds. operacyjnych	• zapewnienie sprawnego funkcjonowania Biura od strony organizacyjno-technicznej; • koordynowanie organizacji spotkań, konferencji i pobyków misji oceniających; • prowadzenie racjonalnej gospodarki materiałowej; • analiza sprawozdań z działalności Biura i realizacji projektu sporządzanych przez Konsultantów Biura i informowanie o jej wynikach Dyrektora Biura.
24	Specjalista ds. koordynacji	• wsparcie działań Dyrektora Projektu; • organizacja spotkań, konferencji i pobyków misji oceniających; • monitoring korespondencji związanej z realizacją Projektu; • koordynacja przygotowania na potrzeby Dyrektora Projektu dokumentacji Projektu przez konsultantów Biura oraz JWP; • przygotowywanie i weryfikacja kierowanych do Banku Światowego i BRRE dokumentów, w szczególności dotyczących Projektu.
25	Specjalista ds. administracyjnych	• nadzór nad obiegiem dokumentów oraz ich właściwym gromadzeniem i archiwizacją; • prowadzenie spraw z zakresu BHP oraz przeciwpożarowych; • prowadzenie rejestru majątku ruchomego Biura.
26	Specjalista ds. obsługi informatycznej Biura	• administracja serwerem LAN, WAN oraz urządzeń aktywnych; • zapewnienie łączności z siecią Internet oraz telefoniczną; nadzór nad wykonaniem strukturalnej sieci teleinformatycznej w siedzibie Biura; • utrzymanie i dbałość o sprzęt i oprogramowanie Biura; • budowa strony WWW Biura i jej aktualizacja; • przygotowanie i aktualizacja programu do zarządzania finansowego Projektem.
27	Specjalista ds. administracyjnych Biura	• obsługa sekretariatu Biura i wykonywanie innych czynności administracyjnych; • przyjmowanie i wysyłanie korespondencji, prowadzenie rejestru korespondencji; • zamawianie i zakup materiałów na potrzeby Biura; • działania związane z obsługą techniczną spotkań w Biurze.
28	Specjalista ds. obsługi Systemu Informacji i Monitoringu Projektu (SIMP)	• bieżąca administracja Systemu Informacji i Monitoringu Projektu w celu zapewnienia nieprzerwanej i prawidłowej pracy; • pozyskiwanie od Jednostek Realizujących Projekt bieżących informacji i danych niezbędnych do utrzymywania aktualności informacji przekazywanych za pomocą SIMP; • monitorowanie wskaźników i przygotowanie raportów zmian wskaźników zgodnie z bieżącymi potrzebami Projektu.

Główne zadania pracowników JEDNOSTKI REALIZUJĄCEJ PROJEKT (JRP):

1.	Kierownik JRP	- kierowanie pracą zespołu JRP; - reprezentowanie Jednostki Wdrażania Projektu w zakresie posiadanych pełnomocnictw; - organizowanie i koordynowanie prac związanych z przygotowaniem i realizacją zadań inwestycyjnych w ramach Projektu; - monitoring rzeczowy i finansowy postępu robót zawartych w kontraktach na roboty; - bieżąca współpraca z BKP OPDOW; - bieżąca współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej, firmami wykonawczymi i instytucjami pośredniczącymi oraz innymi jednostkami organizacyjnymi współuczestniczącymi w realizacji projektu; - kontrola i rozliczanie umów z kontrahentami; - nadzór i kontrola procesu konsultacji społecznych i uczestnictwo w spotkaniach z grupami społecznymi; - udział w przeglądach opracowań projektowych, radach projektu i wizytach roboczych, wizytach na placu budowy, misjach Banku Światowego, zapewnienie organizacji narad koordynacyjnych w toku realizacji Projektu, w odbiorach częściowych, odbiorach końcowych i innych; - zarządzanie ryzykiem realizacji projektu we współpracy z Konsultantem wsparcia technicznego i Wykonawcami.
2.	Zastępca Kierownika JRP	- wspieranie działań Kierownika JRP w zakresie powierzonych mu zadań i kompetencji; - zastępowanie Kierownika JRP pod jego nieobecność.
3.	Specjalista ds. zamówień	- przygotowywanie niezbędnych dokumentów przetargowych, w tym kryteriów oceny ofert oraz nadzór nad opracowaniem opisu przedmiotu i zakresu zamówień; - przygotowywanie i przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówienia - w tym przygotowywanie i publikacja ogłoszeń; - odpowiedzialność za przygotowywanie oraz poprawność i kompletność umów z wykonawcami; - przygotowanie niezbędnych dokumentów dla wprowadzenia zmian i uzupełnień podpisanych umów; - współpraca z BKP OPDOW w zakresie realizacji zamówień;
4.	Specjalista ds. środowiskowych	- monitoring i kontrola środowiskowych uwarunkowań realizacji Projektu; - koordynacja i nadzór nad przygotowaniem, aktualizacją i wdrażaniem Planów Zarządzania Środowiskiem; - monitoring wdrażania PZŚ i raportowanie; - prowadzenie działań związanych z minimalizacją oddziaływań społecznych Projektu oraz kontrola i nadzór nad takimi działaniami prowadzonymi przez Konsultanta/Wykonawcę robót. - udział w uzyskiwaniu niezbędnych decyzji administracyjnych związanych z działaniami środowiskowymi. - współpraca z BKP OPDOW w zakresie zarządzania środowiskiem.
5.	Specjalista ds. pozyskania nieruchomości i przesiedleń	- koordynacja i nadzór nad przygotowaniem, aktualizacją i wdrażaniem Planów Pozyskania Nieruchomości i Realizacji Przesiedleń (RAP); - prowadzenie działań związanych z przejmowaniem nieruchomości pod inwestycje (w tym. m.in. wykupy, wywłaszczenia, wycena, uzgadnianie i wypłata odszkodowań) . - prowadzenie działań odszkodowawczych i rozpatrywanie roszczeń właścicieli nieruchomości na których wpływ ma inwestycja; - nadzór i kontrola procesu konsultacji społecznych i uczestnictwo w spotkaniach z osobami dotkniętymi Projektem (PAP); - współpraca z BKP OPDOW w zakresie pozyskania nieruchomości i przesiedleń.
6.	Specjaliści ds. technicznych	- udział w przygotowaniu zadań do realizacji, w tym opisów przedmiotu zamówienia, dokumentacji technicznej, PZS, RAP, dokumentacji przetargowej itp. - monitorowanie postępu robót, udział w spotkaniach i naradach, nadzór nad pracami wykonywanymi przez Konsultanta wsparcia technicznego; - kontrolowanie zgodności realizacji robót i usług z warunkami umowy, przepisami, standardami Banku Światowego oraz harmonogramem rzeczowo-finansowym; - uczestnictwo w rozruchach i odbiorach robót; - uczestnictwo w pracach komisji przetargowych; - sporządzanie sprawozdań i raportów z rzeczowej realizacji kontraktów; - współpraca z BKP OPDOW w zakresie zagadnień technicznych.
7.	Specjalista ds. finansowych	- planowanie, realizacja i rozliczanie Projektu pod względem finansowym oraz nadzór nad realizacją finansową Projektu zgodnie z zapisami odpowiednich umów na poszczególne zadania Projektu i Planami Płatności, w szczególności w zakresie ich terminowego ukończenia, pełnego i właściwego wykorzystania przekazanych środków oraz w zakresie sprawozdawczości i raportowania - współpraca z BKP OPDOW w zakresie przepływów finansowych, planowania i sprawozdawczości.

Załącznik 9.3.
Tabela Results Framework and Monitoring and Evaluation

RZECZPOSPOLITA POLSKA: PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY

Cele Projektu													
Podniesienie poziomu ochrony przeciwpowodziowej dla ludności mieszkającej na wybranych terenach dorzecza Odry i dorzecza górnej Wisły oraz wzmocnienie instytucjonalne administracji rządowej w zakresie zapewnienia skuteczniejszej ochrony przed powodziąmi letnimi i zimowymi oraz powodziąmi gwałtownymi.													
Rezultaty na poziomie:		Poziom Projektu											
Wskaźniki Celów Projektu													
Nazwa Wskaźnika	Podstawy	Jednostka miary	Wartość bazowa	Skumulowane Wartości Docelowe							Częstotliwość	Źródło danych/ Metoda	Jednostki odpowiedzialne za zebranie danych
				Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5	Rok 6	Rok 7			
Całkowita powierzchnia 1% terenów zalewowych na których zwiększono ochronę przeciwpowodziową i prowadzono prognozy operacyjne		ha	0 ⁽¹⁷⁾	0	3,341	15,486	31,278	51,332	69,447	81,626 ⁽¹⁸⁾	Rocznie, po większych powodziach	Zdjęcia satelitarne, badania	Biuro Koordynacji Projektu, IMGW, KZGW, Jednostki Realizujące Projekt, Konsultanci odpowiedzialni za Monitoring i Ewaluację
Całkowita liczba ludności korzystająca z lepszej ochrony przeciwpowodziowej i prognoz operacyjnych		Ilość [milion]	0 ⁽¹⁹⁾	0	0,7	2,4	5,1	8,3	10,5	12,4 ⁽²⁰⁾	Rocznie, po większych powodziach	Zdjęcia satelitarne, badania	Biuro Koordynacji Projektu, IMGW, KZGW, Jednostki Realizujące Projekt, Konsultanci odpowiedzialni za Monitoring i Ewaluację
Utworzone i funkcjonujące Centra Operacyjne		Ilość	0	0	0	1	1	1	2	2	Rocznie, po większych powodziach	Raporty Wykonawcy	Biuro Koordynacji Projektu, IMGW, KZGW, RZGW Wrocław i Kraków

(17) Oparte na aktualnych 1% mapach powodzi (IMGW, 2014)
(18) Szacowane w horyzoncie do YR7 (2023), dla całego Projektu (2016-2027): 91,168 ha
(19) Na podstawie aktualnych map powodzi i danych populacji
(20) Szacowane w horyzoncie do YR7 (2023), dla całego Projektu (2016-2027): 14.1 milionów

Pośrednie Wskaźniki Rezultatu											
Nazwa Wskaźnika	Podstawa	Jednostka miary	Wartość bazowa	Skumulowane Wartości Docelowe							Źródło danych/ Metoda
				Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5	Rok 6	Rok 7	
Komponent 1A: Zwiększona ochrona przeciwpowodziowa w województwie zachodniopomorskim		km	0	0	0	7.9	9.8	9.8	9.8	9.8	Zdjęcia satelitarne, badania
Komponent 1B: Modernizacja i rekonstrukcja Odry środkowej i dolnej Odry, przystosowanie do III klasy drogi wodnej		Tak/Nie ⁽²¹⁾	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Tak	Zdjęcia satelitarne, badania
Komponent 1C: Rozbudowa i budowa wałów przeciwpowodziowych w celu ochrony Ślubic		km	0	0	0	0	12.8	12.8	12.8	12.8	Zdjęcia satelitarne, badania
Komponent 2A: Budowa suchych polderów w dolinie Nysy Kłodzkiej		Ilość	0	0	0	0	4	4	4	4	Zdjęcia satelitarne, badania
Komponent 2B: Zwiększona ochrona przeciwpowodziowej w dolinie Nysy Kłodzkiej		km	0	0	0	0	0	0	0	177	Zdjęcia satelitarne, badania
Komponent 3A: Budowa suchych polderów w celu ochrony przeciwpowodziowej górnej Wisły i Krakowa		Ilość	0	0	3	3	3	3	3	3	Zdjęcia satelitarne, badania

(21) Ten komponent stanowi pakiet inwestycji na rzecz zmniejszenia zatorów lodowych.

Komponent 3B: Zwiększona ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza i Tarnobrzegu	km	0	3.0	12.0	24.0	36.0	46.34	46.34	46.34	Rocznie po większych powodziach	Zdjęcia satelitarne, badania	Biurowo Koordynacji Projektu, IMGW, KZGW, SZMIUW, PZMIUW, Konsultanci odpowiedzialni za Monitoring i Ewaluację
Komponent 3C: Zwiększona ochrona przeciwpowodziowa dla zlewni Raby	km	0	0	0	1.5	4.0	10.0	16.0	19.77	Rocznie po większych powodziach	Zdjęcia satelitarne, badania	Biurowo Koordynacji Projektu, IMGW, KZGW, PZMIUW, RZGW Kraków, Konsultanci odpowiedzialni za Monitoring i Ewaluację
Komponent 3D: Zwiększona ochrona przeciwpowodziowa zlewni Sanu	km	0	0	0	0	0	1.6	1.6	1.6	Rocznie po większych powodziach	Zdjęcia satelitarne, badania	Biurowo Koordynacji Projektu, IMGW, KZGW, PZMIUW, RZGW Kraków, Konsultanci odpowiedzialni za Monitoring i Ewaluację
Komponent 4B: Systemy ostrzegania powodziowego dla zlewni operacyjnych	Ilość	0	0	0	0	2	2	2	2	Rocznie po większych powodziach	Raporty Wykonawcy	Biurowo Koordynacji Projektu i IMGW
Komponent 4C: RBMP lub Plany inwestycyjne sporządzone dla priorytetu zlewni Wisły	Ilość	0	0	0	0	2	2	2	2	Rocznie	Raporty Wykonawcy	Biurowo Koordynacji Projektu, IMGW, RZGW Kraków
% udział projektu w realizacji inwestycji wskazanych w PGW określony podczas konsultacji przez osoby bezpośrednio dotknięte projektem (z podziałem na pięć ankietowanego)	%	0	0	0	0	10	30	50	75	Rocznie	Badanie	Biurowo Koordynacji Projektu

